Seria de autor

PAULO COELHO

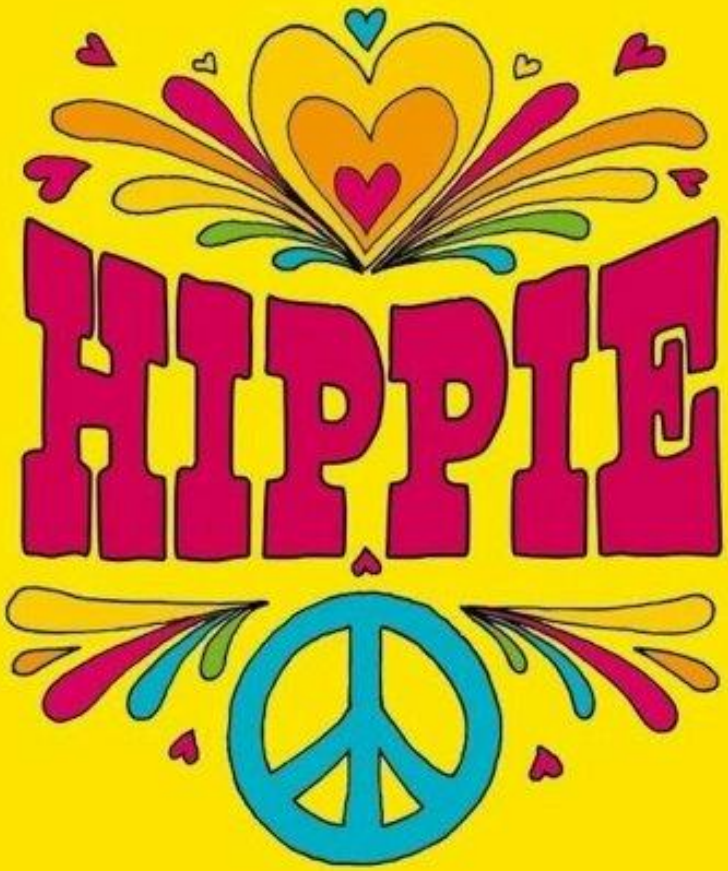

HUMANITAS fiction

PAULO COELHO

HIPPIE

Traducere din portugheză și note de Simina Popa
Titlul original: *Hippie*, 2018

Editura HUMANITAS FICTION

Versiune ebook: v1.0, iulie 2019

Paulo Coelho s-a născut la Rio de Janeiro în 1947. Este unul dintre cei mai de succes romancieri ai lumii, cărțile sale traduse în 81 de limbi și editate în peste 170 de țări atingând, până în prezent, vânzări de peste 225 de milioane de exemplare în întreaga lume, iar în România, de aproape un milion și jumătate de exemplare. Înainte să devină un adevărat fenomen literar, a fost un hippie rebel, apoi autor dramatic, director de teatru, jurnalist, poet. În 1986 face pelerinajul la Santiago de Compostela, eveniment care i-a marcat viața și cariera. Deși profund atașat de Brazilia natală, romanele lui dezvoltă drame universale, ceea ce explică primirea entuziastă de care se bucură pe toate meridianele. Paulo Coelho este scriitorul cu cea mai mare comunitate online, având peste 45 de milioane de fani pe rețelele de socializare. În 2009, a intrat în Guinness Book drept autorul celei mai traduse cărți (romanul *Alchimistul).*

I s-au decernat numeroase premii (printre care premiul german Bambi 2001, acordat personalității culturale a anului, premiul italian Fregene pentru literatură) și importante distincții (Cavaler al Legiunii de Onoare, Franța, 1999; Comandor al Ordinului Rio Branco, Brazilia, 1998 etc.). Este membru al Academiei Braziliene de Litere din 2002, iar în 2007 a fost numit Mesager al Păcii de către ONU.

Cărți traduse în română: *Jurnalul unici Mag* (1987); *Alchimistul* (1988); *Brida* (1990); *Walkiriile* (1992); *La râul Piedra am șezut și-am plâns* (1994); *Al cincilea munte* (1996); *Manualul războinicului luminii* (1997); *Veronika se hotărăște să moară* (1998); *Diavolul și domnișoara Prym* (2000); *Unsprezece minute* (2003); *Zahir* (2005); *Vrăjitoarea din Portobello* (2006); *învingătorul este întotdeauna singur* (2008); *Aleph* (2010); *Manuscrisul găsit la Acera* (2012); *Adulter* (2014); *Spioana* (2016); *Hippie* (2018).

O, Marie, zămislită fără de păcat,
roagă-te pentru noi,
păcătoșii care ne îndreptăm către tine.
Amin

Și I s-a vestit: Mama Ta și frații Tăi
stau afară și voiesc să te vadă.
Iar El, răspunzând, a zis către ei:
Mama Mea și frații Mei sunt aceștia
care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l îndeplinesc.

Luca, 8:20–21

„Credeam că drumeția mea-i la sfârșit,
la capătul puterilor, că poteca s-a sfârșit în fața mea,
merindele s-au deșertat și vremea venise
să intru-n tăcut întuneric.
Dar descopăr că voința Ta nu cunoaște sfârșit
în mine. Și, când vechile cuvinte se sting pe limbă,
noi melodii năvălesc din inimă;
și, când vechile urme s-au pierdut,
un nou meleag se descoperă cu minunile sale."
RABINDRANATH TAGORE[1]

[1] *Ofranda lirică,* traducerea George Remete, Editura Paideia, București, 2009, p. 51.

Pentru Kabir, Rūmī, Tagore, Pavel din Tars, Hafez,
Care m-au însoțit de când i-am descoperit,
Care au scris o parte din viața mea,
Pe care o povestesc în această carte – de multe ori
cu cuvintele lor.

Întâmplările povestite în această carte fac parte din experiența mea personală. Am modificat ordinea evenimentelor, numele și detaliile unor persoane, a trebuit să condensez unele scene, dar tot ce s-a întâmplat este adevărat. Am folosit narațiunea la persoana a treia fiindcă acest lucru mi-a permis să le dau personajelor propria voce pentru a-și descrie viețile.

În septembrie 1970, două locuri își disputau privilegiul de a fi considerate centrul lumii: Piccadilly Circus din Londra și Piața Dam din Amsterdam. Însă nu toată lumea știa asta. Cei mai mulți oameni, dacă ar fi fost întrebați care e cel mai important, ar fi răspuns: „Casa Albă din Statele Unite ori Kremlinul din Uniunea Sovietică". Fiindcă oamenii cu pricina aflau noutățile prin intermediul ziarelor, al televizorului, al radioului, mijloace de comunicare acum complet depășite și care nu își vor recăpăta niciodată relevanța avută în vremurile în care au fost inventate.

În septembrie 1970, biletele de avion costau foarte mult, ceea ce însemna că doar o elită își permitea să călătorească, însă lucrurile nu stăteau chiar așa când venea vorba de o mulțime uriașă de tineri, pe care mijloacele de comunicare tradiționale se limitau să îi descrie doar în privința aspectului lor exterior: aveau părut lung, purtau haine colorate, nu făceau baie (o minciună, dar tinerii respectivi nu citeau ziarele, iar maturii erau gata să creadă orice știre i-ar fi putut jigni pe aceia pe care ei îi considerau „o amenințare pentru societate și bunele moravuri") și puneau în pericol o întreagă generație de tinere și tineri studioși, deoarece voiau să-și trăiască viețile dând exemple cu desăvârșire negative de libertinaj și „amor liber", cum se zicea pe atunci cu dispreț. Ei bine, această mulțime de tineri din ce în ce mai numeroasă avea un alt fel de sistem de a-și transmite știrile, pe care nimeni, absolut nimeni nu-l putea detecta.

„Poșta invizibilă" nu se ocupa cu anunțuri și comentarii despre noul model de Volkswagen sau cu noile tipuri de detergent pudră, proaspăt lansat în toată lumea. Se rezuma la vești despre următoarea rută importantă pe care aveau să o parcurgă acei tineri insolenți, murdari, practicanți ai „amorului liber", îmbrăcați în haine pe care niciun om cu bun gust n-ar fi fost capabil să le poarte. Fetele – cu părul împletit, împodobit cu flori, și fuste lungi, bluze colorate, fără sutiene, mărgele de toate culorile și în toate formele;

băieții – cu părul și barba netunse de luni de zile, cu blugii decolorați și rupți de-atâta purtat, pentru că blugii erau scumpi în orice parte a lumii – cu excepția Statelor Unite, acolo ieșiseră din ghetourile muncitorilor din fabrici și ajunseseră să fie purtați la cele mai mari concerte din San Francisco și din împrejurimi.

„Poșta invizibilă" exista datorită celor care se duceau mereu la acest fel de concerte, unde făceau schimb de păreri despre locurile în care ar putea să întâlnească pe alții ca ei, despre cum să descopere lumea fără să fie nevoiți să se urce într-un autocar turistic, în care un ghid descrie peisajul, în timp ce călătorii mai tineri se plictisesc, iar cei mai bătrâni dorm. Și astfel, din gură în gură, toată lumea afla unde avea să fie următorul concert sau următoarea rută importantă de parcurs. Și nimeni nu era constrâns financiar, pentru că autorul preferat al tuturor din acea comunitate nu era nici Platon, nici Aristotel, nici vreunul dintre puținii ilustratori de benzi desenate care ajunseseră celebri. Marea carte, fără de care practic nu călătorea nimeni pe marele continent, se numea *Europe on 5 Dollars a Day*[2] de Arthur Frommer. Cu ajutorul ei, puteai să afli unde să găsești un loc de dormit, ce să vezi, unde să mănânci și care sunt punctele de întâlnire și locurile în care poți asculta muzică *live,* toate astea fără să cheltuiești aproape nimic.

Singurul defect al ghidului lui Frommer, la vremea respectivă, a fost că se mărginea doar la Europa. Oare nu existau și alte locuri interesante? Lumea n-ar fi vrut să meargă mai degrabă în India decât la Paris? Frommer avea să îndrepte greșeala câțiva ani mai târziu, dar până atunci, „Poșta invizibilă" s-a ocupat să răspândească vestea despre o rută din America de Sud, spre Machu Picchu, fostul oraș pierdut, însă cu mențiunea să nu fie dată mai departe celor care nu cunoșteau cultura hippie, în caz contrar locul avea să fie rapid invadat de barbarii cu aparate de fotografiat și

[2] „Europa cu cinci dolari pe zi".

explicații interminabile (care se uită imediat) despre o ceată de indieni care întemeiase un oraș atât de bine ascuns, încât nu putea fi descoperit decât de sus – lucru pe care ei îl credeau imposibil, fiindcă oamenii nu zboară.

Însă mai exista un bestseller foarte important, e drept, nu la fel de popular precum cel al lui Frommer; în schimb, acesta din urmă era consumat de oameni care trecuseră deja prin faza socialistă, marxistă, anarhistă – toate curmate de o profundă deziluzie față de sistemul inventat de cei care susțineau că „preluarea puterii de către muncitorii din întreaga lume e inevitabilă". Sau că „religia este opiul popoarelor", dovedind că autorul unei fraze atât de stupide nu știa prea multe despre popoare și cu atât mai puțin despre opiu. Fiindcă în credințele acelor tineri prost îmbrăcați, cu hainele lor neobișnuite, se aflau Dumnezeu, zei, zeițe, îngeri și câte și mai câte. Singura problemă era că această carte, numită *Dimineața magicienilor*, semnată de francezul Louis Pauwels și de sovieticul Jacques Bergier – matematician, fost spion, cercetător neobosit al ocultismului – susținea exact opusul față de manualele politice: lumea e alcătuită din lucruri extrem de interesante: există alchimiști, magi, catari, templieri – asemenea cuvinte însă nu au ajutat-o să fie un succes de librărie, căci, din cauza costului ei exorbitant, un exemplar ajungea să fie citit de cel puțin zece persoane. În sfârșit, Machu Picchu era menționat în această carte, ca atare toată lumea voia să se ducă în Peru, iar acolo puteau fi întâlniți tineri din lumea întreagă (mă rog, poate că din lumea întreagă e puțin exagerat, pentru că cei care trăiau în Uniunea Sovietică nu puteau să iasă din țările lor chiar așa ușor).

Dar, revenind la subiect: tineri din toate colțurile lumii, cel puțin cei care reușeau să obțină un bun de o valoare inestimabilă numit „pașaport", se întâlneau pe așa-numitele „rute hippie". Nimeni nu știa exact ce înseamnă cuvântul „hippie", dar asta nu avea niciun fel

de importanță. Poate că sensul era de „mare trib fără conducător" sau „derbedei inofensivi", ori poate cel din descrierile enumerate la începutul acestui capitol.

Pașapoartele, acele carnețele puse la dispoziție de guverne și purtate într-o borsetă legată la brâu, împreună cu banii (mulți sau puțin, atâția câți erau) aveau două moduri de utilizare. Primul, cunoscut de toată lumea, era la trecerea frontierei – atâta vreme cât polițiștii nu se lăsau influențați de știrile din presă și nu hotărau să te întoarcă din drum doar pentru că li se părea neobișnuit acel gen de haine, ori de pieptănături cu flori, de șiraguri de mărgele sau acel zâmbet de extaz continuu – o stare pusă de obicei, deși pe nedrept, pe seama drogurilor diabolice, pe care presa spunea că tinerii le consumă în cantități din ce în ce mai mari.

Cea de-a doua funcție a pașaportului era să-l scape pe purtătorul său din situații extreme – atunci când i se terminau toți banii și nu mai avea la cine să apeleze. Prin „Poșta invizibilă" se furnizau întotdeauna informațiile necesare despre locurile în care puteai să-l vinzi. Prețul varia în funcție de țară: un pașaport de Suedia, unde toți sunt blonzi, înalți și cu ochi albaștri, nu valora foarte mult – din moment ce nu putea fi revândut decât celor blonzi, înalți, cu ochi albaștri, și deci nu se afla pe lista celor mai căutate. Dar un pașaport de Brazilia valora o avere pe piața neagră, fiind vorba de o țară în care, pe lângă indivizi blonzi, înalți și cu ochi albaștri mai sunt și negri înalți sau scunzi cu ochi căprui, asiatici cu ochi oblici, mulatri, indieni, arabi, evrei, în sfârșit, un amestec uriaș de culturi care ajungea să transforme pașaportul brazilian într-unul dintre cele mai râvnite documente de pe planetă.

Odată vândut pașaportul, deținătorul inițial se ducea la consulatul țării sale unde, prefăcându-se speriat și deznădăjduit, spunea că fusese atacat și jefuit de tot ce avea – rămăsese fără bani și fără pașaport. Consulatele țărilor mai bogate ofereau gratuit un pașaport și un bilet de avion înapoi către țara de origine, ceea ce se

refuza imediat, sub pretextul că „Cineva îmi datorează o sumă mare de bani, mai întâi trebuie să-mi recuperez ce-i al meu". Țările sărace, supuse de obicei unor sisteme severe de guvernare, aflate în mâinile militarilor, porneau un adevărat interogatoriu pentru a verifica dacă solicitantul nu era pe lista „teroriștilor" căutați pentru subversiune. Dacă se constata că tânărul (sau tânăra) avea dosarul curat, funcționarii erau obligați, împotriva voinței lor, să elibereze documentul. Nici măcar nu ofereau bilet de întoarcere, căci nu aveau niciun interes ca acele elemente declasate să se ducă înapoi și să influențeze o generație crescută cu frica lui Dumnezeu, în spiritul respectului pentru familie și proprietate.

Dar să revenim la rute: după Machu Picchu a urmat Tiahuanaco, în Bolivia. Apoi Lhasa, în Tibet, unde era foarte greu de pătruns, deoarece, conform informațiilor „Poștei invizibile", se purta un război între călugări și soldații chinezi. Sigur că părea de neimaginat un asemenea război, dar toată lumea credea și nimeni nu voia să-și asume riscul unei călătorii atât de lungi doar ca să ajungă prizonierul călugărilor sau al soldaților. În sfârșit, marii filozofi ai vremii, care se despărțiseră chiar în luna aprilie a acelui an, anunțaseră cu puțin timp înainte că marea înțelepciune a lumii se afla în India. A fost de ajuns pentru ca tineri de peste tot să pornească într-acolo, în căutarea înțelepciunii, a cunoașterii, a unui guru, a jurămintelor de sărăcie, a revelației, a întâlnirii cu *My Sweet Lord*.

Însă „Poșta invizibilă" a lansat un avertisment în legătură cu marele guru al grupului Beatles, Maharishi Mahesh Yogi. Întâi încercase s-o seducă și apoi să întrețină relații sexuale cu Mia Farrow, o actriță care, de-a lungul anilor, trecuse numai prin experiențe amoroase nefericite, și care se dusese în India la invitația Beatleșilor, probabil pentru a se vindeca de traumele legate de sexualitate, care păreau să o urmărească precum o karma negativă.

Însă totul arată că Mia Farrow n-a scăpat de karma cu pricina nici în acea călătorie, pe care a făcut-o împreună cu John, Paul, George și Ringo. După spusele sale, în timp ce medita în peștera marelui guru, acesta s-a năpustit asupra ei și a vrut s-o forțeze să se culce cu el. La momentul respectiv, Ringo se întorsese deja în Anglia, întrucât soția lui nu putea să sufere mâncarea indiană, iar Paul se hotărâse și el să abandoneze refugiul, convins că nu-l ajută cu nimic.

Mai rămăseseră doar George și John în templul lui Maharishi, când Mia a venit la ei, în lacrimi, și le-a povestit cele petrecute. Cei doi și-au făcut imediat bagajele, iar când Iluminatul a venit să-i întrebe ce s-a întâmplat, Lennon a răspuns tăios:

— Nu ești tu ăla iluminat? Înseamnă că știi foarte bine!

În septembrie 1970, femeile dominau lumea – mai bine zis, tinerele hipiote dominau lumea. Bărbații ar fi făcut orice să le intre în grații, dar știau că nu moda îi ajută să le seducă – la asta ele se pricepeau mult mai bine decât ei –, de aceea se hotărâseră să accepte odată pentru totdeauna că erau dependenți de ele și trăiau afișând un aer de abandon și rugămintea implicită: „Apără-mă, sunt singur și nu-mi găsesc pe nimeni, cred că lumea m-a uitat și iubirea m-a părăsit pentru totdeauna”. Ele își alegeau partenerii și nu se gândeau niciodată la căsătorie, ci doar să petreacă un timp plăcut împreună și să se distreze, să aibă o viață sexuală intensă și plină de fantezie. Fie că era vorba de lucruri importante, fie de unele superficiale și neînsemnate, ele aveau ultimul cuvânt. De aceea, când „Poșta invizibilă” a răspândit vestea despre abuzul sexual suferit de Mia Farrow și despre răspunsul lui Lennon, ele au fost cele care au decis imediat că trebuia schimbată destinația.

S-a înființat o nouă rută hippie: de la Amsterdam (Olanda) până în Kathmandu (Nepal) cu autobuzul, o călătorie care costa în jur de 100 de dolari și în timpul căreia traversai țări probabil foarte

interesante: Turcia, Liban, Iran, Irak, Afganistan, Pakistan și o parte din India (departe de templul lui Maharishi, în treacăt fie spus). Ținea trei săptămâni și străbătea un număr absurd de kilometri.

Karla stătea în Piața Dam, întrebându-se când avea să ajungă cel care urma s-o însoțească în aventura – după părerea ei, evident – magică. Renunțase la slujba din Rotterdam – care era doar la o oră cu trenul, dar, pentru că voise să economisească fiecare centimă, făcuse autostopul, iar drumul durase aproape o zi. Aflase despre călătoria în Nepal dintr-un ziar alternativ, din cele care existau cu zecile și se vindeau la un preț derizoriu, deși erau făcute cu multă sudoare, iubire și muncă de către oameni care credeau că au ceva de spus.

După o săptămână de așteptare, a început să se neliniștească. Discutase cu vreo zece băieți, veniți fiecare din altă parte a lumii, dar pe care nu-i interesa decât să stea acolo, în piața care avea drept unică atracție un monument în formă de falus, ceea ce ar fi fost de așteptat să le stimuleze virilitatea și curajul. Dar nu; niciunul dintre ei nu voia să se ducă în locuri atât de îndepărtate.

Nu era vorba de distanță: majoritatea veneau din Statele Unite, din America Latină, din Australia și alte locuri care presupuneau bilete foarte scumpe de avion și multe puncte de frontieră în care ar fi putut fi opriți și obligați să se întoarcă în țările lor de proveniență, fără să apuce să cunoască niciuna din cele două capitale ale lumii.

Ajungeau în piața banală, se așezau pe jos, se bucurau că pot să fumeze marijuana sub privirile polițiștilor și ajungeau să fie literalmente sechestrați de tot felul de secte și culte de care era plin orașul. Dar, măcar pentru o vreme, uitau de ceea ce auzeau zi de zi: „Fiule, tu trebuie să-ți continui studiile la universitate, să-ți tai pletele alea, să nu-ți faci părinții de rușine, fiindcă lumea (lumea?) o să spună că noi te-am crescut prost, ce asculți tu acolo NU e muzică, a venit timpul să-ți găsești de lucru, uită-te și tu la fratele tău (sau la sora ta), e mai mic decât tine și are destui bani să-ți plătească și ție distracția, fără să vină să ne ceară nouă”.

Departe de eterna litanie a familiei, acum erau oameni liberi, iar Europa era un loc sigur (cât timp nu se aventurau să treacă de faimoasa Cortină de Fier, „invadând" o țară comunistă) și ei erau fericiți, pentru că în călătorii înveți tot ce-ți trebuie pentru restul vieții, atâta vreme cât nu e nevoie să le dai socoteală părinților.

— Tată, eu știu că vrei să am o diplomă, dar asta o să pot să fac oricând, acum am nevoie să capăt experiență.

Niciun părinte nu putea să înțeleagă acest fel de a gândi, așa că nu-ți rămânea decât să-ți pui niște bani deoparte, să mai vinzi ceva și să pleci de acasă în timp ce familia dormea.

Așadar, Karla era înconjurată de oameni liberi și hotărâți să trăiască lucruri pe care cei mai mulți n-aveau curajul să le încerce. Atunci de ce să nu plece cu autobuzul în Kathmandu? „Pentru că nu e Europa", i se răspundea. „E ceva cu totul necunoscut pentru noi. Aici, dacă ni se întâmplă ceva, putem merge oricând la consulat să cerem repatrierea." Karla nu auzise decât de un singur caz de genul acesta, dar era o legendă, iar legenda devine adevărată doar când e repetată de multe ori.

În cea de-a cincea zi, tot așteptându-l pe cel pe care să-l desemneze „însoțitorul" ei, a început să o cuprindă disperarea – cheltuia bani plătind un hostel, când ar fi putut foarte ușor să doarmă în Magic Bus (acesta era numele oficial al autobuzului de 100 de dolari și mii de kilometri). S-a decis să intre în prăvălia unei clarvăzătoare, pe lângă care trecea mereu înainte de a ajunge în Piața Dam. Ca de obicei, locul era gol – în septembrie 1970 toată lumea avea puteri paranormale sau era pe cale să le capete. Dar Karla era o femeie practică și, cu toate că și ea medita în fiecare zi și era convinsă că începuse să-și activeze cel de-al treilea ochi – un punct invizibil situat în frunte –, până la acel moment dăduse numai peste băieții nepotriviți, chiar și atunci când intuiția îi garanta că erau buni.

Așadar, s-a hotărât să apeleze la clarvăzătoare, în special pentru că acea așteptare nesfârșită (trecuse deja aproape o săptămână, o eternitate!) o împingea să ia în calcul o călătorie într-o companie feminină, ceea ce putea însemna sinucidere curată, mai cu seamă pentru că aveau de traversat multe țări în care două femei singure n-ar fi fost deloc bine văzute și, în cel mai rău caz, după cum spunea bunica ei, ar fi sfârșit vândute ca „sclave albe" (o sintagmă cu conotații erotice pentru ea, dar pe care nu voia s-o experimenteze pe propria piele).

Clarvăzătoarea, pe nume Layla, puțin mai în vârstă decât Karla, îmbrăcată cu totul în alb și afișând un zâmbet extatic, așa cum se cuvine să aibă cineva care trăiește în contact cu Ființa Superioară, a primit-o cu o plecăciune (probabil gândindu-se „în sfârșit câștig niște bani, să-mi pot plăti chiria pe ziua de azi"), a invitat-o să se așeze, lucru pe care ea l-a făcut și pentru care femeia a lăudat-o, întrucât alesese exact zona de putere din încăpere. Karla, în sinea ei, a vrut să creadă că reușise cu adevărat să-și deschidă cel de-al treilea ochi, dar subconștientul a avertizat-o că probabil Layla le spunea acest lucru tuturor – sau, mai bine zis, celor câțiva care îi treceau pragul.

În sfârșit, nu ajuta la nimic să se gândească la asta. Clarvăzătoarea a aprins un bețișor parfumat („E tocmai din Nepal", i-a spus, dar Karla știa că fusese fabricat pe undeva pe aproape – bețișoarele parfumate erau una dintre marile industrii hipiote, pe lângă mărgele, cămăși decolorate și ecusoane cu simbolul hipiot, cu flori sau cu inscripția *Flower Power).* Layla a luat un pachet de cărți de joc, le-a amestecat, i-a spus Karlei să taie la mijloc, a întors trei cărți și a început să le interpreteze în modul cel mai tradițional cu putință. Karla a întrerupt-o.

— Nu pentru asta am venit. Vreau să știu doar dacă o să găsesc un însoțitor ca să ajung în locul ăla de unde ziceai… – a rostit mai apăsat *de unde ziceai,* pentru că nu voia să atragă o karma negativă.

Dacă ar fi spus doar *vreau să merg în locul ăla,* risca să ajungă într-una din suburbiile Amsterdamului, unde era fabrica de bețișoare parfumate – …de unde ziceai că sunt bețișoarele.

Layla a zâmbit, deși atmosfera se schimbase complet – fierbea de furie pe dinăuntru pentru că fusese întreruptă într-un moment atât de solemn.

— Da, sigur c-o să găsești.

E de datoria clarvăzătoarelor și cartomanților să spună întotdeauna ce vrea clientul să audă.

— Când?

— Nu mai târziu de sfârșitul zilei de mâine.

Amândouă au fost uimite.

Karla a simțit că, pentru prima oară, clarvăzătoarea îi spunea adevărul, căci de data asta tonul fusese pozitiv, răspicat, ca și cum vocea ei ar fi venit din altă dimensiune. Layla, la rândul său, s-a speriat – nu i se întâmpla așa de obicei, iar dacă se întâmpla, îi era teamă să nu fie pedepsită pentru că a intrat fără prea multă ceremonie în acea lume, care părea și falsă, și adevărată totodată, deși seara, în rugăciunile ei, se dezvinovățea de fiecare dată, spunând că tot ce făcea pe pământ era să-i ajute pe alții să fie mai stăruitori în ceea ce voiau ei să creadă.

Karla s-a ridicat imediat din „zona de putere", a plătit jumătate de consultație și a plecat, nu cumva să-l rateze pe bărbatul pe care-l aștepta. „Nu mai târziu de sfârșitul zilei de mâine" era vag, putea să însemne și în aceeași zi. Dar, în orice caz, măcar acum știa că așteaptă pe cineva.

S-a întors la locul în care stătea de obicei în Piața Dam, a deschis cartea pe care o citea și de care nu prea auziseră mulți – ceea ce îi dădea autorului statutul de „scriitor cult" – *Stăpânul inelelor,* de J.R.R. Tolkien, în care se vorbește despre locuri mitice, precum cel pe care voia și ea să-l viziteze. S-a prefăcut că nu-i aude pe băieții

care se opreau s-o deranjeze cu câte o întrebare stupidă, un pretext fragil pentru o conversație și mai fragilă.

Paulo și argentinianul vorbiseră despre tot ce se putea vorbi, iar acum rămăseseră cu privirile spre întinderile joase, fără să le vadă de fapt – călătoreau însoțiți de amintiri, de nume, de curiozitate, dar mai ales de o imensă teamă de ceea ce s-ar fi putut întâmpla la granița cu Olanda, până la care mai aveau probabil vreo 20 de minute.

Paulo a încercat să-și ascundă părul lung sub geacă.

— Chiar crezi că o să-i păcălești pe polițiști? a întrebat argentinianul. Le-au văzut pe toate, absolut toate!

Paulo a renunțat la idee. L-a întrebat pe argentinian dacă el nu era îngrijorat.

— Ba da, normal. Mai ales fiindcă mai am două ștampile de intrare în Olanda. O să intre la bănuieli, pentru că vin des. Și asta nu înseamnă decât un lucru.

Trafic. Dar, din câte auzise Paulo, acolo drogurile erau legale.

— Evident că nu. Pentru opiacee sunt pedepse grele. La fel și pentru cocaină. La LSD n-au cum să controleze, pentru că e de ajuns să îmbibi o pagină de carte sau o țesătură în amestec și după aia s-o tai și s-o vinzi pe bucățele. Dar tot ce e detectabil te poate băga la pușcărie.

Lui Paulo i s-a părut mai prudent să pună capăt conversației în acel punct, deși curiozitatea îl împingea să-l întrebe pe argentinian dacă avea ceva la el, dar simplul fapt de a ști l-ar fi făcut complice la infracțiune. Fusese închis o dată, complet nevinovat, într-o țară în care erai întâmpinat cu următorul slogan, lipit pe toate ușile aeroporturilor: „Brazilia: iubește-o sau părăsește-o”[3].

Dar, așa cum se întâmplă de fiecare dată când încerci să alungi gândurile încărcate de o puternică energie negativă – care atrag și mai multe energii diabolice –, simplul fapt de a-și aminti de

[3] Slogan de propagandă al regimului dictatorial militar brazilian (1964-1985).

întâmplarea din 1968 i-a făcut inima să-i bubuie și l-a forțat să retrăiască în amănunt acea noapte din Ponta Grossa, în Paraná – un stat brazilian cunoscut pentru faptul că de-acolo se putea face rost de pașapoarte pentru blonzi cu ochi albaștri.

Tocmai se întorcea din prima lui călătorie lungă de pe ruta hippie la modă pe-atunci. Era cu iubita lui – mai mare decât el cu 11 ani, născută și crescută în regimul comunist din Iugoslavia, fiica unei familii nobile care pierduse totul, dar care îi asigurase o educație deosebită ce-i permitea să vorbească patru limbi; fugită în Brazilia, căsătorită cu un milionar, cu un inspirat acord prenupțial, și divorțată pentru că soțul ei umbla cu o tânără de 19 ani, fiindcă pe ea o considera deja „bătrână" la cei 33 de ani ai ei, clienta unui avocat excelent care îi obținuse o pensie alimentară suficient de mare încât să nu mai aibă nevoie să muncească nicio zi pentru tot restul vieții. Așadar, cei doi plecaseră spre Machu Picchu cu așa-numitul Tren al Morții, un mijloc feroviar foarte diferit față de cel în care se afla Paulo acum.

— De ce i se spune Trenul Morții? l-a întrebat iubita lui pe conductor. Nu prea trecem pe lângă prăpăstii.

Pe Paulo nu-l interesa câtuși de puțin răspunsul, dar l-a auzit oricum.

— Pe vremuri, trenul era folosit ca să transporte leproșii, bolnavii și corpurile victimelor unei epidemii de febră galbenă care se abătuse peste regiunea Santa Cruz.

— Îmi închipui că vagoanele au fost bine dezinfectate.

— De atunci, în afară de câte un miner care mai intră la socoteală, nu s-a mai îmbolnăvit nimeni.

„Mineri" li se spune în Brazilia locuitorilor din Minas Gerais, dar nu la aceia se referea conductorul, ci la cei care munceau zi și noapte în minele de cositor din Bolivia. În fine, erau într-o lume civilizată, spera că nimeni nu avea de gând să intre la socoteală în acea zi. Spre liniștea amândurora, majoritatea pasagerilor erau de sex feminin, purtând haine colorate, iar pe cap meloane.

Au ajuns în La Paz, capitala țării, aflată la o altitudine de 3.610 metri, dar, cum urcaseră cu trenul, nu prea au simțit efectele aerului rarefiat. Chiar și așa, când au coborât în gară, au văzut un tânăr îmbrăcat în haine specifice tribului său, stând pe jos, destul de dezorientat. L-au întrebat dacă a pățit ceva („Nu reușesc să respir cum trebuie"). Un bărbat care tocmai trecea le-a sugerat să mestece frunze de coca, obiceiul tribal care îi ajuta pe locuitori să facă față altitudinii, vândute la liber în piețele de pe străzi. Tânărul se simțea deja mai bine și i-a rugat să-l lase singur – pleca spre Machu Picchu chiar în ziua aceea.

Recepționera hotelului la care s-au oprit a tras-o deoparte pe iubita lui, i-a spus ceva și abia apoi i-a înregistrat. Au urcat în cameră și au adormit aproape instantaneu, dar nu înainte ca Paulo să întrebe despre ce vorbiseră:

— Fără sex în primele două zile.

Era lesne de înțeles. Nu-ți venea să faci nimic.

Au petrecut cele două zile fără sex în capitala Boliviei, fără niciun efect secundar din cauza lipsei de oxigen, denumită *soroche.* Atât el, cât și iubita lui au pus acest fapt pe seama efectelor terapeutice ale frunzelor de coca, dar în realitate acelea n-aveau nicio legătură; *soroche* apare la persoanele care pleacă de la nivelul mării și urcă brusc la mare altitudine – cu avionul, adică – fără să lase timp organismului să se obișnuiască. Dar ei doi își petrecuseră șapte zile lungi urcând cu Trenul Morții. Mult mai bine pentru a se adapta ușor și mult mai sigur decât transportul aerian – căci Paulo văzuse în aeroportul Santa Cruz de la Sierra un monument închinat „eroilor piloți ai companiei, care și-au sacrificat viața făcându-și datoria".

În La Paz au întâlnit primii hipioți – pe care i-au recunoscut pentru că, asemenea unui trib global conștient că trebuie să dea dovadă de responsabilitate și solidaritate, purtau întotdeauna faimosul simbol, runa vikingă inversată. În cazul Boliviei, o țară în

care toată lumea avea ponchouri, jachete, cămăși și paltoane colorate, era practic imposibil să-ți dai seama ce hram poartă fiecare fără ajutorul runei cusute pe geci sau pe pantaloni.

Primii hipioți pe care i-au întâlnit au fost doi nemți și o canadiancă. Iubita lui Paulo, care vorbea germană, a fost imediat invitată la o plimbare prin oraș, în timp ce el și canadianca au rămas să se uite unul la altul, fără să știe prea bine ce să spună. Jumătate de oră mai târziu, când cei trei s-au întors de la plimbare, s-au hotărât cu toții că era mai bine să plece chiar din seara aceea, n-avea rost să-și mai cheltuiască banii acolo: aveau să se ducă spre lacul cu apă dulce aflat la cea mai mare altitudine din lume, să-l traverseze cu vaporul, să debarce de cealaltă parte, deja pe teritoriu peruan, și să pornească direct spre Machu Picchu.

Totul ar fi decurs conform planului, dacă, atunci când au ajuns pe malul lacului Titicaca (lacul navigabil la cea mai mare altitudine din lume), n-ar fi dat peste un monument din timpuri foarte îndepărtate, cunoscut drept Poarta Soarelui. În jurul lui se adunaseră mai mulți hipioți, ținându-se de mână, îndeplinind un ritual pe care ei nu voiau să-l întrerupă, dar la care le-ar fi plăcut, totuși, să participe.

O tânără i-a văzut și i-a chemat pe tăcute, făcându-le un semn cu capul, iar ei s-au așezat alături de ceilalți.

N-aveau nevoie de explicații ca să înțeleagă de ce se aflau acolo; Poarta vorbea de la sine. Pe centrul traversei superioare se vedea o crăpătură, făcută poate de un fulger, dar în rest era o adevărată splendoare de basoreliefuri, cu povești dintr-un timp uitat, totuși încă prezente, spre aducere aminte și redescoperire. Fusese sculptată dintr-un singur bloc de piatră, iar pe traversa superioară se vedeau îngeri, zei, simboluri ale unei culturi pierdute, și, după spusele localnicilor, arăta în ce mod putea fi recuperată lumea, în cazul în care lăcomia omenirii ar fi distrus-o. Paulo, care vedea prin Poartă, în depărtare, lacul Titicaca, a început să plângă, ca și cum ar fi intrat în contact cu cei care au construit-o – oameni care fugiseră în grabă, înainte de a-și termina treaba, temându-se de ceva sau de cineva care și-a făcut apariția, forțându-i să se oprească. Tânăra care îi chemase în cerc a zâmbit și ea, cu privirea înlăcrimată. Ceilalți aveau ochii închiși, comunicând cu anticii, căutând să afle ce îi adusese acolo, respectând misterul.

Dacă vrei să știi cine ești, învață să privești în jurul tău. Cine vrea să afle ce este magia, să caute întâi în preajma sa. Dumnezeu i-a lăsat omului, chiar în fața ochilor, tot ceea ce voia să-i spună – se numește Tradiția Soarelui.

Tradiția Soarelui e democratică – n-a fost făcută pentru eruditi sau pentru cei puri, ci pentru oamenii de rând. Puterea se află în

toate lucrurile mărunte din care e alcătuit drumul unui om; lumea e o sală de clasă, iar Iubirea Supremă, care știe că ești viu, te va învăța ce trebuie.

Stăteau toți în tăcere, atenți la ceva ce nu puteau să înțeleagă în mod direct, dar al cărui adevăr era limpede. Una dintre tinere a cântat o melodie într-o limbă pe care Paulo n-o știa. Un bărbat – poate cel mai vârstnic dintre toți – s-a ridicat, și-a deschis brațele și a rostit o invocație:

Fie ca Dumnezeul Sublim să ne dea
Un curcubeu pentru fiecare furtună,
Un zâmbet pentru fiecare lacrimă,
O binecuvântare pentru fiecare încercare,
Un prieten pentru fiecare clipă de singurătate,
Un răspuns pentru fiecare rugă.

Exact în acel moment s-a auzit fluierul unei ambarcațiuni – de fapt, un vapor construit în Anglia, demontat și transportat până într-un oraș din Chile, apoi cărat piesă cu piesă pe spinările măgarilor până la altitudinea de 3.800 de metri, unde se află lacul.

Toată lumea s-a îmbarcat spre vechiul oraș pierdut al incașilor.

Acolo au petrecut zile de neuitat – căci nu oricine ajungea în acel loc, doar copiii Domnului, cei cu spiritul liber, pregătiți să înfrunte necunoscutul fără teamă.

Au dormit în ruinele caselor abandonate, fără acoperiș deasupra capului, privind stelele, au făcut dragoste, fiecare a mâncat ce-și adusese, au făcut baie în fiecare zi complet goi în râul care curgea la poalele muntelui, au discutat despre posibilitatea ca zeii să fi fost de fapt astronauți și să fi ajuns pe Pământ în acea regiune. Cu toții citiseră cartea elvețianului care interpreta desenele incașilor ca fiind reprezentări ale călătorilor printre stele, așa cum îl citiseră și pe Lobsang Rampa, călugărul din Tibet care vorbea despre activarea

celui de-al treilea ochi – dar, la un moment dat, un englez le-a povestit tuturor celor adunați în piața centrală din Machu Picchu că pe acel călugăr îl chema de fapt Cyril Henry Hoskin și era un instalator din centrul Angliei, a cărui identitate fusese descoperită recent, iar Dalai Lama deja îi infirmase autoritatea.

Toată lumea a fost destul de dezamăgită, mai ales pentru că erau cu toții convinși, la fel ca Paulo, că există cu adevărat o glandă în creștet, numită glanda pineală, a cărei adevărată funcție încă nu fusese descoperită de oamenii de știință. Așadar, al treilea ochi exista – deși nu așa cum îl descrisese Lobsang Cyril Rampa Hoskin.

În cea de-a treia dimineață, iubita lui Paulo a hotărât că vrea să plece spre casă și a mai decis – fără drept de apel – că Paulo trebuia să, o însoțească. Fără să-și ia rămas-bun sau să privească înapoi, au pornit înainte de răsăritul soarelui și au petrecut două zile coborând versantul de est al cordilierei într-un autobuz înțesat de oameni, animale domestice, mâncare și obiecte de artizanat. Paulo a profitat ca să-și cumpere o desagă colorată, pe care a împăturit-o și a băgat-o în rucsac. În plus, a luat și el o decizie, anume că nu va mai pleca niciodată în călătorii cu autobuzul care să dureze mai mult de o zi.

De la Lima au făcut autostopul până la Santiago de Chile – lumea era un loc sigur, mașinile opreau, deși cei doi le stârneau puțin teama șoferilor din cauza felului în care erau îmbrăcați. La Santiago, după o noapte de somn bun, au rugat pe cineva să le deseneze o hartă care să le arate cum să traverseze înapoi cordiliera printr-un tunel care unea Chile cu Argentina. Au pornit apoi spre Brazilia – făcând din nou autostopul, pentru că iubita lui Paulo voia să păstreze banii pe care îi mai aveau în caz de urgențe medicale – ea era mereu prudentă, mereu cea mai mare, mereu influențată de educația ei comunistă, practică, din cauza căreia nu se putea niciodată relaxa complet.

Ajunși în Brazilia, în acel stat în care majoritatea celor care își fac pașaport sunt blonzi cu ochi albaștri, au zis să se mai oprească o dată, la sugestia iubitei lui.

— O să vizităm Vila Velha. Am auzit că e un loc fantastic.

Nu și-au dat seama că urma un coșmar.

N-au presimțit infernul.

N-au fost pregătiți pentru ce-i aștepta.

Trecuseră și până atunci prin tot felul de locuri fantastice, unice, în legătură cu care avuseseră intuiția că mai târziu vor ajunge să fie distruse de hoarde de turiști, interesați doar să facă cumpărături și să compare totul cu plăcerile de acasă. Dar felul în care i-a vorbit iubita lui nu lăsa loc de interpretare, nu era o întrebare, era doar o formă de a-și comunica intenția.

Să vizităm Vila Velha, desigur. Un loc fantastic. Un sit geologic cu formațiuni naturale impresionante, sculptate de vânt – pe care administrația celui mai apropiat oraș încerca să le facă cunoscute cu orice preț, cheltuind o avere. Se știa de existența orașului Vila Velha; cu toate astea, cei mai neavizați se trezeau pe o plajă cu același nume dintr-un stat apropiat de Rio de Janeiro, iar alții considerau că e foarte interesant, dar foarte complicat să ajungă până la zona în care era situat.

Paulo și iubita lui erau singurii vizitatori ai sitului și au fost impresionați de felul în care natura poate să creeze forme de pocaluri, țestoase, cămile – sau mai bine zis, de felul în care găsim noi un nume pentru toate, fiindcă ceea ce purta numele de cămilă pentru ea aducea cu o grenadă, iar pentru el cu o portocală. În sfârșit, față de ce văzuseră în Tiahuanaco, acele sculpturi în gresie se pretau la diverse interpretări.

De acolo au făcut iar autostopul până la cel mai apropiat oraș. Iubita lui Paulo, știind că nu mai e mult până să ajungă acasă, a hotărât – ea era cea care decidea chiar totul – ca în acea noapte, prima după multe săptămâni, să doarmă la un hotel bun și să mănânce carne la cină! Prepararea cărnii era una dintre tradițiile din regiune și, de altfel, nu mai mâncaseră de când plecaseră din La Paz – prețul părea exorbitant de fiecare dată.

Au luat o cameră la un hotel adevărat, au făcut baie, au făcut dragoste și au coborât la recepție, să întrebe de un restaurant bun unde puteau comanda câte fripturi voiau pentru un preț fix, un sistem cunoscut cu numele de *rodízio*.

În timp ce așteptau să apară recepționerul, doi bărbați s-au apropiat de ei și, fără niciun fel de explicații, le-au cerut să-i însoțească afară din hotel. Amândoi aveau mâinile băgate în buzunar, ca și cum ar fi ținut o armă, lucru pe care voiau să-l arate cât mai clar.

— Să fim calmi, a spus iubita lui, convinsă că e vorba de un jaf. Am sus în cameră un inel cu diamante.

Dar fuseseră deja apucați de brațe și împinși afară – au fost despărțiți imediat unul de celălalt. Pe strada pustie erau două mașini fără niciun fel de însemne și alți doi bărbați – unul din ei ținând o armă îndreptată spre Paulo și iubita lui.

— Stați pe loc, să nu faceți nicio mișcare suspectă. O să vă controlăm.

Au început să-i percheziționeze cu brutalitate. Iubita lui a încercat să spună ceva, dar el intrase într-un fel de transă, de groază absolută. Singurul lucru pe care-l putea face era să se uite împrejur, să vadă dacă nu cumva era vreun martor la acea scenă, ca să cheme poliția.

— Gura, târfo! a spus unul dintre ei.

Le-au smuls borsetele pe care le aveau la brâu, cu pașapoartele și banii, și fiecare a fost băgat în câte o mașină și împins pe bancheta din spate. Paulo nici n-a apucat să vadă ce s-a întâmplat cu iubita lui – și nici ea nu știa ce i se întâmplă lui.

Înăuntru era un alt bărbat.

— Pune-ți asta pe cap, i-a zis, întinzându-i o cagulă. Și pune-te pe podeaua mașinii, culcat.

Paulo a făcut întocmai cum i s-a ordonat. Creierul lui nu mai reacționa. Mașina a demarat în trombă. Ar fi vrut să spună că familia lui are bani, că le-ar fi plătit oricât pentru răscumpărare, dar cuvintele nu-i mai ieșeau.

Viteza trenului se domolea, ceea ce însemna probabil că tocmai ajungeau la granița cu Olanda.

— Ești bine, omule? l-a întrebat argentinianul.

Paulo a încuviințat din cap, căutând un subiect de conversație ca să-și alunge acele gânduri. Trecuse mai bine de un an de când fusese la Vila Velha, și, de cele mai multe ori, reușea să-și controleze demonii din minte, dar de fiecare dată când dădea cu ochii de cuvântul POLIȚIE, chiar dacă era vorba de un simplu vameș, panica revenea. Doar că, de data acesta, panica îi aducea în minte întreaga întâmplare, pe care o povestise unora dintre prietenii lui, dar de fiecare dată cu detașare, ca și cum ar fi fost propriul său observator.

— Dacă nu ne lasă să trecem, nu-i problemă. Ne ducem în Belgia și intrăm prin altă parte, a adăugat argentinianul.

Dar deja nu prea mai voia să stea de vorbă cu acel individ – paranoia reapăruse. Dacă făcea trafic de droguri grele, până la urmă? Dacă vameșii credeau că e complicele lui și hotărau să-l trimită la închisoare până când putea să-și dovedească nevinovăția?

Trenul s-a oprit. Încă nu ajunseseră la vamă, ci într-o gară mică, izolată, unde s-au urcat două persoane și au coborât alte cinci. Argentinianul, văzând că Paulo nu prea are chef de conversație, l-a lăsat cu gândurile lui, dar era îngrijorat – era schimbat la față. L-a mai întrebat o dată:

— Ia zi, sigur ești bine?

— Trebuie să fac o exorcizare.

Celălalt a înțeles și n-a mai zis nimic.

Paulo știa că acolo, în Europa, nu se întâmplau astfel de lucruri. Sau, mai bine zis, se întâmplaseră în trecut – iar el se întrebase dintotdeauna cum de oamenii din lagărele de concentrare, în timp ce mergeau spre camerele de gazare, sau când stăteau aliniați în fața unei gropi comune, după ce-i văzuseră pe cei din fața lor împușcați

de plutonul de execuție, nu avuseseră nicio reacție, nu încercaseră să fugă, nu-i atacaseră pe opresori.

E simplu: în astfel de momente, panica e atât de mare, încât nu mai ești acolo. Creierul blochează totul, nu mai e nici groază, nici frică, ci doar o stranie supunere la tot ce ți se întâmplă. Emoțiile dispar pentru a face loc unui fel de vid, totul se petrece într-o zonă pe care oamenii de știință n-au explicat-o nici până în ziua de azi. Medicii etichetează această atitudine drept „schizofrenie temporară pe fond de stres" și nu se mai ocupă să cerceteze exact consecințele acestui *flat affect*, cum i se spune.

Și, poate pentru a expulza definitiv fantasmele trecutului, Paulo a retrăit povestea până la final.

Bărbatul de pe bancheta din spate părea mai uman decât cei care îi înșfăcaseră la hotel.

— Stai liniștit, n-o să te omorâm. Rămâi culcat.

Paulo era foarte liniștit – mintea lui nu mai funcționa.

Parcă intrase într-o realitate paralelă, creierul lui refuza să accepte ce i se întâmpla. Singurul lucru pe care l-a spus a fost:

— Pot să mă țin de piciorul tău?

— Sigur că da, i-a răspuns bărbatul.

Paulo l-a prins cu putere, poate cu mai multă putere decât credea, poate că-l rănea chiar, dar celălalt n-a reacționat, l-a lăsat să-l strângă – știa ce simte Paulo și probabil nu era deloc bucuros să vadă un tânăr plin de viață nevoit să treacă printr-o asemenea experiență. Dar avea ordine de îndeplinit.

Mașina a mers un timp indefinit și, cu cât mergea mai mult, cu atât Paulo era din ce în ce mai convins că era dus la execuție. Începea să înțeleagă vag ce i se întâmpla – fusese capturat de paramilitari și acum era oficial dispărut. Dar ce importanță mai avea asta?

Mașina s-a oprit. A fost scos cu brutalitate și împins pe ceea ce părea să fie un coridor. Deodată, s-a împiedicat de ceva, un fel de prag.

— Vă rog, mai încet, le-a cerut.

Atunci a primit prima lovitură în cap.

— Gura, teroristule!

A căzut la pământ. L-au pus să se ridice și să-și scoată toate hainele de pe el, cu mare grijă să nu-și scoată cagula. El a făcut întocmai cum i s-a ordonat. Din momentul următor a început să fie lovit, dar, cum nu știa de unde vin loviturile, corpul nu se putea pregăti și mușchii nu apucau să se încordeze, astfel încât durerea era mai intensă decât orice simțise în alte bătăi, în care se băgase pe

când era mai tânăr. A căzut din nou, iar pumnii au fost înlocuiți de șuturi. Bătaia a durat cam zece minute, până când o voce a cerut să înceteze.

Era conștient, dar nu știa dacă nu cumva avea ceva rupt, fiindcă nu mai putea să se miște din cauza durerii. Chiar și așa, vocea care ordonase să se pună capăt primei torturi i-a cerut să stea iar în picioare. Și a început să-i pună o serie de întrebări despre gherilă, despre complici, ce căutase în Bolivia, dacă avea legături cu tovarășii lui Che Guevara, unde ținea ascunse armele, amenințându-l că aveau să-i scoată un ochi de îndată ce obțineau dovada implicării lui. O altă voce, cea a „polițistului bun", a spus cu totul altceva. Că mai bine ar fi mărturisit spargerea pe care o dăduseră într-o bancă din zonă – așa totul avea să se lămurească, Paulo ajungea la închisoare pentru infracțiunile comise, dar măcar nu mai lua bătaie.

În acel moment, în timp ce se ridica cu mari eforturi, a început să iasă din starea de letargie în care căzuse și să i se ascută ceea ce el a considerat dintotdeauna parte din însușirile ființei omenești: instinctul de supraviețuire. Trebuia să iasă din acea situație. Trebuia să spună că era nevinovat.

L-au pus să le înșire tot ce făcuse în săptămâna de dinainte. Paulo le-a povestit, în detaliu, deși era conștient că ei nu auziseră niciodată de Machu Picchu.

— Nu mai pierde timpul încercând să ne duci de nas, i-a spus „polițistul rău". Am găsit harta din camera voastră de hotel. Și tu, și blonda ați fost văzuți la locul jafului!

Harta?

Vârând-o pe sub cagulă, bărbatul i-a arătat desenul făcut de cineva din Chile, indicând unde se afla vechiul tunel care traversa cordiliera Anzilor.

— Comuniștii cred că o să câștige alegerile viitoare. Că Allende o să se poată folosi de aurul de la Moscova ca să corupă toată

America Latină. Dar se înșală amarnic. Care e rolul tău în alianța dintre ei? Și care sunt contactele tale în Brazilia?

Paulo îi implora, le jura că nimic din ce spuneau ei nu era adevărat, că era un om oarecare, că voia numai să călătorească și să cunoască lumea – întrebându-i, totodată, ce făcuseră cu iubita lui.

— Cu cine, cu aia trimisă de o țară comunistă ca să pună capăt democrației din Brazilia? A primit tratamentul pe care-l merita, a fost răspunsul „polițistului rău".

Groaza amenința să se întoarcă, dar trebuia să se controleze. Trebuia să afle cum să iasă din acel coșmar. Trebuia să se trezească.

Cineva i-a pus între picioare o cutie cu fire și o manivelă. Un altul a comentat că se numea „telefon" – era de ajuns să-i prindă cleștii metalici pe corp și să învârtă manivela, pentru ca Paulo să simtă o durere la care „niciun bărbat nu rezistă".

Deodată, dându-și seama ce făcea acea mașinărie, i-a venit o idee – era singura salvare pe care o avea. A lăsat supunerea deoparte și a ridicat glasul:

— Voi credeți că mi-e frică de șocuri? Credeți că mi-e frică de durere? Stați liniștiți – o să mă torturez singur. Am fost internat la o casă de nebuni nu o dată, nici de două, ci de trei ori, am încasat multe șocuri electrice, așa că pot să fac eu treaba asta în locul vostru. Probabil că știați, nu, îmi închipui că știți totul despre viața mea!

Și, spunând acestea, a început să-și înfigă cleștii în corp și să-și smulgă pielea, făcând să-i țâșnească sângele, în timp ce urla că știa totul, că puteau să-l omoare că lui nici nu-i păsa, credea în reîncarnare și avea să se întoarcă după ei. După ei și după familiile lor, de îndată ce avea să ajungă pe lumea cealaltă.

Cineva l-a prins de mâini. Păreau toți speriați, deși nimeni nu spunea nimic.

— Încetează, Paulo, a zis „polițistul bun”. Poți să-mi explici ce-i cu harta?

Paulo vorbea cu vocea unui om aflat într-o criză de nebunie. Explica în urlete ce se întâmplase în Santiago – avuseseră nevoie de îndrumări ca să ajungă la tunelul care lega Chile de Argentina.

— Și iubita mea, unde e iubita mea?

Urla din ce în ce mai tare, în speranța că ea l-ar fi putut auzi. „Polițistul bun” încerca să-l calmeze – s-ar fi zis că, la începutul „anilor de plumb”, represiunile încă nu deveniseră foarte brutale[4].

I-a cerut să se oprească din agitație, căci, dacă era nevinovat, n-avea motiv să se îngrijoreze, dar deocamdată trebuiau să verifice tot ce le spusese – așa că urma să mai stea acolo o vreme. N-a spus cât, dar i-a oferit o țigară. Paulo și-a dat seama că ceilalți ieșeau din încăpere, își pierduseră interesul pentru el.

— Așteaptă mai întâi să ies și apoi o să auzi o bătaie în ușă. Atunci poți să-ți scoți cagula. De fiecare dată când vine cineva și bate la ușă, ți-o pui la loc. Când o să avem toate informațiile necesare, o să fii eliberat.

— Și iubita mea? repeta el, în urlete.

Nu merita așa ceva. Oricât de nerecunoscător ar fi fost, oricâte dureri de cap le-ar fi dat părinților lui, nu merita asta. Era nevinovat – dar, dacă în acel moment ar fi avut o armă în mână, ar fi fost în stare să tragă în toți cei de acolo. Nu există senzație mai cumplită decât să fii pedepsit pentru ceva ce n-ai făcut.

— Stai liniștit. Nu suntem niște violatori monstruoși. Vrem doar să-i înhățăm pe cei care vor să pună mâna pe țara noastră.

---

[4] Denumire dată perioadei de dictatură militară din Brazilia, între anii 1968 și 1974, în care guvernul de extremă dreapta a combătut prin represalii dure mișcările de extremă stânga. „Anii de plumb" s-au desfășurat în același timp cu perioada de cea mai mare creștere economică a țării, denumită „miracolul brazilian".

Bărbatul a ieșit, a bătut în ușă, iar Paulo și-a scos cagula. Se afla într-o încăpere antifonată, de aici și pragul de care se împiedicase la intrare. Pe partea dreaptă era un geam mare, opac – prin care probabil era monitorizat cel care era închis înăuntru. Mai erau vreo două-trei găuri de glonț în perete, și dintr-una din ele părea că iese un fir de păr. Dar nu voia să se arate tulburat de nimic din toate astea. Și-a privit trupul, rănile murdare de sângele pe care singur și-l vărsase, s-a pipăit peste tot și a observat că nu-i rupseseră nimic – erau maeștri în a nu lăsa semne permanente, și poate reacția lui îi speriase tocmai din cauza asta.

Și-a închipuit că urma să fie luată legătura cu Rio de Janeiro ca să confirme povestea cu internările, cu șocurile electrice, cu itinerarele lui și ale iubitei lui – al cărei pașaport străin o putea proteja sau condamna, întrucât venea dintr-o țară comunistă.

Dacă mințea, avea să fie torturat zile în șir. Dacă spunea adevărul, poate ajungeau la concluzia că era vorba într-adevăr doar de un hipiot drogat, un băiat de bani gata, și-l lăsau să plece.

El nu mințea și spera să descopere și ei asta cât mai repede.

Nu știa cât timp trecuse de când ajunsese acolo – nu avea ferestre, lumina stătea aprinsă tot timpul și singurul chip pe care l-a văzut a fost cel a fotografului de la centrul de detenție. Să fi fost o unitate militară? O secție de poliție? L-a pus să-și scoată cagula, i-a pus aparatul aproape de față, ca să nu se vadă că era gol, i-a spus să se întoarcă într-o parte, a mai făcut o fotografie din profil și a plecat fără să-i adreseze niciun cuvânt.

Nici măcar bătăile în ușă nu urmau o regulă care să-i permită să stabilească o rutină – câteodată, după masa de dimineață venea aproape imediat prânzul, iar până la masa de seară dura foarte mult. Când avea nevoie să se ducă la baie, bătea el în ușă, cu cagula deja pe cap, până când, probabil prin geamul mat, își dădeau seama ce voia. Câteodată încerca să vorbească cu cel care venea să-l ducă la toaletă, dar nu primea niciun răspuns. Numai tăcere.

Dormea în cea mai mare parte a timpului. Într-o zi (sau să fi fost noapte?) s-a gândit că ar putea încerca să se folosească de această experiență pentru a medita sau pentru a se concentra la ceva superior – și-a amintit că Sfântul Ioan al Crucii vorbea despre noaptea întunecată a sufletului, și-a amintit de călugării care își petreceau ani întregi în peșteri din deșert sau în munții Himalaya – erau un exemplu pe care-l putea urma și el, putea să se folosească de ce i se întâmplă pentru a încerca să devină un om mai bun. Bănuia că recepționerul hotelului îi denunțase – el și iubita lui erau probabil singurii turiști; avea momente în care se gândea să se ducă înapoi și să-l omoare imediat ce i s-ar fi dat drumul, și momente în care i se părea că felul cel mai bun de a-l sluji pe Dumnezeu era să-l ierte din adâncul inimii, pentru că nu știa ce face.

Dar iertarea e o artă foarte anevoioasă, iar el căuta să intre în armonie cu universul în fiecare călătorie pe care o făcea, însă asta nu includea, cel puțin nu în acea clipă din viața lui, să-i suporte pe cei care râdeau mereu de părul lung, care te opreau pe stradă să te

întrebe de când n-ai mai făcut baie, care spuneau că hainele colorate dovedesc că nu știi ce sex ai, care întrebau cu câți bărbați te-ai culcat până acum, te sfătuiau să termini cu golăneala, să te lași de droguri și să te apuci de o muncă cinstită, să pui și tu umărul ca să iasă țara din criză.

Ura față de nedreptate, dorința de răzbunare și lipsa iertării nu-i permiteau să se concentreze îndeajuns, iar meditația îi era întreruptă brusc de gânduri negre – și justificate, după părerea lui. Oare familia lui fusese anunțată?

Părinții lui nu știau când avea să se întoarcă, așa că probabil nu-i mira absența prelungită. Amândoi îl acuzau mereu pentru că umbla cu o femeie cu 11 ani mai în vârstă, hotărâtă să-l folosească pentru dorințele ei de nedescris, doar ca să iasă din rutina de mondenă frustrată, o străină în țara nepotrivită, manipulatoare de băieți care aveau nevoie de o mamă surogat, și nu de o parteneră – așa cum aveau toți prietenii lui, toți dușmanii lui, tot restul lumii ce își vedea în continuare de viață fără să facă probleme nimănui, fără să-și oblige familia să dea explicații și să fie privită de parcă n-a fost în stare să-și crească fiii cum se cuvine. Sora lui Paulo făcea facultatea de inginerie chimică și era una dintre cele mai strălucite studente; cu toate astea, în loc să se laude cu ea, părinții erau mult mai preocupați să-l aducă pe el în lumea lor.

În sfârșit, după o vreme, un răstimp imposibil de precizat, Paulo a ajuns să creadă că merita pe bună dreptate ce i se întâmpla. Avea prieteni care într-adevăr se alăturaseră luptei armate și știau care sunt riscurile – dar se întâmplase să plătească el consecințele acestei lupte –, primea probabil o pedeapsă din ceruri, nu din partea oamenilor. Pentru toate supărările pe care le provocase, merita să stea gol, pe podeaua unei celule, privind înlăuntrul lui și negăsind nicio consolare spirituală, nicio voce care să-i vorbească, așa cum se întâmplase când fusese la Poarta Soarelui.

Singurul lucru pe care-l putea face era să doarmă. Gândindu-se de fiecare dată că avea să se trezească dintr-un coșmar și venindu-și în fire de fiecare dată în același loc, pe aceeași podea. Crezând de fiecare dată că ce era mai rău a trecut și trezindu-se de fiecare dată transpirat, înfricoșat când auzea bătaia la ușă – dacă nu li se confirmase nimic din ce povestise el și tortura avea să se întoarcă cu și mai multă violență?

S-a auzit iar o bătaie în ușă – Paulo tocmai terminase masa de seară, dar știa că poate i-o aduceau pe cea de dimineață, ca să-l dezorienteze și mai tare. Și-a pus cagula, a auzit cum ușa se deschide și cineva aruncă ceva pe jos.

— Îmbracă-te. Ai grijă să nu-ți dai jos cagula.

Era vocea „polițistului bun", sau a „torționarului bun", cum prefera să-l numească în gând. A rămas acolo în timp ce Paulo se îmbrăca și se încălța. Când a terminat, bărbatul l-a apucat de braț, i-a spus să aibă grijă la pragul ușii (peste care trecuse de atâtea ori când se ducea la baie, dar poate că celălalt simțise nevoia să-i spună ceva amabil) și i-a amintit că singurele răni pe care le avea și le făcuse singur.

Au mers vreo trei minute și a auzit altă voce:

— Variantul așteaptă în curte.

Spusese oare „varianta"? Mai târziu a înțeles că era vorba de o marcă de mașină, dar în acel moment și-a imaginat că era vorba de vreun cod secret, ceva de genul „Plutonul de execuție e gata".

A fost condus până la vehicul și i-au dat cât să vadă pe sub cagulă o hârtie și ceva de scris. Nici nu se gândea să citească ce era, semna ce voiau ei, chit că ar fi fost o mărturisire, orice ar fi pus capăt acelei izolări exasperante.

Dar „torționarul bun" i-a explicat că era vorba de lista bunurilor lui, găsite la hotel. Rucsacurile erau în portbagaj.

Rucsacurile! spusese la plural. Dar el era atât de toropit, încât n-a băgat de seamă.

A făcut cum i s-a spus. S-a deschis portiera de pe partea cealaltă. Pe sub cagulă, Paulo i-a văzut hainele – era ea! I s-a cerut același lucru, să semneze un document, dar ea a refuzat, zicând că mai întâi trebuie să citească ce scria acolo. Din tonul vocii sale, se vedea că nu intrase în panică niciun moment, rămăsese complet stăpână pe sine, iar individul – ascultător – a acceptat s-o lase să citească. Când a

terminat, și-a pus în sfârșit semnătura, după care l-a luat imediat de mână pe Paulo.

— E interzis contactul fizic, a spus „torționarul bun".

Ea l-a ignorat, iar Paulo, pentru o clipă, a crezut că vor fi duși amândoi din nou înăuntru și pedepsiți pentru că nu ascultaseră ordinul. A încercat să-și tragă mâna, dar ea l-a strâns cu și mai multă putere și nu l-a lăsat.

„Torționarul bun" a închis pur și simplu portiera și a cerut ca mașina să pornească. Paulo a întrebat-o dacă era bine, iar ea, drept răspuns, a dat drumul unui discurs împotriva tuturor celor întâmplate. Cineva din față a început să râdă și i-a cerut iubitei lui Paulo să tacă din gură, DACĂ SE POATE, o să aibă timp să stea de vorbă unul cu altul mai târziu, sau în altă zi, sau acolo unde o să-i ducă – poate la o închisoare adevărată.

— Nu ne-ați fi pus să semnăm un document în care scrie că lucrurile ne-au fost înapoiate, dacă nu intenționați să ne dați drumul, i-a răspuns ea.

Individul de pe locul din față a râs din nou – de fapt, s-au auzit două râsete. Șoferul nu era singur.

— Mi s-a zis mereu că femeile sunt mai curajoase și mai inteligente decât bărbații, a comentat unul din ei. Acum am observat și noi, cu prizonierii ăștia.

De data asta, celălalt i-a cerut însoțitorului să tacă. Mașina a mers pentru un timp greu de estimat, s-a oprit, iar cel de lângă șofer le-a zis amândurora să-și scoată cagulele.

Era unul dintre cei care îi luaseră de la hotel, un bărbat cu trăsături asiatice – de data asta zâmbitor. A ieșit odată cu ei, s-a dus la portbagaj, a scos rucsacurile și li le-a dat în mână, în loc să le arunce pe jos.

— Puteți pleca. Faceți stânga la următoarea intersecție, mergeți vreo 20 de minute și o să ajungeți la gară.

S-a întors la mașină și au pornit fără grabă, ca și cum nici nu le-ar fi păsat de ceea ce se întâmplase – aceasta era noua realitate a țării, acești oameni erau la putere și nimeni n-avea cui să-i reclame.

Paulo s-a uitat către iubita lui, care i-a întors privirea. S-au îmbrățișat, s-au sărutat îndelung și apoi au pornit spre gară. Era periculos să rămână în același loc, s-a gândit el. Ea nu părea deloc schimbată, ca și cum acele zile – săptămâni, luni, ani? – n-ar fi fost decât o simplă întrerupere dintr-o călătorie de vis, iar amintirile frumoase aveau întâietate și nu puteau fi umbrite de cele întâmplate. El grăbea pasul, voia să evite să-i spună că fusese din vina ei, că n-ar fi trebuit să vină să vadă stâncile sculptate de vânt, că dacă și-ar fi văzut de drum, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat – deși vina nu era a iubitei lui, nici a lui, nici a vreunuia dintre cunoscuții lor.

Cât de ridicol și slab era. Dintr-odată, a simțit o durere de cap sfâșietoare, atât de intensă încât practic nici nu mai putea să meargă, să fugă înspre orașul lui sau să se întoarcă la Poarta Soarelui ca să-i întrebe pe antici și pe locuitorii uitați ai locului ce se întâmplase. S-a sprijinit de un zid și a lăsat rucsacul să-i alunece pe jos.

— Știi ce-ai pățit? l-a întrebat – și tot ea a răspuns: Știu răspunsul pentru că am trecut și eu prin asta în timpul bombardamentelor din țara mea. Cât am stat acolo, activitatea ta cerebrală s-a diminuat, sângele n-a irigat cum trebuie tot corpul. O să treacă în vreo două, trei ore, dar o să luăm oricum niște aspirine când ajungem la gară.

I-a luat rucsacul, l-a sprijinit, l-a obligat să meargă – mai întâi încet, apoi mai repede.

Ah, femeie, ce femeie! Păcat că, atunci când i-a propus să plece împreună spre cele două posibile centre ale lumii – Piccadilly Circus și Piața Dam – ea a spus că a obosit să tot călătorească și, ca să fie sinceră, nu-l mai iubește. Fiecare trebuia să-și vadă de drumul lui.

Trenul s-a oprit și afară se vedea, scrisă în mai multe limbi, temuta inscripție: VAMĂ.

Câțiva polițiști au urcat și au început să străbată vagoanele. Paulo era mai liniștit, exorcismul său luase sfârșit, doar o frază din Biblie, anume din Cartea lui Iov, nu-i dădea pace: „De ceea ce mă tem, aceea mi se întâmplă".

Trebuia să se controleze – frica e ușor de adulmecat.

Avea să fie totul în regulă. Dacă, așa cum zicea argentinianul, cel mai mare rău care se putea întâmpla era să nu-l lase să intre, nicio problemă. Mai erau granițe pe unde să treacă. Și, în cazul în care nu reușea, tot îi rămânea celălalt centru al lumii – Piccadilly Circus.

Simțea o liniște adâncă după ce își retrăise groaza prin care trecuse cu un an și jumătate în urmă. Ca și cum ar fi trebuit să ia cele petrecute fără teamă, doar ca pe o întâmplare din timpul vieții – nu alegem ce ni se întâmplă, dar putem alege cum să reacționăm.

Își dădea seama că, până la acel moment, cancerul nedreptății, al disperării și al neputinței se răspândise în corpul lui astral ca o metastază, dar acum era liber.

O lua de la capăt.

Polițiștii au intrat în compartimentul în care erau Paulo și argentinianul, plus alte patru persoane complet necunoscute. Așa cum era de așteptat, polițistul le-a cerut celor doi să coboare. Afară aerul era mai rece, deși încă nu se înnoptase de tot.

Iată că natura are un ciclu care se repetă și în sufletul omului: planta face floare pentru ca albinele să vină și să poată crea fructul. Fructul face semințe, care se transformă din nou în plante, care fac iar ca florile să se deschidă, ele cheamă albinele, care fertilizează planta și astfel face fruct și tot așa până la sfârșitul veacurilor. Bine ai venit, toamnă, moment în care sunt lăsate să se ducă cele vechi, fricile trecutului, și li se face loc celor noi să apară.

În jur de zece băieți și fete fuseseră opriți în gara vămii. Nu spunea nimeni nimic, iar Paulo a avut grijă să stea cât mai departe cu putință de argentinian – care a observat acest lucru și n-a încercat să-și impună prezența, nici să facă vreo remarcă. Poate că în acel moment a înțeles că era judecat, că probabil tânărul din Brazilia nu avea încredere în el, dar înainte îi văzuse chipul întunecat de o umbră, iar acum strălucea din nou – poate „strălucea" e mult spus, dar cel puțin tristețea intensă din urmă cu câteva minute dispăruse.

Erau chemați unul câte unul într-o încăpere și nimeni nu știa despre ce se vorbește înăuntru, pentru că, la plecare, se ieșea pe altă ușă. Pe Paulo l-au chemat al treilea.

De cealaltă parte a mesei stătea un polițist în uniformă, care i-a cerut pașaportul și s-a apucat să răsfoiască un registru mare, plin de nume.

— Unul dintre visurile mele e să cunosc… a încercat el să spună, dar i s-a atras imediat atenția să nu-l întrerupă pe polițist de la lucru.

Inima a început să-i bată mai repede și Paulo se lupta cu el însuși, ca să se convingă că venise toamna, că frunzele moarte începeau să cadă și un om nou își făcea apariția din ceea ce fusese până atunci o învălmășeală de emoții.

Vibrațiile negative atrag și mai multe vibrații negative, așa că a încercat să se calmeze, mai ales după ce a observat că polițistul avea un cercel în ureche, un lucru de neînchipuit în oricare alta dintre țările prin care trecuse. A încercat să-și mute gândurile la altceva privind prin încăpere – foarte multe documente, o fotografie de-a reginei pe perete și un afiș cu o moară de vânt. Bărbatul a lăsat lista deoparte și nici măcar nu l-a întrebat care era scopul vizitei în Olanda – voia să știe doar dacă avea bani suficienți ca să-și ia bilet de întoarcere spre casă.

Paulo i-a confirmat că avea – aflase deja că aceasta e condiția principală de a călători în orice țară străină și își cumpărase cu mulți bani un bilet până la Roma, care fusese prima oprire, chiar dacă data de întoarcere era rezervată pentru un an mai târziu. Și-a dus mâna la portofelul pe care-l avea ascuns la brâu, gata să dovedească cele spuse, dar polițistul i-a spus că nu era nevoie, voia să știe doar câți bani avea la el.

— În jur de 1.600 de dolari. Poate ceva mai mult, dar nu știu cât am cheltuit în tren.

Ajunsese în Europa cu 1.700 de dolari, câștigați ca profesor pregătitor la Școala de Teatru, pe care o frecventa. Cumpărase cel mai ieftin bilet până la Roma, unde, aflase prin „Poșta invizibilă", punctul de întâlnire al hipioților era Piazza di Spagna. Descoperise un loc bun de dormit într-un parc, trăia cu sandviciuri și înghețată, și ar fi putut să și rămână la Roma – întâlnise acolo o spanioloaică din Galicia, cu care s-a împrietenit imediat și care la scurt timp a devenit iubita lui. Își cumpărase în sfârșit marele bestseller al generației lui, care sigur avea să-i schimbe viața: *Europe on 5 Dollars a Day.* În zilele petrecute în Piazza di Spagna, a observat că nu numai hipioții, ci și persoanele convenționale, numite de ei „capete pătrate", foloseau cartea cu pricina, în care erau enumerate hotelurile și restaurantele cele mai ieftine, pe lângă punctele turistice importante din fiecare oraș.

Cu cartea la el, n-avea cum să se piardă odată ce ajungea la Amsterdam. S-a hotărât să plece spre prima lui destinație (cea de-a doua era Piccadilly Circus, după cum o tot repeta tuturor), când spanioloaica i-a spus că ea se ducea în Grecia, la Atena.

A dat din nou să arate banii, dar pașaportul i-a fost ștampilat și înapoiat. Polițistul l-a întrebat dacă avea la el vreun fruct sau vreo legumă – avea două mere, iar polițistul i-a cerut să arunce unul la coșul de gunoi când iese.

— Și acum, cum ajung la Amsterdam?

I s-a spus că trebuia să ia un tren local, care trecea din jumătate în jumătate de oră – biletul lui luat la Roma era valabil până ajungea la destinația finală.

Polițistul i-a arătat o altă ușă, diferită de cea pe care intrase, și Paulo s-a văzut din nou sub cerul liber, așteptând următorul tren, uimit și bucuros că fusese crezut pe cuvânt în legătură cu biletul de întoarcere și cu banii.

Intra cu adevărat într-o altă lume.

Karla nu-și pierduse toată după-amiaza șezând pe jos în Piața Dam, cu atât mai mult cu cât începuse să plouă, iar clarvăzătoarea îi garantase că persoana pe care o aștepta avea să ajungă până în ziua următoare. Se hotărâse să se ducă la cinema să vadă *Odiseea spațială 2001,* despre care toată lumea spunea că e o capodoperă, deși ea nu prea se dădea în vânt după filme științifico-fantastice.

Dar chiar era o capodoperă, pe lângă faptul că o ajutase să-și umple timpul, fiindcă finalul demonstra ceva ce ea credea că știe deja – și nu era vorba de a crede sau nu, era o realitate absolută și incontestabilă: timpul e circular și se întoarce mereu în același punct. Ne naștem dintr-o sămânță, creștem, îmbătrânim, murim, ne întoarcem pe pământ și devenim din nou sămânța care, mai devreme sau mai târziu, va ajunge să se reîncarneze în altă persoană. Cu toate că venea dintr-o familie luterană, cochetase o vreme cu catolicismul și, la slujbele la care începuse să se ducă, ajunsese să recite toate mărturisirile de credință din Crez. Fraza care îi plăcea cel mai mult era: „Cred […] în învierea morților și în viața veșnică. Amin".

Învierea morților – încercase odată să vorbească cu un preot despre acel pasaj, întrebându-l despre reîncarnare, dar sacerdotul răspunsese că nu despre asta era vorba. Ea l-a întrebat atunci despre ce era vorba. Răspunsul lui – complet stupid – a fost că încă nu era destul de matură să înțeleagă. Din acel moment, a început să se îndepărteze încetul cu încetul de catolicism, pentru că i s-a părut că nici preotul nu știa despre ce e vorba.

„Amin", repeta acum, în timp ce se întorcea la hotel. Ținea urechile ciulite căutând să prindă orice sunet, în cazul în care Dumnezeu ar fi vrut să vorbească cu ea. După ce s-a îndepărtat de biserică, s-a apucat să caute în hinduism, în taoism, în budism, în cultele africane, în diversele tipuri de yoga un răspuns de orice fel despre însemnătatea vieții. Poetul indian Kabir spusese cu multe

secole înainte: „Lumina ta umple întregul Univers /Lampa iubirii arde și salvează Cunoașterea”.

Întrucât iubirea era o problemă complicată în viața ei, atât de complicată încât evita de fiecare dată să se gândească la acest subiect, a conchis că, până la urmă, Cunoașterea se află înăuntrul ei înseși – ceea ce, de altfel, era și ceea ce propovăduiau fondatorii acelor religii. Iar acum, dat fiind că tot ce vedea îi amintea de Divinitate, încerca prin fiecare gest să-și arate recunoștința pentru faptul că era în viață.

Se mulțumea cu atât. Cea mai gravă crimă este cea care ajunge să ne omoare bucuria de a trăi.

S-a oprit la un coffee shop – un loc în care se vindeau și diverse tipuri de marijuana și hașiș –, dar singurul lucru pe care și l-a luat a fost o cafea, apoi, observând o tânără care își cumpărase tot o cafea, dar nu părea să se simtă foarte în largul ei acolo, a mai rămas să stea de vorbă cu ea. Era tot olandeză și o chema Wilma. S-au gândit să se ducă la Paradiso, un club cunoscut, dar s-au răzgândit, poate pentru că locul deja nu mai era o noutate, la fel cum nici drogurile vândute acolo nu mai erau. Bune pentru turiști, dar neinteresante pentru cineva care le are tot timpul la îndemână.

Într-o zi – o zi dintr-un viitor îndepărtat – guvernele aveau să decidă că cea mai bună modalitate de a pune capăt „problemei”, așa cum o numeau, era să liberalizeze totul. Mare parte din misticismul hașișului era dat de faptul că era interzis și, tocmai de aceea, râvnit.

— Nimeni nu are interesul să facă așa ceva, a fost de părere Wilma, când Karla i-a spus la ce se gândește. Câștigă milioane de dolari de pe urma interdicției. Se cred superiori. Salvatorii societății și ai familiei. O excelentă platformă politică – să punem capăt drogurilor. Ce altă idee ar putea s-o înlocuiască pe asta? A, da, să pună capăt sărăciei, doar că nimeni nu mai crede în așa ceva!

Au oprit discuția și a rămas fiecare cu privirea în ceașca ei. Karla se gândea la film, la *Stăpânul inelelor* și la viața ei. Nu avusese niciodată o experiență cu adevărat deosebită. Se născuse într-o familie puritană, studiase la un colegiu luteran, cunoștea Biblia pe dinafară, își pierduse virginitatea încă în adolescență cu un olandez, virgin și el, călătorise o vreme prin Europa, se angajase când împlinise 20 de ani (acum avea 23), zilele îi păreau lungi și monotone, se convertise la catolicism doar ca să-și șocheze familia, se hotărâse să plece de acasă și să locuiască singură, avusese un șir de iubiți care intrau și ieșeau din viața și corpul ei cu o frecvență care varia între două zile și două luni, crezuse că poate da vina pentru toate pe Rotterdam, orașul cu macarale, străzi gri și un port care aducea povești mult mai interesante decât cele pe care le spuneau de obicei prietenii ei.

Se înțelegea mai bine cu străinii. Singura dată când s-a abătut de la rutina libertății ei absolute a fost atunci când s-a hotărât să se îndrăgostească de un francez cu zece ani mai în vârstă și s-a convins singură că acea dragoste devastatoare avea să ajungă să fie reciprocă – deși știa precis că pe francez nu-l interesa decât sexul, un domeniu la care ea se pricepea foarte bine și în care căuta să se perfecționeze de fiecare dată. După o săptămână l-a părăsit pe francez la Paris, ajungând la concluzia că nu reușea să descopere care era cu adevărat funcția iubirii în viața ei. Asta devenise pentru ea un fel de boală, fiindcă toți oamenii pe care îi cunoștea ajungeau, mai devreme sau mai târziu, să vorbească despre cât de important e să te căsătorești, să ai copii, să știi să gătești, să ai cu cine să te uiți la televizor, să te duci la teatru, să călătorești prin lume, să ai cui să-i aduci mici cadouri când te întorci acasă, să rămâi gravidă, să ai grijă de copii, să te prefaci că nu vezi când soțul sau soția calcă strâmb, să spui despre copii că sunt singura rațiune de a trăi, să-ți faci griji ce le gătești la cină, ce-o să fie când se fac mari, cum se descurcă la școală, la muncă, în viață.

Astfel oamenii își mai prelungeau pentru câțiva ani senzația că sunt utili pe lume, până când, mai devreme sau mai târziu, copiii plecau – casa rămânea goală și singurul lucru care conta cu adevărat era prânzul de duminică, familia reunită, pretinzând de fiecare dată că totul merge bine, susținând de fiecare dată că nu există invidie sau competiție între ei, în timp ce își aruncau cuțite invizibile prin aer – „Eu câștig mai bine decât tine, nevasta mea a terminat arhitectura, tocmai am cumpărat o casă de n-o să vă vină să credeți" și așa mai departe.

Cu doi ani înainte ajunsese la concluzia că nu mai avea rost să continue să trăiască libertatea absolută. A început să se gândească la moarte, i-a trecut prin minte ideea de a intra la o mănăstire, ba chiar a ajuns până la ușa carmelitelor desculțe, care trăiau complet izolate de lumea exterioară. Le-a spus că fusese botezată, că îl descoperise pe Cristos și voia să fie mireasa lui pentru tot restul vieții. Maica stareță i-a cerut să se gândească timp de o lună, înainte să ia o hotărâre – și în acea lună a avut timp să se imagineze trăind într-o chilie, obligată să se roage de dimineață până seara, să repete aceleași cuvinte până se golesc de înțeles, și și-a dat seama că era incapabilă să ducă o viață în care rutina ar fi putut s-o aducă în pragul nebuniei. Maica stareță avusese dreptate – nu s-a mai întors niciodată la mănăstire; oricât de rea ar fi fost rutina libertății absolute, putea totuși să descopere lucruri mai interesante de făcut.

Un marinar din Bombay, pe lângă faptul că era un amant excelent – lucru pe care rar îl găsea – a fost și cel care a inițiat-o în misticismul oriental, moment în care a început să-i încolțească gândul că soarta ei era să se ducă undeva foarte departe, să locuiască într-o grotă din Munții Himalaya, să creadă că zeii vor veni să stea de vorbă cu ea la un moment dat, să se îndepărteze de tot ce o înconjura acum și părea plictisitor, incredibil de plictisitor.

Fără să intre prea mult în detalii, a întrebat-o pe Wilma ce părere avea despre Amsterdam.

— Plictisitor. Incredibil de plictisitor.

Întocmai. Nu doar Amsterdamul, ci întreaga Olandă, unde toată lumea se năștea sub protecția guvernului, unde niciodată nimeni nu se temea de o bătrânețe fără sprijin, pentru că existau aziluri și pensii pe viață, asigurare medicală gratuită sau pentru un preț infim, și unde regii din urmă erau de fapt regine – regina mamă Wilhemina, actuala regină Juliana și viitoarea moștenitoare a tronului, Beatrix. În timp ce în Statele Unite femeile își dădeau foc sutienelor și cereau egalitate, Karla – care nu purta sutien, deși sânii ei nu erau chiar mici – trăia într-un loc în care această egalitate fusese cucerită demult, fără tam-tam, fără exhibiționism, ci urmând logica ancestrală conform căreia puterea este a femeilor – ele sunt cele care își guvernează soții și fiii, președinți și regi, care apoi, la rândul lor, dau tuturor impresia că simt excelenți generali, șefi de stat, directori de companii.

Bărbații. Au impresia că ei conduc lumea și nu sunt în stare să facă un pas fără să-și întrebe mai întâi seara acasă partenera, amanta, iubita, mama.

Ea simțea nevoia să facă un pas radical, să descopere o țară interioară sau exterioară care nu mai fusese niciodată explorată și să iasă din acea monotonie care parcă o storcea de puteri în fiecare zi.

Spera să fi avut dreptate clarvăzătoarea. Dacă persoana promisă n-avea să apară a doua zi, ea voia să se ducă în Nepal chiar și așa, singură, chiar riscând să ajungă o „sclavă albă” și să sfârșească vândută unui sultan gras dintr-o țară în care haremurile sunt la ordinea zilei – deși se îndoia că cineva ar fi avut curaj să-i facă asta unei olandeze care știa să se apere mai bine decât un bărbat cu ochi amenințători, înarmat cu o sabie ascuțită.

Și-a luat rămas-bun de la Wilma, au stabilit să se întâlnească la Paradiso a doua zi și s-a dus spre hostelul în care își petrecea zilele ei anoste din Amsterdam, orașul visurilor pentru atâția oameni care străbăteau lumea ca să ajungă acolo. Mergea pe străzile înguste, fără

trotuare, cu urechile mereu ciulite, poate deslușea totuși vreun semn – nu știa exact ce așteaptă, dar așa sunt semnele, surprinzătoare și disimulate în rutină. O ploaie fină ce i se cernea pe chip a adus-o înapoi la realitate – dar nu la realitatea înconjurătoare, ci i-a adus aminte că e vie, mergând în siguranță prin ganguri întunecate, trecând pe lângă traficanți veniți din Surinam care operau în umbră – aceștia erau cu adevărat un pericol pentru consumatorii lor, pentru că ofereau drogurile diavolului, cocaina și heroina.

A traversat o piață – față de Rotterdam, orașul acela părea să aibă câte o piață după fiecare colț de stradă. Ploaia s-a întețit, iar ea s-a simțit recunoscătoare că poate încă zâmbi după toate acele gânduri care nu-i dăduseră pace cât stătuse la coffee shop.

Mergea rugându-se în tăcere, fără vorbe luterane sau catolice, recunoscătoare pentru viața pe care cu câteva ore înainte o contestase. Era încântată de cer și de pământ, copaci și animale, la a căror simplă vedere contradicțiile din sufletul ei se dizolvau și o pace adâncă învăluia totul – nu pacea venită din lipsa provocărilor, ci cea premergătoare unei aventuri pe care ea era hotărâtă s-o înceapă, indiferent dacă avea să-și găsească tovarăș de drum sau nu, fiindcă știa că o însoțeau îngerii și cântecele lor care îi făceau mintea să vibreze și i-o curățau de gândurile necurate, chiar dacă ea nu le auzea, ajutând-o să-și descopere propriul suflet și să-și spună sieși „te iubesc", deși încă nu cunoscuse iubirea.

Nu mă simt vinovată pentru ce gândeam mai devreme, o fi fost din cauza filmului sau a cărții; dar, chiar dacă a fost doar din cauza mea și a neputinței mele de a vedea frumusețea care există în mine, îți cer iertare, eu te iubesc și îți mulțumesc că mă însoțești, tu, care mă binecuvântezi stându-mi alături, și nu mă duce în ispita plăcerilor, ci mă apără de teama de durere.

În schimb, a început să se simtă vinovată pentru că era privilegiată, locuind într-o țară cu cea mai mare concentrație de muzee din lume, traversând chiar în acel moment unul dintre cele 1.281 de poduri din oraș, privind casele cu câte trei ferestre pe orizontală – mai mult de-atât era considerat ostentativ și o încercare de a-ți umili vecinul – mândră de legile după care se guverna poporul ei, de navigatorii din trecut, deși lumea își amintește numai de spanioli și portughezi.

Până acum, olandezii nu făcuseră decât o singură afacere proastă: vânduseră insula Manhattan americanilor. Dar nimeni nu e perfect.

Paznicul de noapte a deschis ușa hostelului, ea a intrat în dormitorul comun, atentă să nu facă zgomot, a închis ochii, și înainte de a adormi, s-a gândit la singurul lucru pe care nu-l avea țara ei.

Munți.

Da, avea să se ducă spre munți, departe de acele câmpii nesfârșite, furate mării de către oameni care știau ce vor, reușind să îmblânzească o natură care refuza să fie subjugată.

S-a hotărât să se trezească mai devreme decât de obicei – era deja îmbrăcată și gata de plecare la 11 dimineața, deși după programul ei obișnuit, ar fi ieșit pe la ora unu. După spusele ghicitoarei, aceea era ziua în care avea să-l întâlnească pe cel pe care îl aștepta, iar clarvăzătoarea nu putea să se înșele, amândouă intraseră într-o transă misterioasă, dincolo de controlul lor, așa cum se întâmplă, de altfel, cu toate stările de transă. Layla spusese ceva ce nu ieșise din gura ei, ci îi aparținea unui spirit mai mare, care ocupase întreaga atmosferă din „cabinetul" ei.

Încă nu se adunase prea multă lume în Piața Dam – agitația cea mare începea după miezul zilei. Dar ea a observat – în sfârșit! – un chip nou. Avea părul la fel ca ceilalți de pe acolo, o geacă fără prea

multe embleme (cel mai tare ieșea în evidență un steag deasupra căruia scria „Brazilia”), o desagă colorată, un obiect de artizanat din America de Sud, foarte la modă printre tinerii care străbăteau lumea pe atunci – la fel ca și ponchourile și căciulile care acopereau urechile. Fuma o țigară – una normală, a descoperit, apropiindu-se de locul unde stătea el și nesimțind niciun miros special în afară de cel de tutun.

Era teribil de ocupat să stea de pomană, privind clădirea aflată de cealaltă parte a pieței și hipioții din jur. Probabil că ar fi vrut să lege o conversație cu cineva, dar ochii îi trădau timiditatea – excesul de timiditate, mai bine zis.

S-a așezat la o distanță sigură, astfel încât să-l vadă cât mai bine și să nu-l lase să plece înainte să-i propună călătoria spre Nepal. Dacă trecuse prin Brazilia și prin America de Sud, așa cum se ghicea după desaga pe care o purta, de ce să nu-l intereseze să meargă și mai departe? Părea să aibă aceeași vârstă ca ea, nu foarte multă experiență, deci nu putea fi prea greu să-l convingă. Nu conta dacă era urât sau frumos, gras sau slab, înalt sau scund. Singurul lucru care o interesa cu adevărat era să aibă un tovarăș de drum pentru aventura ei specială.

Paulo o observase și el pe frumoasa hipiotă care trecuse pe lângă el și, dacă n-ar fi fost paralizat de timiditate, poate ar fi îndrăznit să-i zâmbească. Totuși, n-a avut curaj – i se părea distantă, poate aștepta pe cineva sau poate voia pur și simplu să se bucure de acea dimineață lipsită de soare, dar și de amenințarea ploii.

S-a concentrat din nou asupra clădirii din fața lui, o adevărată minune arhitectonică, despre care *Europe on 5 Dollars a Day* spunea că e un palat regal construit pe 13.659 de piloni (conform aceluiași ghid, întreg orașul era construit pe piloni, deși nimeni nu-și dădea seama). Intrarea era liberă, iar turiștii intrau și ieșeau – în număr mare, formând cozi imense. Era genul de loc pe care el nu l-ar fi vizitat niciodată.

Fiecare dintre noi simte atunci când e privit insistent. Paulo știa că frumoasa hipiotă se așezase acum puțin mai la o parte, cu ochii țintă la el. A întors capul și chiar așa era, dar, imediat ce privirile li s-au întâlnit, ea s-a apucat să citească.

Ce să facă? S-a gândit aproape jumătate de oră dacă să se ridice și să se ducă să se așeze lângă ea – nu era ceva neobișnuit în Amsterdam, unde oamenii fac cunoștință fără să fie nevoie de scuze și explicații, doar din dorința de a sta de vorbă și a face schimb de impresii. La finalul acelei jumătăți de oră, după ce și-a repetat de o mie de ori că nu are absolut nimic de pierdut, că n-o să fie nici prima, nici ultima oară când o să fie respins, s-a ridicat și s-a dus. Ea nu-și dezlipea privirea din carte.

Karla a văzut că el se apropie – lucru rar într-un loc în care lumea respectă spațiul individual. Paulo s-a așezat lângă ea și a spus cel mai absurd lucru cu putință:

— Scuze.

Ea l-a privit, așteptând restul frazei – care însă nu a mai venit. S-au scurs cinci minute de tăcere stânjenitoare, până când Karla s-a hotărât să ia inițiativa.

— Ce să scuz, adică?

— Nimic.

Dar, spre bucuria și încântarea ei, n-au urmat replicile imbecile care i se spuneau de obicei, „Sper că nu te deranjez", sau „Cum se cheamă clădirea de acolo?", sau „Ce frumoasă ești!" (străinilor le plăcea foarte mult să folosească replica asta), sau „De unde ești?", „De unde ți-ai cumpărat hainele astea?" și așa mai departe.

S-a hotărât să-l ajute puțin, din moment ce ea avea un interes mult mai mare decât credea el.

— De ce ai emblema Braziliei pe mânecă?

— În caz că mă întâlnesc cu alți brazilieni, e țara din care vin eu. Nu cunosc pe nimeni aici, poate mă ajută să întâlnesc oameni interesanți.

Cu alte cuvinte, tânărul de lângă ea, cu un aer inteligent și ochi negri care străluceau cu o energie intensă, dar trădau o mare oboseală, traversase Atlanticul ca să întâlnească brazilieni în afara țării lui?

Părea culmea absurdului, totuși s-a hotărât să-i dea o șansă. Ar fi putut să aducă în discuție chiar atunci călătoria în Nepal sau ar fi putut să pună definitiv capăt conversației, să se ducă să se așeze în alt loc din Piața Dam, să spună că aștepta pe cineva sau pur și simplu să plece fără să-i dea nicio explicație.

Dar a ales să rămână pe loc, iar faptul că a rămas lângă Paulo – așa i-a spus că îl cheamă – în timp ce își cântărea opțiunile avea să-i schimbe cu totul viața.

Așa se întâmplă în poveștile de dragoste – deși acest cuvânt secret și pericolele pe care le aduce erau ultimul lucru la care se gândea în acel moment. Se întâlniseră, ghicitoarea avusese dreptate, lumea interioară și lumea exterioară își găseau rapid calea una către

cealaltă. Poate că simțea și el același lucru, dar era prea timid, cel puțin așa părea – sau poate că pe el nu-l interesa decât să fumeze o țigară de hașiș cu cineva sau poate o vedea, ceea ce-ar fi fost mult mai rău, doar ca pe o viitoare parteneră cu care să se ducă în Vondelpark să facă sex și apoi să se despartă ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic important, în afară de un orgasm.

Cum poți defini ce e sau nu e cineva în doar câteva minute? Sigur, știm dacă cineva ne provoacă repulsie și ne îndepărtăm, dar acum cu siguranță nu era cazul. După înfățișare, era puțin cam prea slab, părul lui părea bine îngrijit. Probabil făcuse baie chiar în acea dimineață, încă se mai simțea mirosul de săpun pe pielea lui.

În momentul în care s-a așezat lângă ea și a spus cuvântul acela absurd, „scuze", Karla a simțit o adâncă stare de bine, ca și cum nu mai era singură. Era cu el, iar el era cu ea, amândoi știau asta – chiar dacă apoi nu mai spusese niciunul nimic și nu-și dădeau seama ce se întâmpla. Sentimentele ascunse nu fuseseră dezvăluite, dar nici nu rămăseseră chiar ascunse, așteptau pur și simplu timpul potrivit pentru a se manifesta. Acel moment în care se aflau ei e un punct în care multe relații care ar putea ajunge mari iubiri se pierd – fie pentru că atunci când sufletele se întâlnesc pe pământ știu deja către ce se îndreaptă, iar asta le sperie, fie pentru că suntem atât de închistați încât nici măcar nu le acordăm destul timp sufletelor să se cunoască, plecăm în căutarea a ceva „mai bun" și ratăm șansa vieții noastre.

Karla își lăsa sufletul să se deschidă. Câteodată suntem înșelați de cuvintele sale, pentru că sufletele nu sunt chiar foarte fidele și ajung să accepte situații care de fapt nu li se potrivesc, încearcă doar să-i facă pe plac minții și nu știu nimic despre acel lucru în care Karla se cufunda din ce în ce mai mult: Cunoașterea. „Eul" vizibil, ceea ce crezi că ești, nu este decât un loc limitat, străin de adevăratul „Eu". De aceea, oamenilor le e foarte greu să asculte ce le spune sufletul, încearcă să și-l controleze, să și-l pregătească numai pentru

ceva deja plănuit – dorințele, speranțele, viitorul, ambiția de a le spune prietenilor „În sfârșit am întâlnit dragostea vieții mele", teama de a nu ajunge singur într-un azil de bătrâni.

Ea nu mai putea să se păcălească. Nu știa ce simte și a încercat să lase lucrurile așa cum erau, fără alte justificări și explicații. Își dădea seama că ar fi trebuit în sfârșit să ridice vălul care îi acoperea inima, dar nu știa cum și nici nu avea să descopere acum, pe loc. Ideal ar fi fost să-l țină pe tânărul de lângă ea la o distanță sigură, până vedea exact cum se comportă unul cu altul în următoarele ore, sau zile, sau ani – nu, nu se gândea la ani, pentru că ea voia să ajungă într-o peșteră în Kathmandu, singură, în contact cu universul.

Sufletul lui Paulo încă nu se deschisese, iar el n-avea de unde să știe dacă fata de lângă el n-avea să dispară peste o oră. Nu mai știa ce să-i spună, nici ea n-a mai zis nimic, s-au mulțumit amândoi să tacă și au rămas cu privirile ațintite înainte, fără să se uite de fapt la ceva anume – olandezii intrau în cafenele și restaurante, tramvaiele treceau pline, dar ei aveau privirile pierdute, emoțiile în altă dimensiune.

— Vrei să mănânci ceva?

Luând-o ca pe o invitație, Paulo a fost surprins și bucuros în același timp. Nu putea să înțeleagă cum de o fată atât de frumoasă îl invită la prânz – primele lui ore în Amsterdam începuseră foarte bine.

Nu plănuise nimic, și, când lucrurile se întâmplă fără planuri sau așteptări, ajung să fie mai plăcute și mai folositoare – să stea de vorbă cu o străină fără să se gândească la nicio conotație romantică făcea ca lucrurile să curgă mai natural.

Ea era singură? Cât timp avea să-i dea atenție? Ce trebuia să facă s-o păstreze lângă el?

Nimic. Șirul de întrebări nesăbuite a dispărut în spațiu și, deși tocmai mâncase, avea să se ducă să ia masa împreună cu ea. Spera doar să nu aleagă un restaurant prea scump, trebuia să-i ajungă banii încă un an, până la data biletului de întoarcere.

Pelerinule, ești tulburat; liniștește-te.
Căci nu toți cei chemați vor fi aleși,
Nu oricine doarme cu un surâs pe buze
Va vedea ce vezi tu.

Sigur că trebuie să împărtășim cu alții. Chiar și atunci când e vorba de informații pe care le știe toată lumea, e important să nu te lași condus de gândul egoist de a ajunge singur la capătul

drumului. Cine face asta descoperă un paradis gol, lipsit de orice interes, și nu va trece mult până când va muri de plictiseală.

Nu putem lua cu noi luminile care ne arată calea.

N-am face decât să ne umplem rucsacurile de felinare. Și oricât de multă lumină am duce cu noi, nu poate înlocui o companie bună. Așa că la ce ne-ar folosi?

Dar îi era greu să se calmeze – voia să fie atent la tot ce vedea în jurul lui. O revoluție fără arme, un drum fără controale de pașaport și curbe periculoase. O lume care dintr-odată întinerește, independent de vârsta oamenilor și de credințele lor religioase și politice. Ieșise soarele, voind parcă să anunțe întoarcerea Renașterii care să schimbe obiceiuri și obișnuințe din lumea întreagă – și într-o bună zi, într-un viitor foarte apropiat, oamenii n-aveau să mai depindă de părerea altora, ci de propriul mod de a vedea viața.

Câteva persoane îmbrăcate în portocaliu, dansând și cântând pe străzi, haine de toate culorile, o tânără împărțind trandafiri trecătorilor, toată lumea cu zâmbetul pe buze – da, ziua de mâine trebuia să fie mai bună, în ciuda celor ce se întâmplau în America Latină și în alte țări. Mâine o să fie mai bine pur și simplu pentru că e singura opțiune, nu se poate să revenim în trecut, nu putem lăsa din nou moralismul, ipocrizia și minciuna să ocupe zilele și nopțile celor care trăiesc pe acest pământ. Își amintea de exercițiul lui de exorcism din tren și de miile de critici pe care le auzise din partea tuturor, cunoscuți și necunoscuți. Își amintea de suferința părinților lui și ar fi vrut să sune acasă chiar în acel moment și să le spună:

Nu vă faceți griji, sunt fericit, în curând o să înțelegeți și voi că destinul meu nu e să mă duc la facultate, să obțin o diplomă și să îmi iau un serviciu. M-am născut ca să fiu liber și asta îmi e de ajuns ca să supraviețuiesc, asta voi face mereu, voi găsi mereu ceva de făcut ca să câștig bani, voi putea oricând să mă căsătoresc și să am o familie, dar acum e timpul pentru altceva – e timpul căutării, al existenței doar în prezent,

aici și acum, bucurându-mă așa cum fac copiii, cărora Isus le-a hărăzit împărăția cerurilor. Dacă o să fie nevoie să muncesc pe câmp, o s-o fac fără nici cea mai mică problemă, pentru că îmi va da ocazia să simt pământul, soarele și ploaia. Dacă într-o zi o să fie nevoie să mă închid într-un birou, o să fac și asta fără nicio ezitare, pentru că o să am lângă mine alți oameni, vom fi un grup, o să descoperim ce bine e să ne așezăm la o masă să stăm de vorbă, să ne rugăm, să râdem și să ne lepădăm de rutina muncii în fiecare după-amiază. Dacă o să fie nevoie să rămân singur, o să rămân, dacă o să mă îndrăgostesc și o să vreau să mă însor, o să mă însor, căci am certitudinea că soția mea, cea care va fi iubirea vieții mele, va primi bucuria mea drept cea mai mare binecuvântare pe care un bărbat o poate da unei femei.

Tânăra de lângă el s-a oprit, a cumpărat flori și, în loc să le țină în mână, a făcut două buchețele, unul i l-a pus lui în păr, și unul și l-a pus ei. Gestul acesta, departe de a părea ridicol, era un mod de a sărbători micile victorii ale vieții, așa cum grecii își elogiau cu milenii în urmă învingătorii și eroii – în loc de aur, coroane de lauri. Chiar dacă ajungeau să se ofilească și să dispară, nu apăsau prin greutatea lor și nu aveau nevoie de pază de durată, precum coroanele regilor și reginelor. Mulți dintre cei care treceau pe stradă aveau flori în păr, ceea ce făcea ca totul să fie mai frumos.

Oamenii cântau la fluier, la vioară, la chitară, la sitar indian – părea o coloană sonoră alcătuită de-a valma, dar care se armoniza în mod natural cu străzile orașului fără trotuare, pline de biciclete: timpul învârtindu-se când mai încet, când mai rapid. Lui Paulo îi era teamă că mișcarea mai rapidă se va impune și visul se va sfârși curând.

Pentru că el nu se afla pe o stradă, ci într-un vis în care personajele erau din carne și oase, vorbeau în diverse limbi, se uitau la femeia de lângă el și surâdeau în fața frumuseții ei, ea le întorcea

zâmbetul, iar el simțea o împunsătură de gelozie, repede înlocuită de mândria de a fi el cel ales s-o însoțească.

Unii vindeau tămâie, alții brățări, geci colorate probabil făcute în Peru sau în Bolivia, iar lui îi venea să le cumpere pe toate, pentru că toți îi zâmbeau și nu erau nici enervanți, nici insistenți, ca vânzătorii din magazine. Dacă el cumpăra ceva de la ei, poate îi ajuta să mai rămână încă o noapte, încă o zi în paradis – deși știa că toți, absolut toți, se descurcau și puteau să supraviețuiască în această lume. Paulo trebuia să economisească cât mai mult și să descopere cum să trăiască în acel oraș până când biletul de avion începea să cântărească mai greu în borseta prinsă cu elastic în jurul brâului, pe sub pantaloni, anunțându-l că e timpul, că trebuie să iasă din vis și să se întoarcă la realitate.

O realitate care se mai făcea simțită din când în când, chiar și pe acele străzi și prin acele parcuri, pe la mesele la care se adunau semnături împotriva atrocităților din Vietnam, pe un panou cu fotografia unui general executând cu sânge rece un partizan Viet Cong. Se strângeau semnături pentru un manifest și toată lumea colabora.

În acel moment a înțeles că va mai dura mult până ce Renașterea va pune stăpânire asupra lumii, dar era un început, da, un început, și fiecare dintre acei tineri – dintre nenumărații tineri de pe acea stradă – n-aveau să uite ce au trăit, și întorcându-se în țările lor aveau să devină propovăduitori ai păcii și ai iubirii. Pentru că era posibilă o lume în sfârșit eliberată de asuprire, de ură, de bărbați care își bat nevestele, de torționari care atârnă oamenii cu capul în jos și îi omoară încet cu…

…Nu-și pierduse simțul dreptății – se revolta în continuare în fața nedreptății din întreaga lume – dar, măcar o vreme, avea nevoie să se odihnească și să-și recupereze energia. Își irosise o parte din tinerețe trăind mereu cu frică, acum era momentul să aibă curaj în fața vieții și a drumului necunoscut pe care pășea.

Au intrat într-unul dintre zecile de magazine în care se vindeau pipe, șaluri colorate, imagini orientale, ecusoane. Paulo și-a cumpărat ce căuta: niște accesorii metalice în formă de stea pe care avea să și le pună pe geacă la întoarcerea la hostel.

Într-unul din numeroasele parcuri din oraș, trei tinere fără bluze și fără sutiene stăteau cu ochii închiși într-o poziție de yoga, cu fața spre un soare care în curând probabil avea să se ascundă, și mai dura încă două anotimpuri până se făcea din nou primăvară. S-a uitat mai atent în jur și a văzut că prin piață treceau și oameni mai în vârstă, venind sau ducându-se la serviciu, oameni care nici măcar nu se osteneau să se uite la tinerele din parc – pentru că nuditatea nu era nici pedepsită, nici interzisă. Fiecare e stăpânul propriului corp și face așa cum crede că e mai bine.

Dar tricourile, tricourile erau mesaje ambulante, unele dintre ele aveau imprimate figurile idolilor – Jimi Hendrix, Jim Morrison, Janis Joplin –, dar cele mai multe răspândeau mesajul Renașterii:

Astăzi e prima zi din restul vieții tale.
Un simplu vis e mai puternic decât o mie de realități.
Toate visurile au nevoie de un visător.

Unul dintre ele i-a atras atenția în mod special:

Visul e ceva spontan, ca atare periculos pentru cine n-are curajul să viseze.

Da. Visul era ceva ce sistemul nu tolera, dar visul avea să învingă până la urmă, și asta înainte de înfrângerea americanilor în Vietnam.

El era încrezător. Își alesese nebunia lui și acum voia s-o trăiască intens, să se lase în voia ei până ce avea să audă chemarea pentru a

face ceva care să ajute lumea să se schimbe. Visul lui era să fie scriitor, dar era încă devreme, iar el avea îndoieli că o carte ar avea o asemenea putere. Totuși, voia să facă tot posibilul pentru a le arăta și altora ceea ce încă nu vedeau.

Un lucru era sigur: nu exista cale de întoarcere, de-acum exista doar calea luminii.

Un cuplu de brazilieni, Tiago și Tabita, au observat steagul cusut pe geaca lui și au venit să se prezinte.

— Suntem Copiii Domnului, i-au spus și l-au invitat să viziteze locul în care stăteau.

Cu toții erau Copiii Domnului, nu?

Da, dar ei făceau parte dintr-un cult cu numele acesta, înființat de un om care avusese o revelație. Nu voia să afle mai multe?

Paulo i-a asigurat că da – după ce Karla o să plece la sfârșitul zilei, o să aibă noi prieteni cu care să stea.

Dar, de îndată ce s-au îndepărtat, Karla a pus mâna pe emblema de pe geaca lui și i-a smuls-o.

— Ți-ai cumpărat deja ce voiai, stelele sunt mult mai frumoase decât steagurile. Dacă vrei, pot să te ajut să le pui în formă de cruce egipteană sau de simbol hippie.

— Nu era nevoie să faci asta. Era de-ajuns să mă întrebi și să mă lași pe mine să hotărăsc dacă vreau să-mi păstrez sau nu emblema pe mânecă. Îmi iubesc și îmi urăsc țara, dar asta e problema mea. Abia ne-am cunoscut; dacă ai impresia că poți să mă dirijezi și să mă controlezi cum vrei tu, sau că depind de prima persoană pe care am întâlnit-o aici, ne despărțim chiar acum. Nu e așa greu să găsesc un restaurant ieftin.

Vocea i se înăsprise, iar Karla, luată prin surprindere, a interpretat reacția lui ca pe una pozitivă. Nu era un tip fraier care să

facă ce-i spuneau alții, chiar dacă se afla într-un oraș necunoscut. Probabil trecuse prin multe în viață.

I-a dat înapoi emblema.

— Pune-o altundeva. Mi se pare o lipsă de educație să stai de vorbă cu alții într-o limbă pe care eu nu o înțeleg și o lipsă de imaginație să vii până aici ca să dai de oameni pe care poți să-i găsești la tine acasă. Dacă o să mai vorbești în portugheză, o să vorbesc și eu în olandeză și cred că atunci dialogul o să devină imposibil.

Restaurantul la care au ajuns nu era ieftin: era GRATIS, acest cuvânt magic care de obicei face totul să pară mult mai gustos.

— Cine pune la dispoziție toate astea? Guvernul olandez?

— Guvernul olandez nu-și lasă cetățenii să sufere de foame, e adevărat, dar în cazul ăsta, banii vin de la George Harrison, care a adoptat religia noastră.

Karla urmărea discuția cu un amestec de fals interes și vizibil plictis. Pe drum până acolo nu mai schimbaseră nicio vorbă, iar asta confirma ce spusese clarvăzătoarea cu o zi în urmă: tânărul acela era compania perfectă pentru călătoria în Nepal – nu vorbea mult, nu voia să-și impună părerile, dar știa foarte bine să-și apere drepturile, cum se întâmplase în cazul emblemei. Trebuia să găsească doar momentul potrivit pentru a aduce subiectul în discuție.

S-au dus la bufet și și-au luat diverse delicii vegetariene, în timp ce una dintre persoanele îmbrăcate în portocaliu le explica celor nou-veniți cine erau. Nou-veniți erau mulți, iar să convertești pe cineva pe atunci era extrem de ușor, mai ales pentru că occidentalii erau înnebuniți după orice venea din ținuturile exotice ale Orientului.

— Cred că ați trecut pe lângă niște oameni din grupul nostru pe drum, a spus cel care părea cel mai vârstnic, cu o barbă albă și un

aer hieratic, de parcă n-ar fi păcătuit niciodată în viață. Numele original al religiei noastre e foarte complicat, așa că puteți să ne numiți doar Hare Krishna – așa ne știe lumea de sute de ani, întrucât, în ritualurile noastre, repetăm necontenit *Hare Krishna* / *Hare Rama* ca să ne golim mintea, lăsând loc energiei să pătrundă. Noi credem că tot ce ne înconjoară alcătuiește de fapt un întreg, că împreună avem un suflet colectiv și că orice picătură de lumină din acest suflet ajunge până la urmă să contamineze punctele întunecate din jur. Atâta tot. Cine dorește poate să ia la plecare cartea *Bhagavad-Gītā* și să completeze o fișă prin care se face formal înscrierea. N-o să duceți lipsă de nimic – căci așa a promis Domnul Iluminat înainte de marea bătălie, când unul dintre războinicii lui s-a simțit vinovat că ia parte la un război civil. Domnul Iluminat i-a răspuns că nimeni nu omoară și nimeni nu moare – lui i se cuvenea doar să-și îndeplinească datoria și să facă așa cum îi fusese poruncit.

A luat un exemplar din cartea cu pricina: Paulo se uita cu interes către guru, iar Karla se uita cu interes către Paulo – îi era greu să creadă că nu mai auzise toate astea până atunci.

— „Ucis, vei dobândi cerul; trăind, vei avea parte de pământ. Deci ridică-te, o, fiu al lui Kunti, hotărât pentru luptă."

Guru a închis cartea.

— Și asta trebuie să facem. În loc să pierdem timpul, gândindu-ne „Așa e bine" sau „Așa e rău", trebuie să ne îndeplinim destinul. Și pe voi tot destinul v-a adus astăzi aici. După ce terminăm de mâncat, cine dorește poate veni cu noi pe străzi, să dansăm și să cântăm împreună.

Lui Paulo i-au strălucit ochii, iar pentru Karla asta a fost de ajuns ca să înțeleagă.

— Doar nu vrei să te duci cu ei?

— Ba da, bineînțeles. N-am mai fost niciodată așa pe străzi, să cânt și să dansez.

— Știai că religia asta nu permite relațiile sexuale înainte de căsătorie și, chiar și atunci, le îngăduie doar pentru procreere, nu pentru plăcere? Ți se pare normal ca un grup care se declară atât de iluminat să respingă, să nege, să condamne ceva atât de frumos?

— Acum nu mă gândesc la sex, ci la dans și muzică. N-am auzit muzică și n-am mai cântat de foarte multă vreme, iar asta e o gaură neagră în viața mea.

— Te duc eu astă-seară să cânți și să dansezi.

De ce părea fata asta atât de interesată de el? Putea să aibă orice bărbat voia, când voia. Și-a amintit de argentinian – poate avea nevoie de cineva care s-o ajute la vreo treabă pe care el nu era deloc dispus s-o facă. S-a hotărât să testeze terenul:

— Știi Casa Soarelui Răsare?

Întrebarea lui putea fi interpretată în trei feluri: primul, dacă știa melodia *The House of the Rising Sun*, cântată de formația The Animals. Al doilea, dacă știa ce vrea să spună melodia. Și al treilea, dacă voia să meargă acolo.

— Lasă prostiile.

Băiatul care la început i se păruse atât de inteligent, de fermecător, de tăcut, de ușor de controlat, dădea impresia de a fi înțeles totul greșit. Și, oricât de greu părea de crezut, ea era cea care avea mai multă nevoie de el, nu invers.

— Bine. Du-te cu ei și eu o să stau mai la o parte. Ne întâlnim după aia.

Ar fi vrut să spună „Am trecut deja de faza mea Hare Krishna”, dar s-a abținut, ca să nu-și sperie prada.

Ce bucurie să sară, să salte, să cânte cât îl ținea gura, în urma acelor oameni în straie portocalii care mergeau sunând din clopoței, parcă în armonie cu viața. Porniseră în jur de cinci persoane împreună cu hieraticul guru, iar pe măsură ce înaintau pe străzi, li se alăturau și altele. Din când în când, întorcea capul să vadă dacă olandeza mai era acolo. Nu voia s-o piardă, îi adusese împreună un mister, un mister care trebuia păstrat – nu înțeles, dar păstrat. Da, era încă acolo, la o distanță sigură, evitând să fie asociată cu călugării sau discipolii lor, și, de fiecare dată când privirile li se întâlneau, își zâmbeau.

Legătura dintre ei se crea și se întărea.

Și-a amintit de o poveste din copilărie, „Fluierașul din Hamelin", în care personajul principal, ca să se răzbune pe locuitorii unui oraș care îi promiseseră că o să-l plătească și n-o făcuseră, a decis să vrăjească toți copiii și să-i ducă departe prin puterea muzicii lui. La fel i se întâmpla și lui acum – Paulo dansa ca un copil în mijlocul străzii, îndeplinind ritualuri complet diferite față de cele practicate în anii petrecuți adâncit în cărțile de magie, ritualuri complicate prin care credea că se apropie de adevăratele avataruri. Poate că era doar o părere sau poate așa era, dar dansul și cântecul îl ajutau să atingă aceeași stare de spirit ca atunci.

De atâta repetat mantre și atâta sărit, a început să intre într-o stare în care gândirea, logica și străzile orașului își pierdeau din importanță – mintea i se golise complet și el se întorcea la realitate doar din când în când, ca să se asigure că încă o mai vede pe Karla. Da, era acolo și ce bine ar fi fost să rămână mult timp în viața lui, chiar dacă o cunoștea doar de trei ore.

Era sigur că și ea simțea același lucru – altfel l-ar fi abandonat pur și simplu la restaurant.

Înțelegea mai bine vorbele pe care Krishna i le spusese războinicului Arjuna, înainte de bătălie. Nu erau exact cele din carte, acestea erau scrise în sufletul lui:

Luptă, fiindcă așa trebuie, fiindcă te afli în fața unei înfruntări.

Luptă, fiindcă ești în armonie cu universul, cu planetele, cu sorii care explodează și stelele care se vlăguiesc și se sting pentru totdeauna.

Luptă să-ți îndeplinești destinul, fără să te gândești la câștiguri sau foloase, la pierderi sau strategii, la victorii sau înfrângeri.

Nu căuta să te răsplătești pe tine, ci Iubirea Superioară, cea care nu-ți oferă nimic în afară de o scurtă apropiere de Cosmos, pentru care cere un act de devoțiune totală – fără îndoieli, fără întrebări, cea care îți cere să iubești doar de dragul de a iubi și atât.

O iubire care nu datorează nimic nimănui, fără obligații de niciun fel, care se bucură pur și simplu pentru faptul că există și se poate manifesta.

Alaiul a ajuns în Piața Dam și a început să-i dea ocol. Paulo s-a hotărât să se oprească acolo, voia ca tânăra pe care o întâlnise să revină alături de el – părea altfel acum, mai relaxată, mai în largul ei. Soarele nu mai ardea ca înainte, nu credea c-ar mai putea da peste fete cu sânii goi, dar parcă toate se întâmplau pe dos față de cum se aștepta, fiindcă în partea stângă a pieței au văzut niște lumini puternice. Și pentru că oricum nu aveau altceva de făcut, s-au dus să vadă ce se întâmplă.

Sub lumina unor reflectoare se afla un model, o femeie complet goală, care ținea o lalea în dreptul sexului. Fundalul era obeliscul din centrul Pieței Dam. Karla l-a întrebat pe unul din asistenți despre ce e vorba.

— Un poster comandat de departamentul de turism.

— Asta e Olanda pe care o vindeți străinilor? Oamenii umblă goi pe-aici, prin oraș?

Asistentul s-a îndepărtat fără să-i răspundă. Chiar atunci, sesiunea foto a fost întreruptă și Karla s-a dus la alt asistent, în timp ce modelului i se făceau retușuri de machiaj la sânul drept. A repetat întrebarea. Bărbatul, ușor enervat, a rugat-o să nu-l deranjeze, dar Karla nu voia să renunțe.

— Pari încordat. Te îngrijorează ceva?

— Lumina. Se duce repede și în curând n-o să se mai vadă nimic în piață, i-a răspuns asistentul, dorindu-și să scape de ea.

— Nu ești de pe aici, nu? Suntem la început de toamnă, soarele mai strălucește până pe la șapte seara. Și oricum, eu am puterea să opresc soarele în loc.

Bărbatul s-a uitat la ea, surprins. Karla obținuse ce voia: să-i atragă atenția.

— De ce faceți un poster cu o femeie goală care își acoperă sexul cu o lalea? Asta e Olanda pe care vreți s-o vindeți lumii?

Răspunsul a venit pe un ton iritat, dar reținut:

— Cine a zis că aici ești în Olanda? Olanda e o țară unde casele au ferestre joase spre stradă, cu perdelele date la o parte, ca să poată vedea toată lumea ce se petrece înăuntru, fiindcă nu păcătuiește nimeni, fiindcă viața fiecărei familii e o carte deschisă. Asta e Olanda, draga mea: o țară dominată de calvinism, unde toți sunt păcătoși până la proba contrarie, păcatul sălășluiește în inimă, în minte, în corp, în emoții. O țară în care doar grația divină îi poate salva pe unii, dar nu pe toți, numai pe cei aleși. Tu ești de pe-aici și încă n-ai înțeles asta?

Și-a aprins o țigară și a continuat, văzând că tânăra, înainte atât de arogantă, acum părea intimidată.

— Aici nu e Olanda, domnișoară, e Amsterdam, cu prostituate la geam și droguri pe stradă – un oraș înconjurat de un cordon sanitar invizibil. Vai de cei care îndrăznesc să ducă ideile astea mai departe de orașul în care ne aflăm acum. Nu doar că vor fi rău primiți, de fapt, n-o să fie primiți deloc, la niciun hotel, dacă nu sunt îmbrăcați

cum trebuie. Știi asta, nu? Atunci, te rog, du-te mai încolo și lasă-ne să ne facem treaba!

Dar cel care s-a îndepărtat a fost asistentul, lăsând-o pe Karla atât de dezorientată, de parcă tocmai ar fi primit un pumn. Paulo a încercat s-o consoleze, dar ea a murmurat ca pentru sine:

— Chiar așa e. Are dreptate, chiar așa e.

Cum adică să fie așa? Polițistul de frontieră purta cercel!

— Există un zid invizibil în jurul orașului, i-a răspuns ea. Vreți să faceți pe nebunii? Atunci o să vă găsim un loc în care să puteți face tot ce vreți aici, aproape, atâta vreme cât nu depășiți limita asta, altfel o să fiți închiși pentru trafic de droguri, chiar dacă sunteți doar consumatori, pentru atentat la pudoare dacă nu purtați sutien, dacă nu vă arătați decența și buna purtare, altfel țara asta n-o să avanseze niciodată!

Paulo era puțin surprins. Ea a început să se îndepărteze:

— Ne vedem diseară aici, la nouă – ți-am promis că te duc să asculți niște muzică ADEVĂRATĂ și să dansezi.

— Dar nu e nevoie…

— Sigur că e nevoie. Să nu-mi tragi clapa, nu mi s-a întâmplat niciodată să stau să aștept vreun bărbat și el să fugă de mine.

Karla avea însă îndoieli – regreta că nu dansase și nu cântase cu el pe străzi, ar fi putut să devină mai apropiați. Dar în fine, astea sunt riscurile pe care trebuie să și le asume orice cuplu.

Cuplu?

„Cred mereu ce-mi spun alții și până la urmă am parte de dezamăgire de fiecare dată", obișnuia ea să audă. „Nu ți se întâmplă și ție la fel?"

Sigur că i se întâmpla, dar la 23 de ani știa să se apere mai bine. Și singura opțiune – pe lângă a avea încredere în oameni – era să stea mereu în defensivă, incapabilă să iubească, să ia decizii, mereu punând pe seama altora vina pentru tot ce era greșit. Cui să-i placă asemenea viață?

Oricine are încredere în sine are încredere în ceilalți. Pentru că știe că atunci când va fi trădat – și va fi, căci așa e viața – poate să se răzbune. Parte din plăcerea vieții chiar în asta constă: să-ți asumi riscuri.

Clubul la care îl invitase Karla, cu numele sugestiv Paradiso, era de fapt… o biserică. O biserică din secolul al XIX-lea, inițial construită pentru a adăposti un grup religios local, care prin 1950 și-a dat seama că nu mai reușește să atragă prea mulți adepți, deși era un fel de reformă a Reformei luterane. În 1965, din cauza costurilor prea mari de întreținere, ultimii enoriași au hotărât să renunțe la clădire, ocupată doi ani mai târziu de hipioți, care au găsit acolo, în naos, locul perfect pentru discuții, conferințe, concerte și activități politice.

Poliția i-a evacuat la scurtă vreme după aceea, dar locul a rămas gol, iar hipioții s-au întors hotărâți și în număr mai mare – soluția ar fi fost ori să se folosească violența, ori să se lase lucrurile așa cum erau. O întâlnire între reprezentanții decadenților pletoși și cei ai municipalității, impecabil îmbrăcați, s-a soldat cu instalarea unei scene în locul în care înainte se afla altarul, cu condiția ca biletele de acces să fie impozitate și ca vitraliile din spate să fie păstrate cu mare grijă.

Impozitele nu au fost plătite niciodată, evident – organizatorii pretindeau mereu că activitățile culturale nu aduc venituri și, de fapt, nimănui nu părea să-i pese sau să ia în considerare o nouă expulzare. În schimb, vitraliile erau curate, orice fisură cât de mică era imediat reparată cu plumb și sticlă colorată, păstrând gloria și frumusețea Regelui Regilor.

Când erau întrebați cum de le purtau atâta grijă, responsabilii locului răspundeau:

— Pentru că sunt frumoase. Și au fost concepute, desenate, montate cu multă trudă – noi ne aflăm aici să ne facem cunoscută arta, dar respectăm și arta celor care au fost aici înaintea noastră.

Când au intrat, oamenii dansau pe muzica unuia dintre clasicii vremii. Tavanul foarte înalt nu avantaja prea mult acustica, dar ce

importanță avea? Oare Paulo se gândea la acustică în vreme ce cânta *Hare Krishna* pe străzi? Cel mai mult conta să-i vezi pe toți zâmbind, distrându-se, fumând, schimbând priviri care puteau fi de seducție sau doar de admirație. În acel moment, nimeni nu mai trebuia să plătească bilet de intrare sau impozite – primăria nu numai că se îngrijea să nu fie încălcată legea, ci se ocupa și de buna stare a proprietății, pentru care acum acorda subvenții.

După câte se vedea, în afară de femeia goală care își acoperea sexul cu o lalea, exista un mare interes de a transforma Amsterdamul în capitala unei culturi aparte – hipioții au resuscitat orașul, spunea Karla, industria hotelieră a crescut; toată lumea venea să vadă acel trib fără lider, despre care gurile rele spuneau că e plin de fete oricând dispuse să facă dragoste cu primul venit.

— Olandezii sunt inteligenți.

— Normal. Am cucerit cândva lumea, inclusiv Brazilia.

Au urcat într-unul din balcoanele care înconjurau naosul. Un miracol al acusticii inexistente le permitea să poată sta de vorbă acolo, fără să fie deranjați de muzica foarte puternică de jos. Dar nici Paulo, nici Karla nu voiau să stea de vorbă – s-au aplecat peste balustrada de lemn și se uitau la oamenii care dansau. Ea i-a propus să coboare și să facă și ei același lucru, dar Paulo a răspuns că singura muzică pe care știa de fapt să danseze era *Hare Krishna* / *Hare Rama.* Amândoi au râs, au aprins o țigară, pe care au împărțit-o, și în clipa următoare Karla a făcut un semn către altcineva – prin fum, el a deslușit o altă fată.

— Wilma, a zis ea, prezentându-se.

— O să pornim spre Nepal, a completat Karla, iar Paulo a râs la gluma ei.

Wilma a tresărit, dar nu și-a arătat în niciun fel emoția. Karla l-a rugat pe Paulo s-o scuze cât vorbește cu prietena ei în olandeză, așa că el s-a întors să-i privească în continuare pe cei care dansau jos.

Nepal? Adică tânăra pe care tocmai o întâlnise și care părea că se simte bine în compania lui urma să plece în curând? Și spusese „o să pornim", ca și cum ar fi avut deja companie pentru o asemenea aventură. Spre un loc atât de îndepărtat, până unde biletul costa probabil o avere?

Îi plăcea mult în Amsterdam, și știa și de ce: nu era singur. Nu era nevoit să lege conversații cu nimeni, întâlnise din prima clipă pe cineva cu care îi făcea plăcere să umble peste tot. Ar fi fost exagerat să spună că se îndrăgostea de ea, dar Karla avea un temperament care lui îi plăcea la nebunie – știa exact unde vrea s-ajungă.

Totuși, să se ducă până în Nepal? Pe deasupra, cu o fată, pe care chiar dacă nu voia, până la urmă ar fi fost obligat s-o aibă în grijă și s-o apere – pentru că așa îl învățaseră părinții? Asta era peste puterile lui financiare. Știa că trebuia să plece mai devreme sau mai târziu din acel loc fermecat, dar următoarea lui destinație – dacă trecea cu bine vama – urma să fie Piccadilly Circus, ca să întâlnească oamenii veniți din lumea întreagă.

Karla stătea în continuare de vorbă cu prietena ei, în timp ce el se prefăcea atent la melodii: Simon & Garfunkel, Beatles, James Taylor, Santana, Carly Simon, Joe Cocker, B.B. King, Creedence Clearwater Revival – o listă imensă care creștea cu fiecare lună, cu fiecare zi, cu fiecare oră. Mai era cuplul de brazilieni întâlnit în acea după-amiază; ei puteau fi o punte pentru a cunoaște alți oameni, dar s-o lase să plece după ce abia intrase în viața lui?

A auzit acordurile familiare de la The Animals și și-a amintit că îi ceruse Karlei să-l ducă la o „casă a soarelui răsare". Finalul melodiei era înfricoșător, el știa la ce se referă versurile, dar chiar și așa, pericolul atrage și fascinează.

Oh mother tell your children
Not to de what I have done
Spend your lives in sin and misery

In the House of the Rising Sun.[5]

Curajul îi venise Karlei dintr-odată, trebuia să-i explice Wilmei.

— Ce bine că n-ai zis nimic. Altfel, puteai să strici tot.

— Nepal?

— Da. Pentru că într-o zi o să ajung bătrână, grasă, cu un soț gelos, copii care n-o să mă lase să am grijă de mine, cu o muncă searbădă de birou, și până la urmă o să mă obișnuiesc cu toate astea, cu rutina, cu confortul, cu locul în care trăiesc. Pot să mă întorc oricând la Rotterdam. Pot oricând să beneficiez de minunatul ajutor de șomaj sau de asigurările sociale pe care ni le dau politicienii noștri. Pot oricând să ajung președintele Shell sau Philips sau United Fruit, pentru că sunt olandeză și firmele astea n-au încredere decât în oameni din țara lor. Dar o călătorie în Nepal trebuie să fie acum ori niciodată – ba chiar încep deja să fiu prea bătrână.

— La 23 de ani?

— Anii trec mai repede decât crezi, Wilma, și te sfătuiesc să faci și tu la fel. Asumă-ți acum riscuri, cât încă ești sănătoasă și curajoasă. Suntem amândouă de acord că Amsterdamul e un loc îngrozitor de plictisitor, dar poate ni se pare așa pentru că ne-am obișnuit cu el. Azi, când l-am privit pe brazilian și am văzut cum îi sclipeau ochii, am descoperit că, de fapt, plictisitoare sunt eu. Nu mai percep frumusețea libertății pentru că m-am obișnuit cu ea.

A întors capul și l-a văzut pe Paulo stând cu ochii închiși, ascultând melodia *Stand by me.* A continuat:

— Așa că am nevoie să redescopăr frumusețea, atâta tot. Să știu că, deși o să mă întorc într-o zi, încă mai sunt multe lucruri pe care nu le-am văzut și nu le-am încercat, încotro să se ducă inima mea,

[5] O, mamă, spune-le copiilor tăi / Să nu facă așa cum am făcut eu / Să-și irosească viețile în păcat și sărăcie/ În Casa Soarelui Răsare (în engleză, în original).

dacă eu încă nu cunosc destul de multe drumuri? Care să fie următoarea mea destinație, dacă încă nu am plecat de aici, așa cum trebuia? Ce culmi să cuceresc, dacă nu văd nicio frânghie pe care s-o apuc? Pentru asta am venit de la Rotterdam la Amsterdam, i-am întrebat pe mulți dacă vor să vină cu mine spre drumurile inexistente, spre bărcile care nu ajung niciodată în port, spre cerul fără limite, dar toți au refuzat – tuturor le-a fost teamă, ori de mine, ori de destinația necunoscută. Până când, în după-amiaza asta, l-am cunoscut pe brazilian; s-a dus cu cei de la Hare Krishna pe străzi, cântând și dansând, fără să-i pese ce cred eu. Am vrut să fac și eu același lucru, dar m-a oprit grija pentru imaginea mea de femeie puternică. Acum nu mai am îndoieli.

Wilma încă nu înțelegea foarte bine de ce tocmai Nepal și în ce fel o ajutase de fapt pe Karla.

— Când ai ajuns aici, am avut o presimțire că trebuie să pomenesc de Nepal. Și am văzut că el n-a părut doar mirat, ci și temător. Cred că zeița m-a inspirat să spun așa. Oricum, nu mai sunt la fel de agitată ca azi-dimineață, ca săptămâna trecută – când începeam deja să-mi pierd speranța că o să-mi pot îndeplini visul ăsta.

— E un vis mai vechi de-al tău?

— Nu. Totul a început cu un anunț pe care l-am văzut într-un ziar alternativ. De atunci nu mi-a mai ieșit din cap.

Wilma voia s-o întrebe dacă fumase mult hașiș peste zi, dar Paulo tocmai li se adresa.

— Mergem să dansăm? a întrebat el.

Karla l-a luat de mână pe Paulo și au coborât împreună în naosul bisericii. Wilma a rămas fără să știe încotro să se ducă, dar dilema ei n-avea să fie o problemă pentru mult timp; de îndată ce avea să fie văzută singură, urma să apară sigur cineva cu care să stea de vorbă; la Paradiso toată lumea vorbea cu toată lumea.

Când au ieșit afară în ploaia măruntă, la liniște, le țiuiau urechile din cauza muzicii. Trebuiau să strige unul la altul.

— O să fii pe aici mâine?

— O să fiu în același loc în care ne-am întâlnit. Apoi trebuie să mă duc acolo unde se vând bilete pentru autobuzul care merge în Nepal.

Iar Nepal? Bilet de autobuz?

— Poți să vii cu mine, dacă vrei, a spus Karla, ca și cum i-ar fi făcut o mare favoare. Dar mi-ar plăcea să te duc la o plimbare în afara Amsterdamului. Ai văzut vreodată o moară de vânt?

A râs și ea de propria întrebare – așa își imagina toată lumea țara ei: saboți, mori de vânt, vaci, vitrine cu prostituate.

— Ne vedem la locul obișnuit, a răspuns Paulo, pe jumătate neliniștit, pe jumătate bucuros pentru că ea – acea frumusețe cu părul plin de flori, cu o fustă lungă, mirosind a patchouli, acea minune întreagă – voia să-l întâlnească din nou. O să fiu aici pe la unu. Am nevoie de somn. Dar nu rămăsese că mergem la o „casă a soarelui răsare"?

— Ți-am zis că îți arăt una. N-am zis că vin cu tine.

Au mers mai puțin de două sute de metri, până la o fundătură unde era o ușă, fără niciun fel de firmă. Niciun fel de muzică nu răzbătea.

— Uite, aici e una. Aș vrea să-ți dau două sugestii. Se gândise să spună „sfaturi", dar ar fi fost cea mai neinspirată alegere din lume: Să nu ieși cu nimic de acolo – poliția, pe care noi n-o vedem acum, probabil stă la pândă la una din ferestrele astea, urmărind cine intră. Și de obicei perchiziționează pe cine iese. Dacă ieși cu ceva la tine, te duci direct la închisoare.

Paulo a încuviințat din cap și a întrebat care era a doua sugestie.

— Nu încerca nimic.

După care i-a dat o sărutare pe buze – o sărutare castă, care promitea multe, dar nu oferea nimic – s-a întors și s-a dus la hostelul său. Paulo a rămas singur, întrebându-se dacă să intre sau nu. Poate era mai bine să se întoarcă la hostelul lui și să se apuce să-și coasă pe geacă accesoriile metalice în formă de stea pe care și le cumpărase în acea după-amiază.

Totuși, curiozitatea a fost mai puternică, așa că s-a dus spre ușă.

Coridorul era strâmt, jos și prost luminat. În capăt, un bărbat ras în cap și cu ceva experiență de polițist în cine știe ce țară l-a privit de sus până jos – celebra „lectură corporală" prin care poți să faci o estimare a intențiilor, a gradului de nervozitate, a situației financiare și a profesiei persoanei din fața ta. L-a întrebat dacă are bani de cheltuit. Avea, dar nu voia să repete gestul de la vamă, să încerce să-i arate. Bărbatul a stat în cumpănă o secundă, dar l-a lăsat să intre – probabil nu era turist, pe turiști nu-i interesa așa ceva.

Câțiva oameni stăteau întinși pe saltelele puse pe jos din loc în loc, alții rezemați de pereții vopsiți în roșu. De ce se dusese el acolo? Ca să-și satisfacă o curiozitate morbidă?

Nimeni nu vorbea, nici nu se asculta muzică. Curiozitatea lui nesăbuită se limita la ce vedea, și vedea aceeași sclipire – sau lipsă de sclipire – în ochii tuturor. A încercat să vorbească cu cineva de vârsta lui, un tânăr cu pielea flască și cu niște semne pe față și pe bustul dezgolit, de parcă ar fi fost mușcat de o insectă și s-ar fi scărpinat până când se inflamase și se înroșise.

A intrat alt bărbat – părea cu zece ani mai vârstnic decât majoritatea celor de acolo, dar nu avea cum să fie cu mult mai mare decât el. Era – cel puțin în acel moment – singurul lucid. În scurtă vreme urma să ajungă în alt univers, iar Paulo s-a apropiat de el, să vadă dacă poate afla ceva, măcar o frază simplă pentru o carte pe care poate avea s-o scrie în viitor – visul lui era să fie scriitor, plătise un preț foarte mare pentru asta: internările în spitale de psihiatrie, închisoarea și tortura, interdicția mamei iubitei lui din adolescență să se apropie de fiica ei, disprețul colegilor de școală când vedeau că se îmbracă altfel. Și, drept răzbunare, s-a bucurat de invidia tuturor când și-a găsit prima lui iubită adevărată – frumoasă și bogată – și a început să călătorească prin toată lumea.

Dar de ce se gândea la el într-un mediu atât de decadent? Pentru că avea nevoie să vorbească cu cineva. S-a așezat lângă tânărul-

bătrân care intrase. A văzut că își scotea o lingură cu mânerul îndoit și o seringă ce părea că fusese folosită de multe ori.

— Aș vrea să…

Tânărul-bătrân s-a ridicat să se ducă în alt colț, dar Paulo a scos niște bani din buzunar, echivalentul a trei sau patru dolari, și i-a pus lângă lingura lui de pe jos. Celălalt l-a privit cu mirare.

— Ești polițist?

— Nu, nu sunt polițist, nici măcar nu sunt olandez. Aș vrea doar să…

— Ești jurnalist?

— Nu. Sunt scriitor. De asta mă aflu aici.

— Ce cărți ai scris?

— Niciuna. Mai întâi trebuie să cercetez.

Celălalt s-a uitat la banii de pe jos, apoi din nou la Paulo, neîncrezător că un om atât de tânăr ar fi putut să scrie – poate doar pentru ziarele care făceau parte din „Poșta invizibilă". A întins mâna spre bani, dar Paulo l-a întrerupt.

— Să stăm de vorbă cinci minute, atât. Nu mai mult de cinci minute.

Tânărul-bătrân a fost de acord – nu-i mai plătise nimeni nicio centimă pentru timpul lui de pe vremea când fusese un funcționar promițător într-o bancă multinațională, un post la care renunțase după ce încercase prima oară „sărutul acului".

Sărutul acului?

— Da. Ne înțepăm de câteva ori înainte de a ne injecta heroina, poate pentru voi înseamnă durere, dar pentru noi este prologul unei întâlniri cu ceva ce nu veți putea înțelege niciodată.

Vorbeau în șoaptă ca să nu atragă atenția, dar Paulo știa că ar fi putut veni chiar și o amenințare cu bomba atomică, în acel moment, niciunul din cei aflați acolo nu și-ar fi dat osteneala să fugă.

— Să nu-mi menționezi numele.

Celălalt începuse să vorbească, iar cele cinci minute aveau să treacă rapid. Se simțea prezența diavolului în casa aceea.

— Deci? Care e senzația?

— N-ai cum s-o descrii – trebuie să încerci. Sau să-i crezi pe Lou Reed și pe cei de la Velvet Underground.

Cause it makes me feel like I'm a man
When I put a spike into my vein
And I tell you things aren't quite the same
When I'm rushing on my run
And Ifeel just like Jesus' son.[6]

Paulo ascultase și el muzica lui Lou Reed. Nu-i era de ajuns.

— Încearcă să descrii, te rog. O să treacă cele cinci minute.

Tânărul-bătrân a inspirat adânc. Stătea cu un ochi la Paulo și cu celălalt la seringă. Trebuia să răspundă mai repede și să scape de impertinentul „scriitor" înainte să fie dat afară, cu banii lui cu tot.

— Îmi închipui că ai ceva experiență cu drogurile. Și știi că hașișul și marijuana îți provoacă pace și euforie, îți dau încredere în tine, îți dau chef să mănânci și să faci dragoste. Pentru mine, nimic din toate astea nu e important, sunt lucruri dintr-o viață pe care am fost învățați să o trăim. Fumezi hașiș și te gândești: Lumea e frumoasă, în sfârșit văd cu atenție ce e în jur, dar, în funcție de doză, poți s-ajungi în niște călătorii spre infern. Iei LSD și te gândești: Drace, cum de n-am observat până acum că pământul respiră și culorile se schimbă în fiecare clipă? Asta vrei să afli?

Asta voia să afle. Dar a așteptat ca tânărul-bătrân să continue:

[6] Fiindcă mă face să mă simt bărbat / Când îmi pun acul în venă / Și, crede-mă, lucrurile nu simt la fel / Când sunt pe val / Și mă simt ca fiul lui Isus (în engleză, în original).

— Cu heroina e cu totul altfel: controlezi tot – corpul tău, mintea ta, arta ta. Și o fericire uriașă, de nedescris, cuprinde tot universul. Isus pe pământ. Krishna în venele tale. Buddha care îți zâmbește din ceruri. Nu e nicio halucinație, totul e realitate, realitate pură. Mă crezi?

Nu-l credea. Dar nu i-a zis nimic, a dat doar din cap.

— A doua zi nu există mahmureală, doar sentimentul că ai fost până în paradis și te-ai întors la nenorocita asta de viață. După care te duci la muncă și îți dai seama că totul e o minciună, oamenii încearcă să-și justifice viețile dându-se importanți, creând greutăți la tot pasul pentru că asta le dă o senzație de autoritate, de putere. Nu mai suporți toată ipocrizia și te hotărăști să te duci înapoi în paradis, dar paradisul costă, ușa e strâmtă. Cine intră descoperă că viața e frumoasă, că soarele poate fi deslușit rază cu rază, nu mai e doar o minge banală, rotundă, la care nici nu te poți uita. Ziua următoare te duci iar la muncă într-un tren plin de oameni cu privirile goale, mai goale decât ți se par privirile celor de aici. Fiecare se gândește că vrea să ajungă acasă, să-și pregătească cina, să dea drumul la televizor, să uite de realitate – omule, realitatea e praful ăla alb, nu televizorul!

Pe măsură ce tânărul-bătrân vorbea, Paulo începea să simtă tentația de a încerca și el măcar o dată, o singură dată. Iar celălalt știa asta.

— Cu hașișul știu că există o lume care nu-i a mea. La fel și cu LSD-ul. Dar heroina, omule, heroina sunt eu. Simți că merită să-ți trăiești viața, indiferent ce zic cei de-afară. E o singură problemă…

Noroc că avea o problemă. Paulo trebuia să afle care era problema cât mai curând, altfel, nu mai avea decât câțiva centimetri până la vârful acului și prima lui experiență.

— Problema e că organismul își mărește toleranța. La început cheltuiam câte cinci dolari pe zi, azi am nevoie de 20 ca să ajung în paradis. Am vândut tot ce aveam – următorul pas e să mă apuc de

cerșit, și după cerșit o s-ajung să fur, pentru că diavolului nu-i place ca oamenii să cunoască paradisul. Știu ce urmează, pentru că li s-a întâmplat tuturor celor care sunt aici acum. Dar nu-mi pasă.

Ce ciudat. Fiecare credea că paradisul se afla de altă parte a ușii.

— Cred că au trecut deja cinci minute.

— Da, mi-ai explicat foarte clar, îți mulțumesc.

— Când o să scrii despre asta, să nu fii ca ceilalți, care nu fac decât să condamne ceea ce nu înțeleg. Fii cinstit. Umple golurile folosindu-ți imaginația.

Amândoi au considerat discuția încheiată, dar Paulo nu s-a mișcat din loc. Tânărul-bătrân n-a părut deranjat – a băgat banii în buzunar, gândindu-se că, dacă străinul a plătit, are dreptul să stea să se uite.

A pus un praf alb în lingura cu mânerul îndoit și a aprins o brichetă dedesubtul ei. Încet-încet, praful a început să fiarbă și să se transforme în lichid. I-a cerut lui Paulo să-l ajute să-și lege garoul, așa încât să i se umfle vena.

— Unii nu mai au loc, se injectează în picior, în dosul palmei, dar eu, slavă Domnului, mai am încă mult până acolo.

Și-a umplut seringa cu lichidul din lingură și, exact cum spusese la început, a înfipt acul de mai multe ori, anticipând momentul în care urma să se deschidă acea ușă. Într-un final s-a injectat, iar privirea lui n-a mai fost neliniștită, ci s-a transformat într-una extatică, pentru ca cinci sau zece minute mai târziu să se fixeze într-un punct oarecare în spațiu, acolo unde pluteau, după el, Buddha, Krishna și Isus.

Paulo s-a ridicat și, pășind peste oamenii care zăceau pe saltelele murdare, făcând cât mai puțin zgomot cu putință, s-a dus spre ieșire, dar paznicul ras în cap i-a tăiat calea.

— Abia ai intrat. Gata, pleci?

— Da, n-am bani de așa ceva.

— Minți. Te-a văzut cineva când i-ai dat bani lui Ted (probabil numele tânărului-bătrân cu care stătuse de vorbă). Ai venit aici să-ți faci rost de clienți?

— În niciun caz. N-am vorbit decât cu un om, mai târziu o să-l poți întreba ce am discutat.

A dat să treacă din nou, dar uriașul îl împiedica. I-a fost frică, deși știa că nu se putea întâmpla nimic rău; Karla îi spusese că afară polițiștii păzeau locul de la ferestre.

— Am un prieten care vrea să vorbească cu tine, i-a spus uriașul, arătându-i o ușă în fundul încăperii. Din tonul lui înțelegea că trebuie să se supună. Poate că povestea cu polițiștii fusese o invenție de-a Karlei ca să-l apere.

Văzând că nu prea avea de ales, s-a dus la ușa cu pricina. Până să ajungă, a deschis-o de dinăuntru un bărbat îmbrăcat discret, cu părul și favoriții a la Elvis Presley. L-a rugat amabil să intre și i-a oferit un scaun.

Încăperea n-avea nimic din ce se vede de obicei în filme: femei senzuale, șampanie, bărbați cu ochelari de soare și o armă de calibru mare. Dimpotrivă, era o încăpere discretă – văruită în alb, cu câteva reproduceri ieftine pe pereți și nimic altceva pe masă, în afară de un telefon. Chiar în spatele biroului – o mobilă veche, dar perfect întreținută – era o fotografie imensă.

— *Torre de Belém*[7], a spus Paulo, fără să-și dea seama că vorbise în limba lui natală.

— Exact, i-a răspuns bărbatul, tot în portugheză. De-acolo am pornit să cucerim lumea. Vrei să bei ceva?

Nu voia nimic. Inima încă nu-i bătea normal.

— În sfârșit, probabil ești un om ocupat, a continuat bărbatul, folosind o frază total nepotrivită cu contextul, dar care dovedea

[7] Turnul Belém, a cărui construcție a început în 1514, emblematic pentru expansiunea maritimă portugheză.

amabilitate. Am văzut că ai intrat, ai stat de vorbă doar cu unul dintre clienții noștri și apoi ai vrut să pleci; totuși nu pari un polițist sub acoperire, ci mai degrabă un om care a reușit, nu fără efort, să ajungă până în orașul acesta și să se bucure de tot ce are el de oferit.

Paulo n-a zis nimic.

— Nici marfa excelentă pe care-o oferim aici nu pare să te intereseze. Te-ar deranja dacă te rog să-mi arăți pașaportul?

Sigur că-l deranja, dar putea să refuze? A dus mâna la borseta prinsă cu elastic la brâu, l-a scos și i l-a arătat bărbatului din fața lui. S-a căit imediat – dacă nu i-l mai dădea înapoi?

Dar bărbatul n-a făcut decât să-l răsfoiască, a zâmbit și i l-a înapoiat.

— A, puține țări, perfect. Peru, Bolivia, Chile, Argentina și Italia. În afară de Olanda, desigur. Îmi imaginez că n-ai avut probleme la graniță.

Nu avusese.

— Și acum, unde te duci?

— În Anglia.

Nu-i venise altceva în minte, deși nu avusese nici cea mai mică intenție să-i spună itinerarul lui complet.

— Aș vrea să-ți fac o ofertă. Trebuie să duc niște mărfuri – bănuiesc că îți imaginezi despre ce e vorba – până la Düsseldorf, în Germania. Sunt doar două kile, pe care ai putea să ți le bagi pe sub cămașă fără probleme. Îți cumpărăm un pulover mai larg, normal; toată lumea poartă pulover și geacă iarna. De altfel, cu geaca pe care o porți acum n-o să reziști prea mult cu timpul de aici – vine toamna.

Paulo a așteptat să audă propunerea.

— Te plătim cu 5.000 de dolari – jumătate în Amsterdam și restul când predai marfa furnizorului nostru din Germania. Trebuie doar să treci o graniță, atât. După asta, cu siguranță călătoria ta spre Anglia o să fie mult mai confortabilă. Acolo formalitățile vamale

sunt foarte stricte, de obicei li se cere turiștilor să arate câți bani au la ei.

Nu-i venea să creadă ce auzea. Era o propunere foarte tentantă, o asemenea sumă i-ar fi permis să mai călătorească încă doi ani.

— Am vrea doar să ne dai răspunsul cât mai repede cu putință. Ideal ar fi chiar mâine. O să te rog să suni la ora patru după-amiaza la numărul ăsta, e un telefon public.

Paulo a luat cartea de vizită pe care i-o întindea. Pe ea era un număr tipărit, s-a gândit că poate erau într-o perioadă în care distribuiau multă marfă, sau poate le era teamă să nu le fie analizat scrisul.

— O să te rog să ne scuzi, dar trebuie să mă întorc la treabă. Mulțumesc că ai venit până în modestul meu birou. Nu fac altceva decât să le permit oamenilor să fie fericiți.

Spunând acestea, s-a ridicat, a deschis ușa și Paulo a ieșit din nou în încăperea în care oamenii stăteau rezemați de pereți sau întinși pe saltelele murdare de pe jos. A trecut pe lângă paznic, care, de data asta, i-a zâmbit complice.

Și a ieșit afară în ploaia măruntă, rugându-l pe Dumnezeu să-l ajute, să-l lumineze, să nu-l lase singur în acel moment.

Nu știa în ce parte a orașului se afla, nu știa cum să ajungă în centru, n-avea hartă, n-avea nimic. Sigur că un taxi e întotdeauna o soluție de urgență, dar el simțea nevoia să meargă prin acea burniță, care în scurt timp s-a transformat într-o ploaie adevărată, dar, chiar și așa, parcă nu limpezea nimic – nici aerul din jurul lui, nici mintea care îi zbura fără încetare la cei cinci mii de dolari.

Întreba trecătorii în ce direcție era Piața Dam, dar ei își vedeau mai departe de drum – încă un hipiot nebun care a venit aici și nu mai știe să dea de gașca lui. Într-un final, un suflet bun, un bărbat de la un chioșc de ziare, care deja aranja marfa pentru ziua următoare, i-a vândut o hartă și i-a arătat încotro să o apuce.

A ajuns la hostel, portarul de noapte a aprins lumina specială ca să verifice dacă avea ștampila zilei – oaspeții erau întotdeauna ștampilați înainte să plece cu un fel de cerneală invizibilă. Nu, el avea ștampila de ieri, trăise 24 de ore care păreau să nu se mai termine. A trebuit să mai plătească încă o zi, dar l-a rugat să nu-i pună încă ștampila, mai întâi trebuia să facă o baie, să se spele:

— M-am murdărit în toate sensurile.

Portarul a fost de acord și i-a cerut să se întoarcă în cel mult jumătate de oră, pentru că i se termina tura. El a intrat în baia mixtă, cu voci gălăgioase, dar s-a întors din drum, și-a luat din cameră hârtia cu numărul de telefon, pe care o ținuse în mână tot drumul, s-a dus înapoi la baie, dezbrăcat, cu hârtia în mână. Și primul lucru pe care l-a făcut a fost s-o rupă în bucățele, s-o ude ca să n-o mai poată lipi la loc niciodată, și s-o arunce pe jos. Cineva a protestat – „Nu acolo se aruncă lucrurile, coșul de gunoi e sub chiuvete". Alții s-au oprit să vadă cine e prost-crescutul care nu știe să aibă grijă de locul în care stă, dar el nici nu s-a uitat la ei, nu le-a dat nicio explicație – i-a ascultat și a făcut așa cum i-au zis, trecuse așa de mult timp de când nu mai asculta de nimeni.

Apoi s-a dus din nou la duș și a simțit că da, acum era liber. Sigur, ar fi putut să se întoarcă în locul acela și să ia altă carte de vizită, dar știa că nu i s-ar mai fi dat voie să intre, avusese șansa lui și nu profitase de ea.

Iar asta îl făcea foarte fericit.

S-a întins pe pat – demonii plecaseră, era sigur. Demonii care se așteptau ca el să accepte oferta, dobândind astfel mai mulți supuși pentru regatul lor. I se părea ridicol să gândească așa, la urma urmei, drogurile erau deja demonizate destul, dar, în acest caz, oamenii aveau dreptate. Și chiar era ridicol, tocmai el, care apărase dintotdeauna drogurile ca pe un fel de mijloc de amplificare a conștiinței, spera acum ca poliția olandeză să nu mai tolereze niciun

fel de „casă a soarelui răsare", să-i prindă pe toți și să-i trimită departe de oamenii care nu-și doreau decât pace și iubire în lume.

A stat de vorbă cu Dumnezeu, sau cu un înger, pentru că nu reușea să adoarmă. S-a dus până la dulapul în care își ținea lucrurile, și-a scos cheia de la gât și a luat un caiet în care își mai nota gânduri și întâmplări. Dar nu voia să scrie acolo tot ce-i spusese Ted – avea să-i fie greu să scrie despre asta și mai târziu. A pus pe hârtie doar câteva cuvinte pe care, credea el, i le dicta Dumnezeu:

Nu e nicio diferență între mare și valuri

Când valul crește, din apă e făcut

Și când se sparge pe nisip, e tot din aceeași apă făcut.

Spune-mi, Doamne: de ce sunt amândouă la fel? Unde e misterul și unde limita?

Iar Domnul răspunde: lucrurile și oamenii sunt cu toții la fel; acesta e misterul și aceasta e limita.

Când Karla a ajuns la locul de întâlnire, brazilianul era deja acolo – cu cearcăne adânci, ca și cum ar fi avut o noapte albă, sau ca și cum… A preferat să nu se gândească la a doua variantă, ar fi însemnat că nu mai putea avea încredere în el, iar ea deja se obișnuise cu prezența, cu mirosul lui.

— Ce zici, mergem să vedem unul dintre simbolurile Olandei, o moară de vânt?

El s-a ridicat fără chef și a pornit după ea. Au luat un autobuz, lăsând în urmă Amsterdamul. Karla i-a spus că trebuia să-și cumpere bilet – găsea un automat înăuntrul vehiculului –, dar el a preferat să ignore informația; dormise prost, era obosit de toate, mai întâi avea nevoie să-și recapete forțele. Încetul cu încetul, avea să-și recupereze energia.

Peisajul era întotdeauna același: câmpii nesfârșite, tăiate de diguri și poduri mobile, pe unde treceau ambarcațiuni care transportau cine știe ce, cine știe unde. Nu se vedea nicio moară de vânt pe nicăieri, dar era zi, soarele strălucea din nou, lucru rar, după spusele Karlei – în Olanda plouă tot timpul.

— Am scris ceva ieri, a spus Paulo, scoțându-și carnetul din buzunar, apoi i-a citit cu voce tare.

Ea n-a spus nici dacă i-a plăcut, nici dacă i-a displăcut.

— Unde e marea?

— Marea a fost chiar aici. Avem noi un proverb vechi: Dumnezeu a făcut lumea, și olandezii au făcut Olanda. E departe – nu putem vedea și marea, și moara de vânt în aceeași zi.

— Nu, nu vreau să văd marea. Nici măcar moara de vânt – deși îmi imaginez că turiștii abia așteaptă. Dar nu pentru asta am venit până aici, după cum cred că ți-ai dat seama.

— Și de ce n-ai zis așa de la început? Eu sunt sătulă să tot fac traseul ăsta ca să le arăt prietenilor mei străini ceva care oricum nu

mai folosește la nimic, nici măcar la ce folosea inițial. Am fi putut rămâne în oraș!

„Și am fi putut merge direct acolo unde se vând biletele de autobuz", s-a gândit ea. Dar nu a spus nimic pentru moment, trebuia să-i dea lovitura la momentul potrivit.

— N-am spus de la început pentru că…

N-a avut ce face, povestea a ieșit la iveală.

Karla îl asculta ușurată, dar în același timp temătoare. Nu era o reacție cam extremă? Oare Paulo era genul de persoană care trece de la euforie la deprimare, și invers?

Când a terminat de povestit, s-a simțit mai bine. Karla îl ascultase în tăcere, fără să-l judece. Își putea da seama că nici ea nu era de părere că aruncase 5.000 de dolari la coșul de gunoi. Nu-l credea slab – și, numai la gândul acesta, s-a simțit mai puternic.

Au ajuns în sfârșit la moara de vânt, unde un grup de turiști asculta explicațiile ghidului: „Cea mai veche se găsește în – un nume imposibil de pronunțat – cea mai înaltă se găsește în – nume imposibil de pronunțat – se foloseau la măcinatul grâului, al boabelor de cafea, de cacao, produceau ulei, i-au ajutat pe navigatorii noștri să taie bucăți mari de lemn ca să-și construiască ambarcațiuni, cu care au ajuns departe, imperiul s-a extins…"

Paulo a auzit autobuzul pornind, a luat-o pe Karla de mână și a rugat-o să se întoarcă imediat în oraș, cu același mijloc de transport cu care veniseră. În două zile, nici el, nici turiștii n-aveau să-și mai amintească la ce folosește o moară de vânt. Nu călătorea ca să afle lucruri de felul ăsta.

Pe drumul de întoarcere, la una dintre stații s-a urcat o femeie, și-a pus o banderolă pe care scria „Control" și a început să ceară biletele tuturor. Când a venit rândul lui Paulo, Karla a întors capul.

— Nu am, a răspuns el. Am crezut că e gratuit.

Era o scuză pe care controloarea sigur o mai auzise de un milion de ori, pentru că răspunsul ei a venit prompt, spunându-i că Olanda e o țară foarte generoasă, fără nicio îndoială, dar că numai o persoană cu un coeficient de inteligență foarte scăzut ar putea crede că pune la dispoziție și transport gratuit.

— Ați mai văzut așa ceva în vreo altă parte a lumii?

Sigur că nu, dar nu mai văzuse nici… A simțit un ghiont discret al Karlei și s-a hotărât să nu-și ducă până la capăt argumentul. A plătit de 20 de ori valoarea biletului și a trebuit să suporte privirile celorlalți pasageri – calviniști cinstiți, oameni care respectau legea și care nu-și pierdeau vremea prin Piața Dam și împrejurimile ei.

Când au coborât din autobuz, Paulo se simțea stânjenit – nu cumva se băgase prea mult în viața acelei fete atât de drăguțe, deși atât de hotărâte să obțină ce voia, de fiecare dată? Nu era momentul să-și ia rămas-bun și s-o lase să-și vadă de treburile ei? Abia se cunoscuseră și își petrecuseră mai bine de 24 de ore împreună, lipiți unul de celălalt, de parcă ar fi fost vechi prieteni.

Karla și-a dat seama probabil ce-l frământa, drept urmare l-a invitat să meargă cu ea la agenția de unde voia să-și cumpere biletul de autobuz spre Nepal.

Un autobuz!

Lui i se părea o nebunie mai presus de orice și-ar fi putut imagina.

Agenția cu pricina era de fapt un birou minuscul, în care lucra o singură persoană – s-a prezentat ca Lars Nu- știu-cum, unul dintre acele nume imposibil de reținut.

Karla l-a întrebat când urma să plece următorul Magic Bus (așa se numea autobuzul).

— Mâine. Mai avem doar două locuri, dar nu-mi fac griji că n-o să se ocupe. Dacă nu, sigur o să mai apară pe drum doritori care să vrea să se alăture grupului.

Bun, măcar așa n-avea să mai aibă timp să-și facă griji pentru toate…

— Și nu e periculos pentru o femeie să călătorească singură?

— Mă îndoiesc că o să rămâi singură mai mult de 24 de ore. Cu mult înainte să ajungi la Kathmandu, probabil că o să-i cunoști destul de îndeaproape pe toți pasagerii de sex masculin. Tu și celelalte femei care călătoresc singure.

Curios lucru, Karlei nu-i trecuse prin gând NICIO CLIPĂ această posibilitate. Pierduse mult timp căutându-și un însoțitor în rândul unei adunături de băieți lași, care n-aveau chef să exploreze altceva în afară de ceea ce știau deja – pentru ei, până și America Latină părea probabil o amenințare. Le plăcea să se simtă liberi atâta timp cât se aflau la o distanță sigură de fusta mamei. Spre bucuria ei, a observat că Paulo încerca să-și ascundă neliniștea.

— Aș vrea să cumpăr un bilet dus. Mă mai gândesc la întoarcere.

— Până în Kathmandu?

Magic Bus făcea diverse opriri ca să ia sau să lase pasageri – München, Atena, Istanbul, Belgrad, Teheran sau Bagdad (în funcție de ce rută era deschisă).

© Christina Oiticica

Love
Iran
Kabul
Delhi
Kathmandu

— Până în Kathmandu.

— Nu ești curioasă să vezi India?

Paulo a observat că Lars și Karla flirtau. Ei și? Nu era iubita lui, era doar o persoană pe care o cunoscuse de puțin timp, o persoană amabilă, dar distantă.

— Cât costă până în Kathmandu?

— 70 de dolari americani.

70 DE DOLARI ca să ajungi până în cealaltă parte a lumii?! Ce fel de autobuz era ăsta? Nu-i venea să creadă ce auzea.

Karla a scos banii și i-a dat „agentului de voiaj". Numitul Lars i-a completat o chitanță ca cele de restaurant, fără prea multe detalii în afară de numele persoanei, numărul pașaportului și destinația finală. Apoi a umplut restul hârtiei cu niște ștampile care nu însemnau absolut nimic, dar dădeau un aer respectabil. I-a înmânat-o Karlei împreună cu o hartă a itinerarului.

— Banii nu se returnează în cazul în care e vreo frontieră închisă, în caz de calamități naturale, conflicte armate pe drum, chestii de genul ăsta.

Din partea ei, nicio problemă.

— Și următorul Magic Bus când pleacă? a întrebat Paulo, abandonându-și mutenia și proasta dispoziție.

— Depinde. Nu suntem o linie obișnuită de transport, ți-ai dat seama, nu?

Tonul lui Lars era ușor ostil – îl trata ca pe un idiot.

— Da, știu, dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

— În principiu, dacă e totul în regulă, ar trebui să ajungă cam în două săptămâni autobuzul lui Cortez, el e șoferul, apoi cât mai stă să se odihnească – cred că ar trebui să plece iar înainte de sfârșitul lunii. Dar nu pot garanta. Cortez, ca și ceilalți șoferi ai noștri…

Spusese „ai noștri" de parcă ar fi fost vorba de o mare companie, lucru pe care îl negase înainte.

— …se cam satură să facă mereu același drum, sunt proprietarii vehiculelor, iar Cortez poate c-o să vrea să se ducă la Marrakech, de exemplu. Sau la Kabul. Tot timpul îmi spune asta.

Karla și-a luat rămas-bun, nu înainte de a-i arunca o privire plină de subînțeles suedezului.

— Dacă n-aș fi așa de ocupat, m-aș oferi eu drept șofer, a spus Lars, drept răspuns la complimentul tacit al Karlei. Așa am fi putut să ne cunoaștem mai bine.

Pentru el, compania masculină a fetei era ca și inexistentă.

— Poate altă dată. Când mă întorc, poate bem o cafea și vedem cum merg lucrurile.

Răspunsul lui Lars a fost neașteptat, fără tonul arogant de stăpân al lumii.

— Cine ajunge acolo nu se mai întoarce – cel puțin nu în primii doi sau trei ani. Asta spun șoferii.

Răpiri? Atacuri?

— Nici vorbă. Kathmandu se mai numește și *Shangri-la,* „Valea paradisului". Dacă te obișnuiești cu altitudinea, nu-ți mai trebuie altceva. Și cu greu o să mai vrei să te întorci la viața de oraș.

Odată cu biletul, i-a mai dat o hartă pe care erau însemnate opririle.

— Mâine la ora 11. Ne vedem cu toții aici. Cine nu ajunge la timp nu mai urcă.

— Dar nu e foarte devreme?

— O să ai timp destul să dormi în autobuz.

Karla, care era o persoană încăpățânată și categorică, se hotărâse în ziua de dinainte, după întâlnirea din Piața Dam și plimbările care urmaseră, că Paulo trebuie să vină cu ea în călătorie. Se simțea bine în compania lui, deși petrecuseră puțin peste 24 de ore împreună. Nu-și făcea griji că s-ar putea îndrăgosti de el – începuse să simtă ceva straniu pentru brazilian, dar asta trebuia să-i treacă destul de repede –, pentru că, în ceea ce o privea, știa că farmecul oricărei persoane se risipește după cel mult o săptămână de conviețuire.

Altfel, dacă pleca pur și simplu și-l lăsa în Amsterdam pe bărbatul pe care-l considera ideal, ar fi rămas cu gândul la el, ceea ce i-ar fi stricat cu totul călătoria. Iar, dacă mai insista să-și plăsmuiască în minte imaginea lui ca bărbat ideal, avea să se întoarcă la jumătatea drumului și până la urmă fie se căsătoreau – ceea ce nu făcea parte deloc din planurile ei pentru această încarnare –, fie el pleca înapoi în țara aceea îndepărtată a lui, exotică, plină de indieni, unde găsești cobre chiar și pe străzile marilor orașe (deși credea că aceasta din urmă e doar o legendă, ca multe altele pe care le auzise despre țara lui natală).

Așadar, pentru ea, Paulo era doar omul potrivit la momentul potrivit. N-avea nici cea mai mică intenție să-și transforme călătoria până în Nepal într-un coșmar – să-și petreacă tot timpul refuzând propuneri din partea altor bărbați. Voia să se ducă pentru că era cu adevărat cel mai nebunesc lucru pe care-l putea face, mult dincolo de limitele ei. Și fusese crescută aproape fără nicio limită.

Nu s-ar fi dus niciodată după Hare Krishna pe străzi, nu s-ar fi lăsat niciodată pe mâna vreunui guru indian, oricât de mulți cunoscuse – nu știau decât să te învețe să-ți „golești mintea". Ca și cum o minte golită, complet golită, ar putea apropia pe cineva de Dumnezeu. După primele – și frustrantele – ei experiențe în acest sens, acum voia să încerce legătura nemijlocită cu Divinitatea, de care se temea și pe care o adora în același timp. N-o interesau decât

singurătatea și frumusețea, legătura nemijlocită cu Dumnezeu; și, mai presus de toate, voia să ia o distanță considerabilă față de o lume pe care o cunoscuse foarte bine și pentru care deja își pierduse interesul.

Nu era prea tânără să se poarte așa, să gândească astfel? Putea să se răzgândească mai târziu, dar, așa cum îi mărturisise Wilmei la coffee shop, paradisul – așa cum era el conceput de occidentali – era irelevant, repetitiv și plictisitor.

Paulo și Karla s-au așezat la terasa unei cafenele unde nu se vindeau decât cafea și biscuiți – nimic din celelalte lucruri pe care le puteai găsi într-un coffee shop. Stăteau amândoi cu fața spre soare – o nouă zi însorită după ploaia din ziua precedentă conștienți că e o binecuvântare care poate să dispară de la o oră la alta. Nu schimbaseră nicio vorbă de când plecaseră de la „agenția de voiaj", micul birou care o surprinsese până și pe Karla – se așteptase să găsească ceva organizat mai profesionist.

— Deci așa…

— …deci așa, poate că e ultima zi pe care o petrecem împreună. Tu te duci spre est, și eu o iau spre vest…

— Da, spre Piccadilly Circus, unde o să găsești o copie a ce ai văzut aici, singura diferență e centrul pieței. Cu siguranță statuia lui Anteros e mult mai frumoasă decât simbolul falic din Dam.

Karla nu știa încă, dar, după conversația de la „agenție", Paulo avea un chef nebun să o însoțească. Mai bine zis, să cunoască locuri în care poți ajunge o dată în viață – în schimbul a doar 70 de dolari. Refuza să accepte ideea că s-ar putea îndrăgosti de tânăra de lângă el, pur și simplu pentru că nu era o idee în adevăratul sens al cuvântului, ci mai degrabă o posibilitate; nu s-ar fi îndrăgostit niciodată de cineva care nu e dispus să-i împărtășească dragostea.

S-a apucat să studieze harta: aveau să treacă Alpii, să traverseze cel puțin două țări comuniste, aveau s-ajungă în prima țară

musulmană pe care ar fi vizitat-o în viața lui – și despre care citise atâtea, în special despre dervișii care se învârt, dansează și primesc spirite, ba chiar asistase și în Brazilia la un spectacol al unui grup de dervișii, care avusese loc în cel mai șic teatru din oraș. Tot ce atâta timp fusese pentru el doar o informație citită prin cărți acum putea deveni realitate.

Pentru 70 de dolari. În tovărășia unor oameni cu același spirit de aventură.

Da, Piccadilly Circus era doar o piață rotundă plină de oameni îmbrăcați în haine colorate, unde polițiștii nu poartă arme, berăriile se închid la 11 noaptea și unde se întretaie drumuri ce pornesc spre alte obiective și monumente istorice.

I-a luat doar câteva minute să se răzgândească – o aventură înseamnă mult mai mult decât a căuta o piață. Anticii spuneau că schimbările sunt permanente și constante – pentru că viața trece repede. Dacă lucrurile nu s-ar schimba, universul n-ar mai exista.

Cum putea să-și schimbe părerea atât de rapid?

Sunt multe emoțiile care mișcă inima unui om când acesta se hotărăște să se dedice drumului spiritual. Poate fi un motiv nobil – de exemplu credința, iubirea de aproape sau caritatea. Sau poate fi doar un capriciu, frica de singurătate, curiozitatea sau dorința de a fi iubit.

Nu contează nimic din toate astea. Adevărata cale spirituală e mai puternică decât motivele care ne duc până la ea. Puțin câte puțin, ajunge să se impună, prin iubire, disciplină și demnitate. La un moment dat privim în urmă, ne amintim de începutul călătoriei și râdem de noi înșine. Am reușit să creștem, deși picioarele noastre au parcurs drumul din motive care ni se păreau importante cândva, dar erau lipsite de valoare. Am știut să schimbăm direcția în momentul în care a trebuit.

Iubirea de Dumnezeu e mai puternică decât motivele care ne-au adus până la El. Paulo credea în asta cu toată forța sufletului său.

Puterea lui Dumnezeu este alături de noi în fiecare moment, și îți trebuie curaj ca s-o lași să se manifeste în minte, în simțuri, în respirație – îți trebuie curaj să te răzgândești când îți dai seama că nu suntem decât simple instrumente ale voinței Sale, pe care trebuie s-o urmăm.

— Bănuiesc că vrei să spun „da", pentru că încă de ieri, de când eram la Paradiso, mi-ai întins de fapt o capcană.

— Ești nebun.

— Întotdeauna.

Da, sigur că-și dorea mult s-o însoțească, dar, ca orice femeie care știe cum gândesc bărbații, nu putea să recunoască. Dacă ar fi recunoscut, el s-ar fi putut simți dominator, sau, și mai rău, dominat. Iar Paulo înțelesese acum întregul joc și-l numise „capcană".

— Dă-mi răspunsul: Vrei să vin?

— Îmi e complet indiferent.

„Te rog, vino!" – a gândit în sinea ei. „Nu pentru că ai fi un bărbat interesant – adevărul e că suedezul de la «agenție» era mult mai impunător și mai hotărât. Ci pentru că în prezența ta mă simt mai bine. Și am fost foarte mândră de tine când te-ai decis să-mi urmezi sfatul, salvând până la urmă un număr însemnat de suflete prin decizia ta de a nu duce heroină în Germania."

— Indiferent? Adică ți-e totuna?

— Exact.

— Și, în cazul ăsta, dacă eu acum mă ridic de-aici, mă întorc la „agenția de voiaj" și-mi cumpăr biletul care a mai rămas, asta n-o să te facă nici mai fericită, nici mai nefericită?

Ea s-a uitat la el și a zâmbit. Spera ca zâmbetul să spună totul, să spună că s-ar bucura foarte mult ca Paulo să fie tovarășul ei de drum, dar nu reușea cu niciun chip să exprime asta în cuvinte.

— Plătești tu cafelele? a zis el, ridicându-se. Am cheltuit deja o avere azi cu amenda din autobuz.

Paulo îi citise zâmbetul, totuși ea voia să-și disimuleze bucuria. Așa că a spus primul lucru care i-a venit în minte:

— Aici femeile fac întotdeauna nota pe din două. N-am fost crescute să fim niște obiecte sexuale. Iar amenda ai luat-o pentru că nu m-ai ascultat. Dar e în regulă, nu vreau să asculți de mine, și azi plătesc eu nota.

„Ce femeie enervantă", s-a gândit Paulo, „trebuie să comenteze tot timpul" – dar de fapt îi plăcea la nebunie cum își susținea independența la fiecare secundă.

În timp ce se duceau înapoi spre „agenție", a întrebat-o dacă ea chiar credea că puteau ajunge în Nepal, un loc atât de îndepărtat, cu un bilet atât de ieftin.

— Acum câteva luni aveam și eu îndoielile mele, chiar și după ce am văzut anunțurile despre călătorii cu autobuzul spre India, Nepal, Afganistan – toate în jur de 70–100 de dolari. Până când am citit în *Ark,* un ziar alternativ, relatarea cuiva care s-a dus și s-a întors. Atunci am simțit că trebuie neapărat să fac și eu asta.

A evitat să-i spună că se gândea să se ducă, dar că plănuia să revină abia peste mulți ani. Lui Paulo ar fi putut să nu-i placă ideea de a străbate singur la întoarcere cele câteva mii de kilometri care îi despărțeau de destinația lor finală.

Dar ar fi trebuit să se adapteze – să trăiești înseamnă să te adaptezi.

Faimosul Magic Bus n-avea nimic magic și nu arăta deloc ca în afișele pe care le văzuseră la „agenție" – caroserie colorată, plină de desene și sloganuri. Era un simplu autobuz, folosit probabil cândva pentru transport școlar, cu scaune fixe și portbagaj de plafon, de care erau legate bidoane cu benzină și pneuri de rezervă.

Șoferul a adunat grupul – să fi fost vreo 20 de oameni, care păreau să fie toți din același film, deși vârstele variau, de la minori sub 18 ani fugiți de acasă (era cazul a două fete, dar nu le-a cerut nimeni niciun document), până la un domn cu privirea ațintită spre orizont, care părea să fi atins deja mult așteptata iluminare și acum făcea doar o plimbare, o lungă plimbare.

Erau doi șoferi: unul care vorbea cu accent britanic și unul care avea trăsături de indian.

— Deși nu-mi plac regulile, sunt unele pe care va trebui să le respectăm. Prima: nimeni nu are voie să aibă droguri la el după ce trecem frontiera. În unele țări asta se pedepsește cu închisoarea, iar în altele, ca, de exemplu, în unele state africane, poate însemna moarte prin decapitare. Sper că ați băgat bine la cap ce v-am spus!

Șoferul a făcut o pauză, să se asigure că înțeleseseră. Toți păreau să se fi trezit de-a binelea.

— Jos, în portbagaj, am bidoane de apă și rații de la armată. Fiecare rație conține: carne presată, biscuiți, un baton de cereale cu fructe, o ciocolată cu nuci sau caramel, concentrat de suc de portocale, zahăr, sare. Fiți pregătiți pentru hrană rece o bună parte din călătorie după ce trecem de granița cu Turcia. Vizele se dau la graniță: sunt vize de tranzit. Se plătesc, dar nu sunt foarte scumpe, în unele țări, de exemplu în Bulgaria, în care e un regim comunist, nimeni n-are voie să coboare din autobuz. Va trebui să vă faceți nevoile înainte, pentru că n-o să opresc.

Șoferul și-a verificat ceasul.

— E timpul să mergem. Să vă luați rucsacurile cu voi înăuntru, și sper că v-ați adus saci de dormit. Noaptea ne oprim ori la benzinării pe care le știm, ori, de cele mai multe ori, în câmp, lângă drum. În locurile în care niciuna din variantele astea nu e posibilă – cum o să fie în Turcia, la Istanbul –, cunoaștem niște hoteluri ieftine.

— Nu putem să ne punem bagajele pe acoperișul autobuzului, ca să avem mai mult spațiu?

— Sigur că puteți. Dar să nu vă mirați dacă nu le mai găsiți la prima pauză de cafea. E loc pentru bagaje înăuntru, în spatele autobuzului. Un singur bagaj, cum scria pe fluturașul din dosarul de călătorie pe care l-ați primit. Apa potabilă nu e inclusă în prețul biletului, așa că sper că v-ați adus toți sticle. Puteți să vi le umpleți în benzinării.

— Și dacă se întâmplă ceva?

— Cum ar fi?

— Dacă se îmbolnăvește unul dintre noi, de exemplu.

— Am o trusă de prim ajutor. Dar, cum îi spune și numele, e doar de PRIM ajutor. Suficient cât s-ajungem în cel mai apropiat oraș, unde să lăsăm bolnavul. Așa că aveți grijă, aveți mare grijă de corpurile voastre, așa cum îmi imaginez că aveți și de suflete. Bănuiesc că v-ați făcut toți vaccinul pentru febră galbenă și variolă.

Pe primul, Paulo îl făcuse – niciun brazilian n-avea voie să iasă din țară fără să-l facă, pentru că străinii îi puteau crede infectați cu tot felul de boli. Dar nu făcuse vaccinul de variolă, fiindcă în țara lui se considera că, dacă ai făcut una dintre bolile copilăriei, ca de exemplu pojarul, ești deja imunizat.

Șoferul însă n-a cerut nimănui niciun certificat. S-au urcat toți și și-au ales locurile. Mai mulți dintre ei și-au pus rucsacul pe scaunul alăturat, dar bagajul era imediat confiscat de șofer și aruncat în spate.

— O să se mai urce și alții pe drum, egoiștilor.

Fetele care păreau minore, posibil având pașapoarte false, s-au așezat împreună. Paulo s-a așezat cu Karla, iar primul lucru pe care l-au făcut a fost să pună la punct un sistem prin rotație ca fiecare să stea la geam. Karla a sugerat să facă schimb de locuri la trei ore, iar noaptea, ca să poată dormi bine, să stea ea la fereastră. Lui Paulo propunerea i s-a părut imorală și nedreaptă, pentru că așa doar ea avea unde să-și rezeme capul. Au stabilit ca nopțile să facă cu rândul, ca să stea fiecare la geam.

S-au pus în mișcare, și Magic Bus, autobuzul școlar transformat într-un vehicul romantic doar cu numele, și-a început călătoria de mii de kilometri care avea să-i ducă până în cealaltă parte a lumii.

— Când ne vorbea șoferul, n-am avut deloc impresia că plec într-o aventură, ci mai degrabă în armată – noi avem serviciul militar obligatoriu în Brazilia, i-a spus Paulo tovarășei lui de drum, amintindu-și în același timp de promisiunea pe care și-o făcuse atunci când coborâse Anzii cu autobuzul și de multele dăți în care și-o încălcase.

Pe Karla a enervat-o comentariul, dar n-avea de gând nici să se ia la ceartă, nici să-și schimbe locul după doar cinci minute de călătorie. Și-a scos cartea din geantă și a început să citească.

— Ești fericită că ai pornit spre locul în care ți-ai dorit s-ajungi? După câte se vede, tipul de la „agenție" ne-a păcălit, mai sunt locuri goale.

— Nu ne-a păcălit – l-ai auzit pe șofer, o să se mai urce oameni pe drum. Și nu am pornit spre locul în care vreau s-ajung – mă întorc la el.

Paulo n-a înțeles răspunsul, iar ea nu i l-a explicat, așa că s-a hotărât s-o lase în pace și să se concentreze pe câmpia imensă din jurul lui, străbătută peste tot de canale.

De ce făcuse Dumnezeu lumea, și olandezii, Olanda? Nu era destul pământ pe planetă care să fie locuit?

Două ore mai târziu deja se împrieteniseră cu toții – sau cel puțin se prezentaseră, întrucât un grup de australieni, deși simpatici și zâmbitori, nu părea prea interesat de conversații. Nici Karla nu părea; se prefăcea că citește din cartea ei, căreia îi uitase deja titlul, și probabil se gândea numai la destinație, la momentul în care avea să ajungă în Himalaya, deși mai erau mii de kilometri până acolo. Paulo știa din proprie experiență că așteptarea poate umple pe cineva de neliniște, dar n-a zis nimic; câtă vreme nu-și vărsa nervii pe el, era în regulă. Altfel, se muta pe alt scaun.

Pe locurile din spate stăteau doi francezi, tată și fiică – ea părea cam nervoasă, dar entuziasmată; alături, un cuplu de irlandezi – el a venit imediat să se prezinte și le-a spus că mai fusese o dată în călătoria asta, dar acum își luase și iubita, pentru că, după părerea lui, Kathmandu – „Dacă reușim să ajungem până acolo, evident" – e un loc în care trebuie să stai cel puțin doi ani. El se întorsese mai repede din cauza serviciului, dar acum renunțase la tot, își vânduse colecția de mașinuțe, luase bani buni pe ele („Poți să scoți bani dintr-o colecție de mașinuțe?"), renunțase și la apartament, o convinsese pe iubita lui să-l însoțească și acum afișa un zâmbet larg.

Karla a auzit partea despre „un loc în care trebuie să stai cel puțin doi ani" și, întrerupându-se din lectura prefăcută, l-a întrebat de ce.

Rayan, așa îl chema pe irlandez, i-a explicat că în Nepal a simțit că a ieșit din timp și că a intrat într-o realitate paralelă, în care totul era posibil. Mirthe, iubita lui Rayan, nu părea nici simpatică, nici antipatică, dar cu siguranță nu părea foarte convinsă că Nepal era locul în care ar fi trebuit să locuiască în următorii ani.

Iubirea ei era însă mai puternică.

— Ce vrei să spui prin realitate paralelă?

— E starea de spirit care pune stăpânire pe trupul și sufletul tău când simți că ești fericit, când ai inima plină de iubire. Dintr-odată, tot ce face parte din cotidianul tău capătă un alt sens, culorile devin

mai strălucitoare, ce te deranja înainte – cum ar fi frigul, ploaia, singurătatea, școala, munca –, totul pare nou. Pentru că, în mai puțin de o fracțiune de secundă, ai intrat în sufletul universului și te-ai delectat cu nectarul zeilor.

Irlandezul părea bucuros să pună în cuvinte ceea ce se putea trăi doar pe propria piele. Mirthe nu părea prea încântată că stătea de vorbă cu frumoasa olandeză – ea intra într-o realitate paralelă opusă, cea care face totul să pară mai urât și mai apăsător cu fiecare oră care trece.

— Există și cealaltă latură, când mici detalii din cotidianul nostru se transformă în mari probleme inexistente, a continuat Rayan, ca și cum ar fi ghicit starea de spirit a iubitei lui. Nu există doar una, ci multe realități paralele. Ne aflăm într-un autobuz pentru că așa am ales, avem mii de kilometri înaintea noastră și ține de noi cum o să călătorim: în căutarea unui vis care înainte părea imposibil, sau gândindu-ne că scaunele sunt inconfortabile și oamenii enervanți. Tot ce ne imaginăm acum o să iasă la iveală pe parcursul călătoriei.

Mirthe s-a prefăcut că nu înțelege aluzia.

— Când am fost în Nepal prima dată, eram încă legat de Irlanda, ca și cum aș fi avut un contract pe care nu-l încălcasem până atunci. Tot auzeam o voce spunându-mi: „Trăiește clipa, profită de fiecare secundă, pentru că la un moment dat va trebui să te întorci acasă, nu uita să faci fotografii, ca să le arăți prietenilor tăi că ai fost neînfricat și curajos, că ai trăit lucruri pe care și ei ar vrea să le trăiască, dar n-au curaj". Până când, într-o zi, am vizitat o peșteră din Munții Himalaya, împreună cu mai mulți oameni. Spre surprinderea noastră, am găsit o floare, nu mai mare de o jumătate de deget. Ni s-a părut un miracol, un semn, și, ca să ne arătăm respectul, ne-am dat mâinile și am intonat o mantră. În câteva secunde, peștera parcă vibra, nu mai simțeam frigul, munții care păreau îndepărtați s-au apropiat. Cum s-a întâmplat asta? Pentru că oamenii care trăiseră acolo au lăsat o undă de iubire aproape

palpabilă, în stare să influențeze pe oricine și orice ar fi intrat în locul acela. Ca și cum sămânța aceea de floare adusă de vânt, ca și cum dorința, dorința imensă pe care o aveam toți ca lumea să fie un loc mai bun, ar fi căpătat formă și ar fi influențat totul.

Mirthe probabil că mai auzise povestea de multe ori, dar Paulo și Karla ascultau fascinați vorbele lui Rayan.

— Nu știu cât timp a durat totul, dar, când ne-am întors la mănăstirea la care stăteam și am povestit ce ni se întâmplase, unul dintre călugări ne-a spus că acolo a trăit zeci de ani un om pe care ei îl considerau sfânt. Ne-a mai spus că lumea de acum e în schimbare și că toate pasiunile, absolut toate, vor fi mai intense. Ura va fi mai puternică și mai distrugătoare, iar iubirea își va arăta cu mai mare strălucire chipul.

Șoferul le-a întrerupt discuția spunând că, teoretic, ar fi putut s-o ia spre Luxemburg și să rămână acolo peste noapte, dar, cum bănuia că nimeni nu e interesat de ducat, plănuia să meargă mai departe și aveau să doarmă în aer liber, aproape de un oraș german, Dortmund.

— O să facem un popas în curând, ca să puteți mânca ceva, iar eu am să sun la birou, să anunț următorii pasageri că se pot îmbarca mai devreme. Dacă nu merge nimeni la Luxemburg, economisim kilometri prețioși.

A fost aplaudat. Mirthe și Rayan voiau să se întoarcă la locurile lor, când Karla i-a oprit.

— Dar nu poți trece într-o realitate paralelă doar prin meditație și dăruindu-ți inima Divinității?

— Fac asta în fiecare zi. Și tot în fiecare zi mă gândesc și la peștera în care am fost. La Himalaya. La călugări. Cred că mi-am încheiat socotelile cu ceea ce se numește civilizație occidentală. Acum caut o viață nouă. De altfel, acum, că lumea se află în plină schimbare, atât emoțiile pozitive, cât și cele negative vor ieși la

iveală cu multă forță, iar eu, noi, de fapt, nu suntem dispuși să înfruntăm partea urâtă a vieții.

— Nu e nevoie, a spus Mirthe, intrând pentru prima oară în discuție și demonstrând, practic, că în câteva minute reușise să învingă veninul geloziei.

Paulo, într-un fel, știa toate acele lucruri. Trecuse prin experiențe asemănătoare – în majoritatea ocaziilor în care putuse alege între răzbunare și iubire, alesese iubirea. Nu fusese întotdeauna opțiunea corectă, câteodată era interpretată ca lașitate, câteodată el însuși se simțea mai motivat de frică decât de dorința sinceră de a face lumea un loc mai bun. Era o ființă umană cu toate slăbiciunile sale, nu înțelegea tot ce se întâmplă în viața lui, dar voia să creadă că se află în căutarea luminii.

Pentru prima dată de când urcase în acel autobuz, a înțeles că așa îi fusese scris, că trebuia să pornească acea călătorie, să-i cunoască pe acei oameni, să facă un lucru pe care chiar el îl predica de obicei, dar pe care nu avea întotdeauna curajul să-l ducă la capăt: să se dăruiască universului.

Încet-încet, s-au împărțit în grupuri, în unele cazuri după limba vorbită, în altele pentru că exista un interes nonverbal în joc – ca sexul, de exemplu. În afară de cele două fete – cu siguranță minore, care căutau să ignore totul și pe toată lumea tocmai pentru că se credeau centrul atenției, ceea ce nu erau –, pentru toți ceilalți primele cinci zile au trecut repede, fiindcă se descopereau unii pe alții și făceau schimb de experiențe. Nu s-a instalat monotonia și își întrerupeau rutina prin opriri la benzinării – ca să facă plinul și să-și umple sticlele cu apă, să-și mai ia un sandvici sau să se ducă la baie. În rest, stăteau de vorbă ore în șir.

Dormeau cu toții sub stele, fiindu-le de multe ori frig, dar mereu bucuroși să poată privi cerul în timp ce ascultau liniștea dimprejur, să doarmă în compania îngerilor, aproape vizibili, să-și suspende

existența preț de câteva clipe, chiar și pentru câteva fracțiuni de secundă doar, ca să simtă veșnicia și infinitul care îi înconjurau.

Paulo și Karla stăteau mai mult cu Rayan și Mirthe – de fapt, Mirthe nu stătea cu ei tocmai de plăcere, pentru că mai auzise povestea despre realitățile paralele de multe ori. Ea era în mod constant de pază lângă partenerul ei, ca să nu fie nevoită să se întoarcă la mijlocul drumului fiindcă nu reușise ceva foarte simplu: să fie în continuare o femeie interesantă, chiar și după aproape doi ani petrecuți împreună.

Paulo observase la rândul lui un interes din partea irlandezului pentru Karla, mai ales când, cu prima ocazie, a întrebat-o care e relația dintre ei doi:

— Niciuna.

— Buni prieteni?

— Nici măcar. Doar tovarăși de drum.

Și care nu era adevărat? S-a hotărât să accepte lucrurile cum erau și să lase deoparte romantismul, care nu-și avea locul. Erau ca doi marinari navigând către o țară oarecare; deși ocupau aceeași cabină, unul dormea în patul de sus, și celălalt, în cel de jos.

Cu cât interesul lui Rayan pentru Karla creștea, cu atât Mirthe devenea mai nesigură, mai furioasă – fără să o arate, desigur, o asemenea manifestare ar fi fost interpretată ca un semn inacceptabil de supunere –, așa că a început să se apropie de Paulo, alegând să se așeze lângă el când stăteau de vorbă și, uneori, lăsându-și capul pe umărul lui în timp ce Rayan povestea despre tot ce învățase în călătoria în Kathmandu.

— Ce minune!

După șase zile de călătorie, entuziasmul a început să lase loc plictiselii, iar rutina s-a insinuat și a pus stăpânire pe atmosferă. Acum, când nimeni nu mai avea nicio noutate de povestit, li se părea că tot drumul nu făcuseră altceva decât să mănânce, să doarmă în aer liber, să încerce să-și găsească o poziție mai bună în scaun, să închidă și să deschidă geamurile din cauza fumului de țigară, să se plictisească de propriile povești și de conversațiile altora – care nu pierdeau ocazia să mai arunce și câte o înțepătură, așa cum fac întotdeauna oamenii când stau în turmă, fie ea chiar una mică și cu bune intenții, ca aceasta.

Toate astea până când au apărut munții. Și valea. Și râul care curgea în valuri repezi pe stânci. Cineva a întrebat unde sunt, și indianul a zis că tocmai intră în Austria.

— În curând o să ne oprim lângă râul care curge acolo, în mijlocul văii, ca să puteți să faceți baie. Nimic nu-i mai bun decât apa rece ca gheața ca să convingi oamenii că le curge sânge prin vene și că pot să se lepede de unele gânduri.

Toată lumea s-a entuziasmat la gândul nudității complete, al libertății absolute, al contactului nemijlocit cu natura.

Șoferul a cotit pe un drum neasfaltat, autobuzul se clătina zdravăn și mulți au țipat de teamă că se vor răsturna, dar șoferul râdea de ei. Au ajuns în sfârșit la malul unui pârâu – sau, mai bine zis, al unui brat de râu ieșit din matcă, formând un meandru, unde apele se liniștea puțin înainte să se întoarcă din nou în vâltoare.

— Aveți jumătate de oră. Puteți să vă spălați și lucrurile.

S-au grăbit toți spre rucsacuri – în bagajul unui hipiot se găsea oricând un prosop mic, o periuță de dinți și săpun, întrucât ajungeau mai des să campeze decât să stea la hoteluri.

— Caraghioasă ideea asta pe care o are lumea, că noi nu facem baie. Probabil suntem mai curați decât majoritatea burghezilor care ne acuză.

„Ne acuză?" Și cui îi păsa? Simpla luare la cunoștință a unei critici îi dă putere celui care critică. Persoana care a făcut comentariul acesta s-a ales cu nenumărate priviri furioase – niciodată nu se dădea câtuși de puțină atenție spuselor altora, sau aproape niciodată, pentru că hipioților le plăcea să atragă atenția cu hainele și florile lor, cu acea senzualitate fățișă și provocatoare la tot pasul și cu decolteurile în care se ghiceau sânii fără sutien. Și cu fuste lungi, pentru că erau mai senzuale și mai elegante – așa hotărâseră stiliștii colectivi, ale căror nume nu le știa nimeni. Senzualitatea, de fapt, în cazul fetelor, nu era o modalitate de a atrage bărbați, ci de a se simți mândre de propriul corp și a-i face și pe ceilalți să observe asta.

Cine nu avea prosop și-a luat un tricou, o cămașă, o bluză, lenjerie – în fine, orice cu care să se poată șterge. S-au dat jos imediat și, pe măsură ce coborau spre mal, își scoteau toate hainele de pe ei – mai puțin, desigur, cele două fete, care s-au dezbrăcat doar în chiloți și sutien.

Bătea un vânt jucăuș și destul de puternic, iar șoferul le-a spus că locul e străbătut de curenți de aer care aveau să usuce hainele mai repede.

— De-asta am ales să ne oprim aici.

De sus, de pe șosea, nimeni nu putea să vadă ce se întâmplă. Munții împiedicau lumina soarelui să treacă, dar era atâta frumusețe în jur – pereți stâncoși de ambele părți, acoperiți de pini, pietre șlefuite de secole de eroziune încât primul lucru pe care l-au făcut a fost să sară în apă, nu s-au mai gândit că e rece – au sărit dintr-o mișcare, stropindu-se unii pe alții, un moment împărtășit de toate grupurile care se formaseră, ca și cum ar fi spus „Acesta e

motivul pentru care trăim în pelerinaj, pentru că aparținem unei lumi care detestă să stea pe loc".

„Dacă am rămâne tăcuți preț de o oră, l-am auzi pe Dumnezeu", s-a gândit Paulo. „Dar, și dacă strigăm de bucurie, Dumnezeu ne ascultă și va veni până aici să ne binecuvânteze."

Șoferul împreună cu ajutorul lui, care probabil văzuseră de nenumărate ori tineri care nu aveau nicio jenă să-și arate trupurile goale, i-au lăsat să facă baie și s-au dus la autobuz să verifice presiunea pneurilor și nivelul de ulei.

Era prima dată când Paulo o vedea pe Karla goală, și a trebuit să-și controleze un impuls de gelozie. Sânii ei nu erau nici mici, nici mari, îi aminteau de modelul pe care îl privise la sesiunea foto din Piața Dam – de fapt, ea era mult, mult mai frumoasă.

Dar adevărata regină s-a dovedit a fi Mirthe, cu picioare lungi, proporții perfecte, o zeiță coborâtă într-o vale oarecare din mijlocul Alpilor, în Austria. Ea i-a zâmbit lui Paulo, observându-i privirea admirativă, iar el i-a zâmbit înapoi, conștient că nu era vorba decât de un joc care să-l facă gelos pe Rayan și să-l îndepărteze astfel de olandeza ispititoare. Dar oricine știe că un joc cu intenții secundare se poate transforma în realitate – și, preț de o clipă, Paulo a visat la acea posibilitate și a decis ca din acel moment să fie mai atent la femeia care – din proprie inițiativă – se apropia de fiecare dată mai mult de el.

Călătorii și-au spălat hainele. Cele două fete antipatice s-au prefăcut că nu observă grupul de peste 20 de persoane goale de lângă ele și păreau să fi găsit brusc un subiect extrem de interesant de dezbătut. Paulo și-a spălat și și-a stors cămașa și chiloții; s-a gândit să-și spele și pantalonii și să-și pună schimburile pe care le avea mereu la el, dar i s-a părut că-i mai bine să lase asta pentru următoarea baie – blugii erau buni în orice împrejurare, dar nu se uscau ușor.

Pe vârful unuia dintre munți a zărit un fel de capelă micuță, precum și niște dâre prelungi, coborând prin vegetație, probabil lăsate de șiroaiele vremelnice care curgeau pe acolo primăvara, când se topea zăpada. Acum nu erau decât niște cărări nisipoase care șerpuiau din vârf.

Restul era un haos absolut, haosul stâncilor negre amestecate cu bolovani, fără nici o ordine, fără nici o estetică, ceea ce le făcea deosebit de frumoase. Nu încercau nimic, nici măcar să se organizeze sau să se reașeze, astfel încât să reziste mai bine la atacurile constante ale naturii. Poate că erau acolo de milioane de ani, sau poate doar de două săptămâni. Semnele de circulație de pe șosea atrăgeau atenția șoferilor să aibă grijă la alunecările de pietre, ceea ce însemna că munții erau încă în facere, erau vii, stâncile se căutau unele pe altele, așa cum fac și oamenii.

Era frumos haosul, era izvorul vieții, era așa cum își imagina el universul și așa cum își imagina sufletul lui. Cunoștea acea frumusețe care nu vine din comparații, din rugăciuni sau din dorință, ci care există pur și simplu un timp îndelungat sub formă de stânci, de pini amenințând să se desprindă de pe munți – deși sunt acolo probabil de mulți ani, pentru că știu că simt bine-veniți, că le sunt dragi stâncilor, și își prețuiesc foarte mult tovărășia.

— Sus acolo e o biserică sau o capelă, a zis cineva.

Da, văzuseră cu toții, dar fiecare crezuse că fusese o descoperire doar a lui, și acum pricepeau toți că nu fusese așa. Fiecare își punea întrebările lui în gând: dacă locuia cineva acolo, sau locul fusese abandonat cu mulți ani în urmă, cum de văruiseră în alb acolo unde pietrele erau negre, cum ajunseseră atât de sus ca să clădească – dar, în fine, capela era acolo, singurul lucru diferit de haosul primordial din jur.

Au rămas să admire pinii și stâncile, încercând să zărească culmea munților de pe cele două laturi, s-au îmbrăcat cu haine

curate și și-au dat seama, o dată în plus, că o baie te poate vindeca de multe dureri care insistă să-ți rămână încremenite în minte.

Până când s-a auzit claxonul autobuzului: era timpul să-și reia călătoria, de care frumusețea acelui loc îi făcuse să uite.

Pe Karla păreau s-o obsedeze anumite subiecte.

— Dar cum ți-ai dat seama de existența realităților paralele? Pentru că una e să ai o epifanie, o revelație, într-o peșteră, și alta să iei de la capăt un drum de atâtea mii de kilometri. Nu poți să ai o experiență spirituală doar într-un loc anume – Dumnezeu se află peste tot.

— Da, Dumnezeu se află în toate colțurile. E alături de mine și când mă plimb pe câmpurile din Dooradoyle, unde trăiește familia mea de secole, și când mă duc până la Limerick să văd marea.

Stăteau la un restaurant de la marginea drumului, aproape de granița cu Iugoslavia – unde se născuse și crescuse una dintre marile iubiri ale lui Paulo. Până în acel moment, nimeni – nici măcar el – nu avusese probleme cu vizele. Însă, fiindcă urma să intre într-o țară comunistă, acum era neliniștit, deși șoferul le spusese tuturor să nu-și facă griji – Iugoslavia, spre deosebire de Bulgaria, se afla în afara Cortinei de Fier. Mirthe stătea lângă Paulo, Karla, lângă Rayan, și, deși atitudinea lor părea să spună „e totul în regulă", cu toții știau că un schimb de parteneri nu era exclus. Mirthe spusese deja că nu are de gând să rămână prea mult în Nepal. Karla afirmase că ea poate n-avea să se mai întoarcă niciodată.

Rayan a continuat:

— Când locuiam în Dooradoyle – un oraș pe care ar trebui să-l vizitați și voi cândva, deși plouă mult – credeam că soarta mea e să-mi petrec acolo restul zilelor, cu părinții mei, care n-au fost în viața lor nici măcar până la Dublin, să vadă capitala propriei țări, sau ca bunicii mei de la țară, care n-au văzut marea niciodată și cărora Limerick li se părea un oraș prea mare. Ani de zile am făcut așa cum au vrut ei – m-am dus la școală, mi-am luat un serviciu la un minimarket, iar școală, am jucat în echipa de rugby a orașului, care încerca în zadar să promoveze în marea ligă națională, m-am dus la

biserica catolică, pentru că asta face parte din cultura și identitatea țării mele, așa cum nu se întâmplă în Irlanda de Nord. Mă obișnuisem cu toate, ieșeam la sfârșit de săptămână să văd marea, mă duceam să beau o bere, deși eram minor – îl știam însă pe patronul pubului – și încercam să mă conving că ăsta e destinul meu. La urma urmei, ce e rău să ai o viață calmă și liniștită, într-un cartier de case construite poate de același arhitect, ieșind din când în când cu o fată, descoperind sexul prin hambare în afara satului – stângaci sau nu, era sex, erau orgasme, deși îmi era teamă că dacă mă culc cu cineva o să fiu pedepsit de părinți sau de Dumnezeu. În cărțile de aventură, toți își urmează visurile, se duc în locuri incredibile, trec prin momente grele, dar până la urmă se întorc victorioși și își povestesc isprăvile prin piețe, prin teatre, prin filme – în fine, oriunde e cineva care să-i asculte. Citim cărțile astea și ne gândim: așa va fi și destinul meu, o să ajung să cuceresc lumea, o să fiu bogat, o să mă întorc în țara mea ca un erou, și toți mă vor invidia, toți mă vor respecta pentru ce-am făcut. Femeile îmi vor zâmbi, bărbații își vor scoate pălăria și-mi vor cere să le povestesc a mia oară ce s-a întâmplat de data aia sau aialaltă, cum am reușit să profit de singura ocazie pe care am avut-o în viață și să fac milioane și milioane de dolari. Dar toate astea nu se întâmplă decât în cărțile de aventuri.

Indianul (sau poate era arab?) care îl mai înlocuia din când în când la volan pe șoferul principal a venit să stea cu ei. Rayan și-a continuat povestea.

— Apoi am făcut armata, ca majoritatea băieților de vârsta mea. Tu câți ani ai?

— 23, a răspuns Paulo. Dar eu n-am făcut-o, am fost scutit pentru că mi-a făcut rost taică-meu de ceva ce se numește „a treia categorie", adică să fiu un fel de rezervist, așa că am putut în vremea asta să călătoresc. Cred că de vreo două sute de ani Brazilia n-a mai intrat în niciun război.

— Eu am făcut-o, a spus indianul. De când ne-am obținut independența, țara mea e într-un război continuu, deși nedeclarat, cu țara vecină. Numai din vina englezilor.

— Mereu e vina englezilor, a încuviințat Rayan. Partea de nord a țării mele e în continuare sub ocupația lor, și anul trecut, chiar când mă întorsesem dintr-un paradis numit Nepal, problemele s-au agravat. Acum Irlanda e în prag de război, din cauza conflictelor dintre catolici și protestanți. Englezii au început să-și trimită trupele acolo.

— Continuă-ți povestea, l-a întrerupt Karla. Cum de-ai ajuns în Nepal?

— Influențe nefaste, a zis Mirthe, râzând.

Rayan a râs și el.

— Are dreptate. Prietenii din generația mea, după terminarea școlii, au început să emigreze în America, unde e o comunitate imensă de irlandezi, toată lumea are câte un unchi, un prieten, o rudă în America.

— Să nu-mi spui că și asta e vina englezilor.

— Ba bineînțeles că e, a fost rândul lui Mirthe să intre în discuție. De două ori au încercat să ne lase poporul să moară de foame. A doua oară, în secolul al XIX-lea, când a apărut mana cartofilor în Irlanda și populația a început să se împuțineze, iar englezii n-au făcut mai nimic să ne ajute. Se estimează că o optime din populație a murit de foame – DE FOAME! – și două milioane de oameni au emigrat ca să aibă ce mânca. Slavă Domnului, America ne-a primit, din nou, cu brațele deschise!

Tânăra, care părea o zeiță venită de pe altă planetă, a început să le povestească despre cele două episoade de foamete din Irlanda – despre care Paulo nu mai auzise niciodată. Mii de morți, nimeni care să sprijine poporul, lupte pentru independență și altele de felul acesta.

— Am studiat istoria în facultate, a zis ea.

Karla a încercat să readucă discuția la ce o interesa – Nepal și realitatea paralelă –, dar, până nu le-a spus tuturor cât suferise Irlanda, câte sute de mii de oameni muriseră de foame, cum marii lideri revoluționari fuseseră împușcați când încercaseră să conducă o revoltă, cum, în sfârșit, un american (da, un american!) a obținut un tratat de pace pentru un război care nu se mai sfârșea, Mirthe nu s-a oprit.

— Dar n-o să mai trebuiască să trecem niciodată prin asta. NICIODATĂ. Rezistența noastră e mult mai puternică acum. Avem IRA și o să ducem războiul în țara lor, cu bombe, cu asasinate, cu tot ce putem. Mai devreme sau mai târziu tot trebuie să-și scoată bocancii lor murdari din insula noastră. Și, după un moment, i s-a adresat indianului: „Cum au făcut și în țara ta".

Indianul, pe nume Rahul, voia să povestească ce se întâmplase în țara lui, dar de data asta Karla a vorbit pe un ton mai ridicat și mai categoric:

— Nu putem să-l lăsăm pe Rayan să-și termine povestea?

— Mirthe are dreptate: din cauza „influențelor nefaste" am plecat în Nepal prima dată. Când eram în armată, mă duceam des într-un pub din Limerick, aproape de cazarmă. Aveau de toate acolo: jocuri de darts, de biliard, partide de skanderbeg, fiecare încerca să le arate celorlalți că e bărbat și e pregătit pentru orice provocare. Venea pe acolo și un oriental care nu vorbea aproape deloc, doar stătea să bea vreo două-trei beri – capodopera noastră națională, berea Guinness – și pleca înainte ca patronul barului să sune din clopoțel, anunțând că e aproape ora 11 și trebuie să închidă.

— Tot englezii sunt de vină.

Tradiția de a închide la ora 11 noaptea fusese impusă de Marea Britanie înainte de război, pentru a-i împiedica pe piloții băuți să atace Germania sau pe soldații indisciplinați să se trezească târziu și să-și demoralizeze camarazii.

— Într-o zi, plictisit să aud aceleași povești despre cum toată lumea se pregătește să plece cât mai curând în America, l-am întrebat pe oriental dacă mă pot așeza la masa lui. Am stat așa cam jumătate de oră – credeam că nu vorbește engleză și nu voiam să-l deranjez. Dar, înainte de a pleca în seara aceea, mi-a zis ceva care mi-a rămas în cap: „Tu ești aici, dar sufletul tău e în altă parte, în țara mea. Du-te să-ți întâlnești sufletul". I-am dat dreptate, am ridicat paharul în semn de salut, dar n-am intrat în alte detalii – educația mea catolică severă mă împiedica să-mi imaginez orice altceva în afară de trup și suflet unite în așteptarea întâlnirii cu Cristos după moarte. Probabil sunt credințe de-ale orientalilor, m-am gândit.

— Chiar sunt, a întărit indianul.

Rayan și-a dat seama că l-a jignit și a vrut să-și îndrepte greșeala.

— Noi avem una și mai și, credem că trupul lui Cristos e într-o pâine. Să nu te superi pe mine.

Indianul a făcut un gest cu mâna, însemnând „N-are nicio importanță", și Rayan a putut în sfârșit să termine o parte din povestea lui – doar o parte, fiindcă în curând aveau să fie cu toții întrerupți de puterea răului.

— În fine, eu eram pregătit să mă întorc în satul meu, să mă ocup de afaceri – adică de lăptăria tatălui meu –, în timp ce prietenii mei urmau să traverseze Atlanticul și să fie întâmpinați de Statuia Libertății; dar cuvintele orientalului nu mi-au ieșit din minte toată noaptea. Pentru că, de fapt, oricât încercam eu să zic că e totul bine, că într-o zi o să găsesc o fată cu care să mă căsătoresc, o să avem copii, o să stăm departe de atmosfera aceea plină de fum și murdărie în care locuiam, nu mai cunoșteam alte orașe în afară de Limerick și Dooradoyle. Nu avusesem nici măcar curiozitatea să mă opresc pe drum și să mă plimb prin satele – sau cătunele, mai degrabă – dintre orașele astea două. Credeam că e suficient, mai sigur și mai ieftin să călătorești prin intermediul cărților sau al

filmelor – nimeni de pe planeta asta n-avea cum să vadă pajiști mai frumoase ca cele care mă înconjurau. Chiar și așa, a doua zi m-am întors la pub, m-am așezat la masa orientalului și, cu toate că știam că anumite întrebări sunt mai riscante dacă își găsesc răspuns, l-am întrebat ce voise să spună. Care era țara lui? Nepal, mi-a zis. Orice elev de gimnaziu știe că există o țară numită Nepal, dar cum a învățat, tot așa a și uitat numele capitalei sale, singurul lucru pe care și-l mai amintește e că se află foarte departe. Poate în America de Sud, în Australia, în Africa, în Asia, dar sigur nu în Europa, altfel ar fi cunoscut pe cineva de-acolo, poate ar fi văzut vreun film despre orașul acela, i-ar fi citit numele în vreo carte. L-am întrebat ce voise să spună în ziua anterioară. El a vrut să știe la ce mă refeream, nu mai ținea minte. I-am amintit, iar el a rămas cu ochii la paharul lui de Guinness, fără să mai zică nimic o vreme, și într-un final a spart liniștea: „Dacă am zis asta, poate că trebuie într-adevăr să te duci în Nepal". Și cum să ajung eu acolo? „Cum am ajuns și eu aici. Cu autobuzul." Apoi a plecat. A doua zi, când m-am dus iar la masa lui, ca să aflu mai multe despre povestea cu sufletul care mă așteaptă departe, mi-a zis că preferă să stea singur, cum, de altfel, făcea în fiecare seară. Însă, dacă era vorba de un loc în care puteam ajunge cu autobuzul și dacă făceam rost de un însoțitor de drum, cine știe, poate într-o zi aveam să vizitez țara cu pricina. Atunci am cunoscut-o pe Mirthe, în Limerick, stătea în același loc în care mă duceam și eu să privesc marea. Am crezut că n-o interesează câtuși de puțin un băiat de la țară, care nu avea de gând să se înscrie la Trinity College din Dublin – unde ea tocmai își încheia studiile –, ci să se ocupe de O'Connell Dairy Milk, din Dooradoyle. Ne-am înțeles bine din prima clipă, iar într-una dintre discuții i-am povestit ce-mi spusese tipul straniu din Nepal. În curând aveam să mă întorc acasă definitiv, și toate – Mirthe, pubul, prietenii de cazarmă – aveau să rămână doar o etapă încheiată din viața mea. Dar m-a impresionat afecțiunea pe care mi-a arătat-o Mirthe, inteligența ei și

– de ce să n-o spun? – frumusețea ei. Dacă ea credea că putem fi împreună, asta avea să mă facă să ajung mai încrezător în forțele proprii în viitor. Într-un sfârșit de săptămână lung, înainte să termin armata, m-a dus la Dublin. Am văzut unde locuise autorul romanului *Dracula* și universitatea ei, Trinity College, un loc mai mare decât mi-aș fi putut imagina. Am fost într-un bar de lângă universitate, care avea pe pereți portretele scriitorilor care au rămas în istoria țării noastre – James Joyce, Oscar Wilde, Jonathan Swift, Yeats, Samuel Beckett, Bernard Shaw –, și am rămas până când patronul a sunat clopoțelul. La finalul întâlnirii, ea mi-a dat o hârtie pe care scria cum pot ajunge în Kathmandu – un autobuz pleca o dată la 15 zile de la stația de metrou Totteridge & Whetstone din Londra. Am crezut că s-a plictisit de mine, că vrea să mă știe departe, cât mai departe de ea, și am luat hârtia fără nici cea mai mică intenție de a mă duce la Londra.

Au auzit un grup de motociclete apropiindu-se, turându-și motoarele la maximum. De unde stăteau, nu puteau să vadă câte erau, dar zgomotul părea amenințător și nelalocul lui. Patronul restaurantului a anunțat că închide, dar nu s-a mișcat nimeni de la niciuna dintre mese.

Rayan a preferat să nu îl ia în seamă și și-a continuat povestea.

— Mirthe m-a luat prin surprindere când mi-a zis: „Lăsând la o parte durata călătoriei, pe care n-o să ți-o spun acum ca să nu te descurajezi, vreau să te întorci de acolo după fix două săptămâni. O să te aștept – dar, dacă nu ajungi la data la care cred eu că ar trebui, n-o să mă mai vezi".

Mirthe a râs. Nu spusese chiar așa, ci, mai degrabă, ceva de genul: „Du-te să-ți găsești sufletul, pentru că eu mi l-am găsit deja pe al meu". Ce nu-i zisese în acea zi, și nu avea de gând să-i spună nici acum, era: „Sufletul meu ești tu. O să mă rog în fiecare seară să

te întorci teafăr, o să ne întâlnim din nou și n-o să mai pleci de lângă mine niciodată, pentru că tu mă meriți și eu te merit".

— Eram uluit. Ea să mă aștepte pe mine? Pe mine, viitorul proprietar al lăptăriei O'Connell? De ce ar fi interesat-o pe ea un băiat cu atât de puțină cultură și atât de puțină experiență? De ce era atât de important să urmez sfatul unui individ ciudat pe care îl întâlnisem într-un bar? Dar Mirthe știa ce știa. Pentru că, din momentul în care am călcat în acel autobuz, după ce citisem tot ce găsisem despre Nepal și după ce-i mințisem pe părinții mei, zicându-le că mi s-a prelungit serviciul militar din cauza comportamentului neadecvat și simt trimis într-una dintre bazele îndepărtate din Himalaya, m-am întors alt om. Am plecat un necioplit și m-am întors bărbat. Mirthe m-a așteptat, când m-am întors, m-am mutat la ea și de atunci nu ne-am mai despărțit.

— Asta e problema, a spus ea, și toți cei de la masă știau că era sinceră. Normal că nu voiam să am un idiot lângă mine, dar nici nu mă așteptam ca el să-mi spună: „Acum e rândul tău să mergi până acolo, să vii cu mine". A râs din nou, înainte de a adăuga: Și, mai rău de-atât, ca eu să accept!

Paulo se simțea acum stânjenit că stătea lângă Mirthe, că picioarele li se atingeau și că, din când în când, ea îl mângâia pe mână. Privirea Karlei însă nu mai era aceeași – acela nu era bărbatul pe care îl căuta.

— Și acum putem să vorbim despre realitățile paralele?

Dar în restaurant își făcuseră intrarea cinci bărbați îmbrăcați în negru, rași în cap, cu lanțuri prinse la brâu, tatuaje cu săbii și stele ninja, care au venit la masa lor și i-au înconjurat fără niciun cuvânt.

— Nota voastră de plată, a spus patronul restaurantului.

— Dar încă n-am terminat de mâncat, a protestat Rayan. Și nici n-am cerut nota.

— Am cerut-o eu.

Vorbise unul din grupul care tocmai intrase. Indianul a vrut să se ridice, dar cineva l-a împins înapoi pe scaun.

— Înainte să plecați, Adolf vrea să se asigure că n-o să vă mai întoarceți. Nu suportăm vagabonzii. Poporul nostru vrea lege și ordine, ordine și lege. Străinii nu sunt bine-veniți. Duceți-vă înapoi în țările voastre cu drogurile și destrăbălarea voastră.

Străini? Droguri? Destrăbălare?

— O să plecăm după ce terminăm de mâncat.

Paulo s-a enervat auzind răspunsul Karlei – de ce să-i provoace și mai mult? Doar știa că sunt înconjurați de oameni care urau cu adevărat tot ce reprezintă ei. Lanțurile atârnate la pantaloni, mănușile de motociclist din care ieșeau ținte de metal, foarte diferite față de ce-și cumpărase Paulo în Amsterdam. Țintele astea erau menite să intimideze, să rănească, să lovească serios dacă primeai un pumn.

Rayan s-a întors către cel care părea să fie șeful – mai în vârstă, cu chipul ridat, care asista în tăcere.

— Poate că suntem din triburi diferite, dar sunt triburi care luptă pentru aceeași cauză. O să terminăm și o să plecăm. Nu suntem dușmani.

Șeful, se pare cu o problemă de vorbire, și-a pus un amplificator la gât înainte de a-i răspunde.

— Nu suntem din niciun trib, a spus cu vocea metalică ieșită din acel instrument. Plecați acum.

Au urmat niște clipe care păreau că n-o să se termine niciodată; femeile îi priveau pe necunoscuți în ochi, bărbații își cântăreau posibilitățile și nou-veniții așteptau în tăcere, mai puțin unul care s-a întors spre patronul restaurantului și a răcnit:

— Să dezinfectați scaunele astea după ce pleacă. Probabil c-au venit cu epidemii, boli venerice, cine știe cu ce altceva!

Clienții din restaurant nu păreau să acorde nici cea mai mică atenție celor ce se întâmplau. Poate chiar unul dintre ei chemase

grupul de motocicliști, cineva care interpreta drept o agresiune personală simplul fapt că există oameni liberi pe lume.

— Cărați-vă, lașilor, a zis altul din grupul motocicliștilor, cu un cap de mort cusut pe geaca de piele neagră. Luați-o drept înainte și în mai puțin de un kilometru o să găsiți o țară comunistă în care sigur o să fiți bine-veniți. Să nu mai veniți aici, să ne pervertiți surorile și familiile. Noi avem valori creștine, guvernul nostru nu permite dezordinea, și noi îi respectăm pe ceilalți. Plecați ca niște câini, cu coada între picioare!

Rayan era roșu de furie. Indianul părea indiferent, poate mai văzuse scena asta și altă dată, poate că, după învățăturile lui Krishna, nimeni nu trebuie să fugă de luptă când se află pe câmpul de bătălie. Karla îi privea fix pe bărbații rași în cap, mai ales pe cel căruia îi spusese că încă nu au terminat de mâncat. Probabil că, după toată plictiseala din autobuz, pe care n-o anticipase, acum era dornică de aventură.

Mirthe a fost prima care și-a luat geanta, a scos cât avea de plătit și a pus banii fără grabă pe masă. Apoi s-a dus spre ușă. Unul dintre motocicliștii în negru i-a tăiat calea, a urmat din nou un moment de tensiune, pe care nimeni n-ar fi vrut să-l vadă transformându-se în bătaie, dar ea l-a dat la o parte – fără delicatețe și fără frică – și și-a văzut de drum.

Ceilalți s-au ridicat, și-au plătit partea și au plecat – ceea ce, teoretic, însemna că erau cu adevărat lași, capabili să înfrunte o lungă călătorie până în Nepal, dar gata să fugă la prima amenințare concretă. Singurul care părea dispus să-i înfrunte pe toți era Rayan, dar indianul l-a apucat de braț și l-a tras după el, în timp ce unul dintre cei rași în cap se juca închizând și deschizând briceagul.

Francezii, tată și fiică, s-au ridicat și ei, au plătit nota și au ieșit împreună cu ceilalți.

— Voi puteți să rămâneți, a zis șeful cu vocea metalică.

— Nu putem. Suntem cu ei, și e o rușine ce se întâmplă aici, într-o țară liberă, cu peisaje magnifice. Ultima impresie pe care o s-o păstrăm despre Austria este aceea a unui râu dintr-un defileu, a Alpilor, a frumuseții Vienei, a clădirilor minunate de la abația din Melk. Banda de răufăcători…

Văzând că nu se oprește din vorbit, fata l-a tras cu putere pe tatăl ei după ea.

— …care nu reprezintă țara asta o s-o uităm repede. N-am venit din Franța ca să dăm peste așa ceva!

Unul dintre indivizi a venit prin spatele lui și i-a dat un pumn. Șoferul englez s-a pus între cei doi cu o privire de oțel – îl fixa pe șeful bandei fără să spună nimic, și nici nu era nevoie, pentru că prezența lui în acel moment părea să fi băgat frica în toți. Fata a început să țipe. Cei care ajunseseră la ușă au vrut să se întoarcă, dar indianul i-a împiedicat. Era o bătălie deja pierdută.

S-a dus la ei, i-a luat pe tată și pe fiică de câte un braț și i-a condus pe toți afară. S-au îndreptat spre autobuz. Șoferul a ieșit ultimul, stând tot timpul cu fața la șeful găștii, fără să pară că i-ar fi frică.

— O să plecăm de aici, ne întoarcem câțiva kilometri și dormim într-un orășel din apropiere.

— Și să fugim de ei? De asta am bătut atâta drum, ca să fugim la prima problemă?

Vorbise francezul mai în vârstă. Fetele păreau speriate.

— Exact. O să fugim, a răspuns șoferul, în timp ce demara. Am mai fugit și de altele, în puținele dăți în care am făcut călătoria asta. Și nu văd nimic umilitor în asta. Mai rău ar fi să ne trezim mâine-dimineață cu cauciucurile tăiate și să nu mai putem continua drumul. Eu n-am decât două de rezervă.

Au ajuns în micul oraș. Au parcat pe o stradă care părea liniștită. Erau cu toții încordați și speriați după episodul din restaurant; dar acum erau un grup unit, gata să reziste oricărei agresiuni. Chiar și așa, s-au hotărât să doarmă în autobuz.

Au adormit cu greu, dar, după două ore, niște lumini puternice au început să răscolească interiorul vehiculului.

POLIZEI.

Unul dintre polițiști a deschis ușa și a spus ceva. Karla, care vorbea germană, le-a explicat celorlalți că polițiștii le spuneau să iasă afară fără să-și ia nimic. La ora aceea, aerul era rece, dar polițiștii – bărbați și femei – nu le dădeau voie să pună vreo haină pe ei. Tremurau de frig și de frică, dar nu părea să-i pese nimănui.

Polițiștii au urcat în autobuz, au deschis gențile și rucsacurile și au scos tot dinăuntru, aruncând lucrurile pe jos. Au descoperit o pipă cu apă, folosită de obicei pentru fumat hașiș.

Obiectul a fost confiscat.

Au cerut documentele tuturor – controlau ștampila de intrare, verificau pagină cu pagină la lumina lanternelor, ca să vadă dacă erau falsificate, luminau fotografia din pașaport și apoi fața posesorului. Când au ajuns la fetele „majore", o polițistă s-a dus până la mașină și a vorbit prin stația radio. A așteptat puțin, a încuviințat din cap și s-a întors către cele două.

Karla traducea.

— O să le ducă la Protecția Copilului din oraș, părinții lor o să vină în curând. În curând poate însemna două zile sau o săptămână, depinde dacă găsesc bilete de avion sau de autobuz, sau închiriază vreo mașină.

Fetele păreau în stare de șoc. Una din ele a început să plângă, dar polițista a continuat pe un ton indiferent:

— Nu știu unde voiați să vă duceți și nici nu mă interesează. Dar de aici nu mergeți mai departe. Mă mir că ați trecut atâtea frontiere

fără să-și dea nimeni seama că ați fugit de acasă. S-a întors către șofer: Am putea să vă confiscăm autobuzul pentru că ați parcat neregulamentar. N-o s-o facem, pentru că vrem să plecați cât mai repede de-aici. N-ați văzut că sunt minore?

— Eu am văzut că în pașapoartele lor scrie altceva decât ce spuneți dumneavoastră.

Polițista ar fi vrut să continue, explicând că-și falsificaseră documentele, că vârsta lor era EVIDENTĂ, că fugiseră de acasă pentru că una din ele credea că găsește în Nepal hașiș mult mai bun decât în Scoția – cel puțin asta scria în dosarul pe care îl citiseră la secție. Că părinții erau disperați. Dar s-a hotărât să încheie acolo discuția, singurii cărora trebuia să le dea explicații erau superiorii ei.

Polițiștii au luat pașapoartele fetelor și le-au cerut să-i urmeze. Ele au încercat să protesteze, dar polițista cu pricina nu le-a băgat în seamă – oricum, niciuna din ele nu vorbea germană, iar polițiștii, deși probabil știau engleză, refuzau s-o vorbească.

Polițista a urcat apoi cu amândouă în autobuz și le-a cerut să-și strângă lucrurile din mijlocul acelei harababuri, ceea ce a durat o vreme, în timp ce restul călătorilor înghețau afară. Într-un sfârșit, cele două au coborât și au fost duse la una dintre mașinile de poliție.

— Mișcați-vă de aici a fost comentariul locotenentului.

— Dar, dacă tot n-ați găsit nimic, de ce trebuie să ne mișcăm de aici? a întrebat șoferul. Putem găsi un loc în care să parcăm fără să stăm cu grijă că o să ne fie confiscat vehiculul?

— E un câmp în apropiere, înainte să intrați în oraș; puteți să dormiți acolo. Și să plecați imediat la răsărit; nu vrem să fim deranjați de priveliștea unora ca voi.

Și-au recuperat pe rând documentele și s-au urcat în autobuz. Șoferul și indianul, colegul lui, rămăseseră pe loc.

— Și ce infracțiune am comis? De ce nu putem petrece noaptea aici?

— Nu sunt obligat să vă răspund la întrebare. Dar, dacă preferați să vă ducem pe toți la secție, unde va trebui să intrăm în contact cu țara de proveniență a fiecăruia, în timp ce așteptați într-o celulă fără încălzire, nu e nicio problemă. Ați putea fi acuzați de răpire de minori.

Una dintre mașini a plecat cu fetele, și niciunul dintre cei din autobuz n-a aflat ce căutau ele de fapt.

Locotenentul se uita la șofer, șoferul se uita la locotenent, indianul se uita la amândoi. În cele din urmă, șoferul a cedat, s-a urcat în autobuz și a demarat din nou.

Locotenentul le-a aruncat o privire ironică la plecare. Oamenii de felul lor nu meritau să stea în libertate, umblând dintr-o parte într-alta, răspândind germenii rebeliunii. Era de ajuns ce se întâmplase în Franța în 1968 – astfel de lucruri trebuiau controlate cu orice preț.

E adevărat, mai 1968 n-avea nimic de-a face cu hipioții și cu alții, dar oamenii puteau confunda lucrurile și să ajungă să-și dorească să distrugă totul în jur.

I-ar fi plăcut să fie asemenea lor? În niciun caz. Avea o familie, un cămin, copii, mâncare de pus pe masă, prieteni în rândul forțelor de poliție. Era de ajuns că se aflau atât de aproape de granița cu o țară comunistă – citise la un moment dat într-un ziar că de curând sovieticii schimbaseră tactica și se foloseau de oameni ca să strice obiceiurile și să îi întoarcă împotriva propriului guvern. I se părea o nebunie fără sens și nu voia să riște.

Cu toții au discutat despre absurdul situației prin care fuseseră nevoiți să treacă, mai puțin Paulo, care parcă își pierduse graiul și se schimbase la față. Karla l-a întrebat dacă se simțea bine – nu-i venea să creadă că a plecat într-o asemenea călătorie cu un om care se temea de prima autoritate care le ieșea în cale –, dar el a zis că se simțea bine, băuse puțin cam mult și îi era greață. Când autobuzul s-a oprit în locul indicat de polițiști, a fost primul care s-a dat jos și a vomitat la marginea șoselei, discret, fără să-l vadă nimeni, pentru că numai el își știa suferința, trecutul lui din Ponta Grossa, care-l bântuia, groaza care îl cuprindea de fiecare dată când trecea o graniță. Și, mai rău de-atât, groaza de a ști că destinul său, trupul și sufletul său aveau să fie vulnerabile pentru totdeauna la auzul cuvântului POLIȚIE. N-avea să se simtă niciodată în siguranță – era nevinovat când a fost închis și torturat, nu comisese niciodată nicio infracțiune, în afară poate de consumul sporadic de droguri, pe care de altfel nu le purtase asupra lui, nici măcar în Amsterdam, unde n-ar fi riscat în niciun caz pentru asta.

Tortura și închisoarea fuseseră lăsate în urmă în realitatea fizică, dar erau încă prezente în realitatea paralelă, într-una dintre multele vieți pe care le trăia în același timp.

S-a așezat departe de toată lumea și nu-și dorea decât liniște și singurătate, dar Rahul, indianul, a venit să-i aducă o băutură care părea să fie un ceai alb și rece. Paulo a băut – avea gust de iaurt expirat.

— O să te simți mai bine în curând. Numai să nu te întinzi și nici să nu încerci să dormi acum. Și nu-ți face griji, nu trebuie să dai explicații – unele organisme sunt mai sensibile decât altele.

Au rămas tăcuți. Medicamentul a început să-și facă efectul după un sfert de oră. Paulo s-a ridicat ca să se alăture celorlalți, care aprinseseră un foc și dansau pe muzica de la radioul autobuzului.

Dansau ca să-și exorcizeze demonii, dansau ca să arate că, vrând-nevrând, sunt mai puternici.

— Mai stai puțin, a insistat indianul. Poate ar trebui să ne rugăm împreună.

— A fost o intoxicație alimentară, a explicat Paulo.

Dar, după privirea indianului, și-a dat seama că nu credea nicio iotă. S-a așezat din nou. Indianul s-a pus în fața lui.

— Să spunem că ești un războinic înaintea unei bătălii, și, dintr-o dată, Domnul Iluminat vine să vadă lupta. Să spunem că numele tău e Arjuna și el îți cere să nu fii laș, să mergi înainte și să-ți îndeplinești destinul, pentru că nimeni nu poate ucide și nimeni nu poate muri, timpul e etern. Se întâmplă ca tu, care ești om, să fi trecut printr-o situație asemănătoare într-unul din ciclurile pe care le face încontinuu timpul acesta circular și vezi că situația se repetă – chiar dacă e diferit, emoțiile sunt aceleași. Cum te cheamă de fapt?

— Paulo.

— Așadar, Paulo, tu nu ești Arjuna, generalul atotputernic care se temea să nu-și rănească inamicii pentru că se considera un om bun, și pe care Krishna l-a blamat pentru că își atribuia singur o putere pe care nu o avea. Tu ești Paulo, vii dintr-o țară îndepărtată, ai momente de curaj și momente de lașitate, ca oricare altul dintre noi. În momentele de lașitate, ești stăpânit de frică. Și frica, orice s-ar spune, își are rădăcinile în trecut. Unii guru din țara mea zic așa: „Când mergi înainte, vei fi îngrozit de ce întâlnești". Dar cum să fiu îngrozit de ce întâlnesc, dacă încă nu am experiența durerii, a despărțirii, a torturii interioare sau exterioare? Îți amintești de prima ta dragoste? Ai intrat printr-o ușă deschisă plină de lumină și ai lăsat dragostea să ocupe tot, să-ți lumineze viața, să-ți încânte visele, până când, într-o zi, a plecat. Poate că aveai șapte-opt ani, ea era o fată frumoasă de vârsta ta, și-a găsit un alt iubit, mai mare, și tu ai rămas suferind, spunându-ți că niciodată în viață n-o să mai iubești – pentru că a iubi înseamnă a pierde. Dar ai iubit din nou – e

imposibil să concepi o viață de om fără acest sentiment. Și ai continuat să iubești și să pierzi, până când ai întâlnit pe cineva…

Paulo s-a gândit că a doua zi aveau să intre în țara de unde provenea o persoană în fața căreia își deschisese inima, de care se îndrăgostise și pe care – din nou – o pierduse, cea care-l învățase atâtea lucruri importante, inclusiv să simuleze curajul în momente de disperare. Într-adevăr, timpul era o roată a norocului învârtindu-se într-un spațiu circular, luând cu sine lucrurile bune și aducând în schimb dureri, luând dureri și aducând lucruri bune.

Karla se uita la cei doi stând de vorbă și o urmărea și pe Mirthe cu coada ochiului, n-ar fi vrut să se apropie de ei. Stăteau de mult timp acolo. De ce nu venea și Paulo să danseze în jurul focului, să se lepede de acea vibrație nefastă, care se instalase în restaurant și continuase până în orașul în care se opriseră?

Dar s-a gândit că era mai bine să danseze încă puțin, în timp ce scânteile focului umpleau de lumină cerul fără stele.

Șoferul a dat muzica mai tare, avea și el nevoie să-și revină după acele întâmplări – deși nu era prima dată când trecea prin așa ceva. Cu cât mai puternică și mai ritmată, cu atât mai bine. S-a gândit că s-ar fi putut să apară din nou polițiștii, cerându-le iar să plece, dar s-a decis să se relaxeze – doar n-avea să stea cu frică doar pentru că o gașcă de indivizi care se credeau stăpânii autorității, și, în consecință, ai lumii, încercaseră să-i strice o zi din viață. Adevărat, nu era decât o zi din viață, dar o singură zi era cel mai de preț bun pe care îl avea pe pământ. O singură zi – atât implorase și mama lui să primească pe patul de moarte. O singură zi valora mai mult decât toate regatele lumii.

Michael – acesta era numele șoferului – făcuse ceva neașteptat cu trei ani în urmă: după ce terminase medicina, primise un Volkswagen la mâna a doua de la părinții lui și, în loc să defileze cu el prin fața fetelor sau să se laude cu el prietenilor din Edinburgh, o săptămână mai târziu plecase într-o călătorie spre Africa de Sud. Economisise suficient cât să-și permită să călătorească vreo două-trei luni, muncind în clinici particulare ca stagiar remunerat. Visul lui era să cunoască lumea; corpul omenesc îl știa prea bine și aflase cât de fragil este.

După un număr interminabil de zile, traversând fostele colonii franceze și britanice, încercând să-i vindece pe cei bolnavi și să-i consoleze pe cei necăjiți, s-a obișnuit cu ideea că moartea e mereu aproape și și-a promis că niciodată, sub nicio formă, nu-i va lăsa pe cei săraci să sufere și pe cei abandonați să rămână nemângâiați. A descoperit că bunătatea avea un efect mântuitor și protector asupra lui – nicicând, nici măcar o clipă, n-a avut necazuri și nici n-a suferit de foame. Volkswagenul, care nu fusese conceput pentru asemenea călătorii și avea deja doisprezece ani de folosință, a avut de îndurat doar un pneu găurit pe când străbătea una dintre acele țări aflate permanent în război. Dar binele pe care Michael îl făcea i-o lua înainte fără ca el să știe și în fiecare sat era primit ca omul care salva vieți.

S-a întâmplat la un moment dat să găsească un punct al Crucii Roșii într-un sat frumos, aproape de un lac din Congo. Până acolo ajunsese faima lui – l-au aprovizionat cu vaccinuri contra febrei galbene, pansamente, câteva ustensile de chirurgie și i-au cerut categoric să nu se implice în niciun fel de conflict, ci să îngrijească răniții din ambele tabere.

— Acesta este obiectivul nostru, i-a explicat un tânăr de la Crucea Roșie. Nu să intervenim, doar să îngrijim.

Călătoria pe care Michael plănuise s-o facă în două luni a ajuns să dureze aproape un an. După fiecare kilometru parcurs – aproape niciodată singur, în general transportând femei care nu mai puteau să meargă după multe zile de drum, încercând să fugă de violență și de războaiele dintre triburi, care se răspândeau prin toate regiunile –, trecea prin nenumărate controale și simțea că parcă îl ajută cineva. După ce i se cerea pașaportul, era lăsat să treacă imediat – poate le vindecase un frate, un copil, un prieten.

A rămas foarte impresionat. Făcuse un jurământ în fața lui Dumnezeu – îl rugase să-l ajute, într-o zi, să-și trăiască fiecare zi ca pe O ZI UNICĂ, ca slujitor al lui Cristos, pentru care avea o imensă devoțiune. Pe atunci se gândea să se facă preot imediat ce atinge capătul continentului african.

Când a ajuns la Cape Town, a hotărât să se odihnească înainte de a pleca în căutarea unui ordin religios și a se oferi ca novice. Idolul său era Sfântul Ignațiu de Loyola, care făcuse același lucru, călătorise prin lume și înființase ordinul iezuiților, în timp ce-și făcea studiile la Paris.

A găsit un hotel simplu și ieftin și s-a hotărât să se odihnească o săptămână, pentru ca toată acea adrenalină să-i iasă din trup și pacea să se reinstaleze. Încerca să nu se gândească la ceea ce văzuse – să privești înapoi nu ajută la nimic, folosește doar ca să-ți pui lanțuri imaginare la picioare și să-ți pierzi complet orice urmă de încredere în omenire.

Privea înainte, se gândea cum să vândă Volkswagenul, contempla din zori până-n noapte priveliștea către ocean de la fereastra lui. Vedea cum soarele și apa își schimbau culorile în funcție de oră, iar jos vedea albii plimbându-se pe țărm, cu caschetele lor de exploratori, cu pipe, cu nevestele îmbrăcate ca la curtea regală din Londra. Niciun negru, numai albi acolo jos, pe promenadă. Asta îl întrista mai mult decât și-ar fi putut imagina vreodată, segregarea rasială era oficială în țară, dar la momentul

respectiv – cel puțin deocamdată – nu putea face nimic, doar să se roage.

Și se ruga de dimineață până seara, cerând inspirație, pregătindu-se pentru a îndeplini a zecea oară exercițiile spirituale ale Sfântului Ignațiu. Voia să fie pregătit pentru atunci când avea să vină momentul.

În dimineața celei de-a treia zile, în timp ce-și bea cafeaua, doi bărbați îmbrăcați în costume albe s-au apropiat de masa lui.

— Așadar dumneavoastră sunteți cel care onorează numele Imperiului Britanic.

Cuvintele lor l-au luat prin surprindere, Imperiul Britanic nici nu mai exista, fusese înlocuit de Commonwealth.

— Onorez fiecare zi ca pe o zi unică, a fost răspunsul lui, știind că nu vor înțelege.

Și, într-adevăr, nu au înțeles, pentru că discuția a continuat în cea mai periculoasă direcție pe care și-o putea închipui.

— Sunteți bine primit și respectat peste tot pe unde vă duceți. Avem nevoie de oameni ca dumneavoastră alături de noi în guvernul britanic.

Dacă bărbatul n-ar fi zis „guvernul britanic", ar fi putut să creadă că i se oferă un loc de muncă în mine ori pe plantații, sau poate la fabricile de procesare de minerale, să fie căpetenie sau poate chiar medic. Michael era un om bun, dar nu era deloc naiv.

— Mulțumesc, nu mă interesează. Am alte planuri.

— Poftim?

— Vreau să mă fac preot. Să fiu în slujba lui Dumnezeu.

— Și nu credeți că ați fi și-n slujba lui Dumnezeu dacă ați fi în slujba țării dumneavoastră?

Michael și-a dat seama că nu mai putea rămâne acolo unde se căznise atât să ajungă. Trebuia să se întoarcă în Scoția cu primul zbor disponibil – avea destui bani pentru asta.

S-a ridicat fără să-i dea celuilalt ocazia să continue discuția. Știa la ce era „convocat" cu atâta amabilitate: la spionaj.

Era în relații bune cu armatele tribale, ajunsese să cunoască multă lume și ultimul, chiar ultimul, lucru pe care voia să-l facă era să trădeze încrederea celor care se bizuiau pe el.

Și-a strâns lucrurile, s-a înțeles cu proprietarul locului să-i vândă mașina, a dat adresa unui prieten ca să-i fie trimiși banii și, 11 ore mai târziu, ateriza la Londra. Pe un panou cu anunțuri, în timp ce aștepta trenul care să-l ducă în centru, a văzut, printre oferte de lucru pentru femei de serviciu, oferte pentru colege de apartament, chelnerițe, tinere interesate să lucreze în cabarete, unul mai dosit: „Căutăm șoferi pentru rută în Asia". Chiar înainte de a porni spre centru, a luat anunțul și s-a dus direct la adresa indicată, un mic birou cu o placă pe ușă: Budget Bus.

— Am găsit deja pe cineva, a răspuns un băiat cu părul lung, deschizând fereastra ca să mai iasă din fumul de hașiș. Dar am auzit că în Amsterdam se caută oameni calificați. Ai experiență?

— Destulă.

— Atunci du-te la ei. Spune-le că te-a trimis Ted. O să știe despre cine e vorba.

I-a întins un fluturaș pe care scria un nume mai spiritual decât Budget Bus: Magic Bus. „Vizitează țări în care nu ți-ai imaginat că o să calci vreodată. Preț: 70 de dolari / persoană – prețul include doar călătoria. Restul îl aduci tu – în afară de droguri, altfel o să ți se ia gâtul înainte să ajungi în Siria." Avea pe el și o fotografie cu un autobuz colorat, în fața căruia stăteau mai mulți oameni, arătând semnul de pace și iubire, atât de cunoscut și lui Churchill, și hipioților. S-a dus la Amsterdam și l-au angajat imediat – după câte se vede, cererea era mai mare decât oferta.

Era la a treia călătorie și tot nu se plictisea să traverseze defileurile din Asia. A schimbat muzica, punând o casetă pe care înregistrase melodiile lui preferate. Prima era una interpretată de

Dalida, o cântăreață din Egipt care acum trăia în Franța și ajunsese cunoscută în toată Europa. Oamenii s-au însuflețit și mai tare – coșmarul trecuse.

Rahul a observat că brazilianul își revenise aproape complet.

— Am văzut că ai înfruntat banda de răufăcători îmbrăcați în negru fără să pari prea speriat. Erai gata de bătaie, dar să știi că asta ar fi fost o problemă pentru noi – suntem pelerini în locurile astea, nu stăpâni. Depindem de ospitalitatea altora.

Paulo a încuviințat din cap.

— Totuși, când a apărut poliția, ai rămas paralizat. Fugi de ceva? Ai omorât pe cineva?

— Nu, nici vorbă, dar, dacă aș fi putut s-o fac acum câțiva ani, n-aș fi stat pe gânduri. Problema e că n-am văzut niciodată fețele posibilelor mele victime.

În linii mari, ca să nu creadă indianul că minte, a povestit ce i se întâmplase în Ponta Grossa. Indianul n-a părut foarte impresionat.

— Ah, atunci frica ta e mai comună decât crezi: poliția. Tuturor le e frică de poliție, chiar și celor care n-ar încălca legea cu niciun chip.

Auzind comentariul lui, Paulo s-a mai liniștit. A văzut-o pe Karla apropiindu-se de ei.

— De ce nu veniți să stați cu noi? Acum că au plecat fetele, v-ați hotărât să le luați voi locul?

— Ne pregăteam să ne rugăm. Atâta tot.

— Și n-aș putea să particip și eu la rugăciunea asta?

— Dansul tău e deja o laudă adusă lui Dumnezeu. Du-te înapoi și dansează.

Dar Karla, a doua ca frumusețe din autobuz, nu s-a dat bătută. Voia să se roage ca brazilienii. Cât despre indieni, pe ei îi văzuse de mai multe ori în Amsterdam, cu pozițiile lor stranii, punctul pictat între ochi și tendința de a-și aținti privirea către infinit.

Paulo le-a sugerat să-și dea mâinile, dar, când se pregătea să spună primul vers din rugăciune, Rahul l-a întrerupt:

— Să lăsăm cuvintele pentru altă dată. Azi cel mai bine ne rugăm cu trupurile – dansând.

S-a dus spre foc și a fost urmat de cei doi – pentru că toți cei de acolo vedeau în dans și în muzică un mod de a-și descătușa corpul. Un mod de a-și spune fiecare:

„Noaptea asta suntem aici împreună, veseli, în ciuda forțelor răului care au încercat să ne despartă. Suntem aici împreună și vom rămâne împreună pe drumul care se întinde în fața noastră, în ciuda forțelor întunecate care vor să ne împiedice să mergem înainte."

„Suntem aici împreună și într-o zi, mai devreme sau mai târziu, va trebui să ne spunem adio. Chiar dacă nu ne cunoaștem bine unii pe alții, chiar dacă nu ne-am spus toate cuvintele care puteau fi spuse, suntem aici împreună datorită unui motiv misterios. E prima dată când grupul dansează în jurul unui foc, așa cum făceau anticii în vremuri în care erau mai aproape de univers și vedeau în stelele nopții, în nori și furtuni, în foc și vânt o mișcare și o armonie, și pentru asta dansau – pentru a sărbători viața."

„Dansul transformă totul, cere totul și nu judecă pe nimeni. Cine e liber dansează, chiar dacă e într-o celulă sau într-un scaun cu rotile, pentru că a dansa nu înseamnă doar să repeți anumite mișcări, ci să vorbești cu Cineva mai mare și mai puternic decât tot și toți, înseamnă să folosești un limbaj care e dincolo de egoism și de frică."

Și, în acea noapte din septembrie 1970, după ce fuseseră dați afară dintr-un bar și umiliți de poliție, oamenii aceia dansau și îi mulțumeau lui Dumnezeu pentru o viață atât de interesantă, atât de plină de lucruri noi, atât de plină de provocări.

Au traversat fără mari probleme toate republicile care alcătuiau o țară numită Iugoslavia (unde s-au mai îmbarcat doi băieți, un pictor și un muzician). Când au trecut prin Belgrad, capitala Iugoslaviei, Paulo și-a amintit cu afecțiune – dar fără să-i ducă dorul – de fosta lui iubită, cu care călătorise pentru prima oară în afara țării, care îl învățase să conducă, să vorbească engleza, să facă dragoste. S-a lăsat în voia imaginației și și-a închipuit-o, împreună cu sora ei, alergând pe acele străzi și adăpostindu-se de bombardamente în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

— Când începeau să sune sirenele, ne duceam în pivniță. Mama ne ținea pe mine și pe sora mea în brațe, culcate, ne zicea să stăm cu gura deschisă și ne acoperea cu trupul ei.

— De ce să ținești gura deschisă?

— Ca să nu ne spargă timpanele zgomotul asurzitor al exploziilor și să rămânem surde pentru tot restul vieții.

În Bulgaria au fost urmăriți tot timpul de o mașină cu patru indivizi siniștri la bord – în urma unei înțelegeri făcute de șofer cu autoritățile. Călătoria, după explozia de bucurie colectivă de lângă granița austriacă, începuse să devină monotonă. Era prevăzută o oprire de o săptămână în Istanbul, dar mai aveau mult până acolo – mai exact, 190 de kilometri, o nimica toată după cei peste 3.000 pe care îi parcurseseră deja.

Două ore mai târziu, s-au zărit minaretele a două mari moschei.

Istanbul! Ajunseseră!

Paulo își plănuise în detaliu șederea. Văzuse un spectacol al dervișilor, cei cu fuste largi, care se învârt la nesfârșit. Fusese fascinat de ei și se hotărâse să învețe și el dansul acela, până când a aflat că nu era doar un dans, ci un mod de a intra în contact cu Dumnezeu. Adepții se numeau sufiști, și tot ce citise despre ei îl

entuziasmase teribil. Avea planuri să ajungă într-o zi în Turcia ca să învețe de la derviși sau de la sufiști, dar credea că n-o să se întâmple decât într-un viitor îndepărtat.

Și totuși iată-l ajuns! Turnurile apropiindu-se, șoseaua din ce în ce mai plină de mașini, ambuteiaj, când răbdare, când așteptare – însă înainte de zorii zilei următoare avea să fie printre ei.

— Mai avem vreo oră până ajungem, le-a spus șoferul. O să stăm o săptămână aici, nu pentru turism, după cum bine știți, ci pentru că înainte să plecăm din Amsterdam…

Amsterdam! Părea că trecuseră secole de-atunci!

— …am fost avertizați că la începutul lunii, din cauza unei tentative de asasinat a regelui Iordaniei, una dintre zonele prin care trebuie să trecem s-a transformat în câmp minat. Am încercat să mă pun la curent cu ce s-a mai întâmplat – se pare că situația e mai calmă –, dar încă din Amsterdam am hotărât să nu riscăm. O să ne ținem de plan – în plus, atât eu, cât și Rahul am obosit după atâta drum și avem nevoie să mâncăm, să bem, să ne distrăm. Orașul e ieftin, de fapt, e mai mult decât ieftin, turcii sunt niște oameni incredibili, iar țara, în ciuda a ce o să vedeți pe străzi, nu e musulmană, ci laică. Cu toate astea, le sugerez frumoaselor noastre să evite hainele îndrăznețe și iubiților noștri băieți să nu se ia la bătaie de la vreo glumă despre părul lung.

Cu toții au înțeles mesajul.

— Încă ceva: când eram la Belgrad și am dat telefon să spun că e totul în regulă, am aflat că ne caută cineva care vrea să facă un interviu despre ce înseamnă să fii hipiot. Cei de la agenție au zis că e important, pentru că așa pot să-și facă publicitate pentru serviciile lor – și eu n-am avut prezența de spirit să zic nu. Ziaristul cu pricina știa unde o să ne oprim ca să ne alimentăm mașina și stomacul și m-a așteptat acolo. Mi-a pus o grămadă de întrebări, și eu n-am știut să răspund la niciuna – am zis doar că voi aveți sufletul și trupul libere ca vântul. Ziaristul, care e de la o agenție mare de știri franceză, m-a

întrebat dacă poate trimite pe cineva de la biroul lor din Istanbul să stea de vorbă direct cu unul dintre voi. Eu i-am zis că nu știu, dar, cum o să stăm cu toții la același hotel – cel mai ieftin pe care-l găsim, cu camere de câte patru…

— Eu plătesc în plus, dar nu vreau să împart camera cu altcineva. O să stăm, eu și fata mea, într-o cameră dublă.

— Și eu la fel, a zis Rayan. O cameră de două persoane.

Paulo s-a uitat întrebător la Karla, care într-un final s-a decis.

— Cameră dublă și pentru noi.

Cea de-a doua muză a autobuzului era încântată să arate că-l avea pe brazilianul slăbănog sub puterea ei. Banii pe care îi cheltuiseră până atunci fuseseră mult mai puțini decât ce-și imaginaseră – mai ales pentru că trăiau numai cu sandviciuri și dormeau în autobuz de cele mai multe ori. Cu câteva zile înainte, Paulo își numărase averea – 821 de dolari, după multe săptămâni de călătorie. Plictiseala din ultimele zile o mai îmblânzise pe Karla, și acum aveau mai mult contact fizic – mai dormeau cu capul unul pe umărul celuilalt și, din când în când, se țineau de mână. Era o senzație extrem de reconfortantă și plină de tandrețe, fără să se gândească la sărutări sau gesturi intime mai mari.

— Așa că o să apară probabil un ziarist. Dacă n-aveți chef, nu sunteți obligați să spuneți nimic. Vă transmit doar ce mi s-a zis.

Autobuzul a mai înaintat încă puțin prin trafic.

— Am uitat să vă spun ceva foarte important, a zis șoferul, după ce Rahul i-a șoptit ceva. E extrem de ușor să găsiți droguri pe stradă – hașiș și heroină. La fel de ușor ca la Amsterdam, Paris, Madrid sau Stuttgart, de exemplu. Doar că, dacă sunteți prinși, nimeni – absolut nimeni – n-o să poată să vă scoată din pușcărie în timp util ca să prindeți călătoria. Așa că v-am avertizat, și sper că mesajul a fost nu bine, ci FOARTE BINE înțeles.

Avertismentul fusese lansat, dar Michael se îndoia că va fi respectat, mai ales pentru că stăteau deja de vreo trei săptămâni fără să fi consumat nimic. În cele trei săptămâni în care fuseseră numai împreună, deși îi urmărise cu mare atenție pe fiecare dintre pasagerii săi, fără ca ei să bage de seamă, nimeni nu păruse defel interesat de ceea ce consumau zilnic în Amsterdam și în alte orașe europene.

Ceea ce îi trezea o dată în plus nedumerirea: de ce toată lumea insista să afirme că drogurile sunt un viciu? El, în calitate de medic, un om care în Africa experimentase diferite plante cu efecte halucinogene ca să vadă dacă le poate folosi sau nu în tratamentul pacienților, știa că doar derivatele de opiu provoacă dependență.

Ah, da, și cocaina, care apărea rar în Europa, întrucât în Statele Unite se consuma aproape tot ce se producea în Anzi.

Chiar și așa, guvernele cheltuiau averi pe campanii antidrog, în timp ce țigările și alcoolul erau vândute la oricare colț de stradă. Poate despre asta era vorba: senatori, bugete alocate publicității, lucruri de genul ăsta.

Știa că olandeza care tocmai ceruse o cameră împreună cu brazilianul îmbibase una dintre paginile cărții ei într-o soluție de LSD – le povestise celorlalți, toată lumea știa totul în autobuz, și acolo funcționa o „Poștă invizibilă". La timpul potrivit, avea să taie o bucățică, s-o mestece, s-o înghită și să aibă parte de porția ei de halucinații.

Așa că asta nu era o problemă. Acidul lisergic, descoperit în Elveția de Albert Hofmann și popularizat în toată lumea de Timothy Leary, un profesor de la Harvard, era o substanță interzisă, însă în continuare imposibil de detectat.

Paulo s-a trezit cu brațul Karlei pe pieptul lui – ea încă dormea adânc – și se gândea cum să se miște fără s-o trezească.

Ajunseseră destul de devreme la hotel, întregul grup luase cina la restaurant – șoferul avea dreptate, totul în Turcia era extrem de ieftin iar când au ajuns în cameră, el a descoperit că aveau pat matrimonial. Fără să comenteze niciunul din ei, s-au spălat, și-au spălat hainele, le-au pus la uscat în baie și au căzut epuizați pe pat. Intenția amândurora fusese să doarmă în sfârșit, după multe zile, într-un loc mai confortabil, dar cele două trupuri goale, atingându-se unul pe celălalt, aveau alte planuri. Înainte să-și dea seama ce se întâmplă, se sărutau.

Paulo a ajuns greu la erecție, iar Karla nu l-a ajutat; i-a dat doar de înțeles că, dacă vrea și el, ea e dispusă. Era prima dată când intimitatea lor depășea sărutările și mâinile care se ating; oare faptul că se afla alături de o femeie frumoasă însemna că era obligat să-i ofere plăcere? S-ar fi simțit ea mai puțin frumoasă și mai puțin dorită dacă n-o făcea?

Karla, la rândul ei, se gândea: Lasă-l să sufere puțin, să creadă că o să mă supăr dacă se hotărăște să mă respingă și vrea să doarmă. Dacă o să văd că lucrurile nu merg așa cum cred eu, o să fac ce trebuie, dar mai stăm puțin.

Într-un final a venit și erecția, a urmat penetrarea și un orgasm masculin mai rapid decât și-ar fi imaginat amândoi, oricât a încercat el să se controleze. La urma urmei, nu mai fusese de mult cu o femeie.

Karla, care nu avusese orgasm – iar el știa –, l-a bătut drăgăstos pe cap, așa cum face o mamă cu fiul ei, s-a întors pe o parte și și-a dat seama în acel moment că și ea e epuizată. A adormit fără să se gândească la lucrurile care o ajutau de obicei să i se facă somn. La fel s-a întâmplat și în cazul lui.

Acum se trezise, își amintise de noaptea trecută și se hotărâse să iasă din cameră înainte să trebuiască să vorbească despre asta. Cu mare grijă i-a dat brațul la o parte, și-a pus pantalonii de schimb pe care-i avea în rucsac, s-a încălțat, și-a luat geaca și, când tocmai se pregătea să deschidă ușa, a auzit:

— Unde te duci? Nu-mi dai nici bună dimineața?

— Bună dimineața. Istanbul e probabil un oraș interesant, și sunt sigur c-o să-ți placă.

— De ce nu m-ai trezit?

„Pentru că eu consider somnul un mod de a comunica cu Dumnezeu prin vise. Asta am învățat când am început să studiez ocultismul!" ar fi vrut să-i răspundă.

— M-am gândit că poate visezi ceva frumos sau poate că ești obosită. Nu știu.

Vorbe și iar vorbe. Nu făceau altceva decât să complice lucrurile.

— Îți amintești ce s-a întâmplat azi-noapte?

„Am făcut dragoste. Fără să ne fi propus, doar pentru că eram amândoi goi în același pat."

— Da. Și vreau să-mi cer scuze. Știu că n-a fost cum te așteptai tu.

— Nu așteptam nimic. Te duci să te întâlnești cu Rayan?

De fapt, el știa că întrebarea adevărată era: „Te duci să te întâlnești cu Rayan și MIRTHE?"

— Nu.

— Dar știi unde te duci?

— Știu ce vreau să găsesc. Dar nu știu unde – trebuie să întreb la recepție, sper să mă îndrume cineva.

Își dorea ca ea să încheie tirul de întrebări, să nu-i ceară să-i spună ce căuta: un loc în care poate găsi oameni care cunosc dervișii dansatori. Dar ea l-a întrebat.

— Mă duc la o ceremonie religioasă. Are de-a face cu dansul.

— Adică o să-ți petreci prima zi într-un oraș atât de diferit, dintr-o țară atât de specială, făcând același lucru pe care l-ai făcut și în

Amsterdam? Nu ți-a ajuns Hare Krishna? Nu ți-a ajuns noaptea din jurul focului?

Nu-i ajunseseră. Și, cu un amestec de enervare și dorință de a o provoca, i-a povestit despre dervișii dansatori pe care îi văzuse în Brazilia. Bărbații cu o pălărie mică, roșie pe cap, cu fuste de un alb imaculat, încep să se învârtă încet-încet – ca și cum ar fi Pământul sau oricare alta dintre planete. Acea mișcare, după un anumit timp, îi bagă pe dervișii într-un fel de transă. Ei fac parte dintr-un ordin special, câteodată recunoscut, altădată interzis de islam, din care și-au tras principala inspirație. Dervișii aparțin unui ordin numit sufism, înființat de un poet din secolul al XIII-lea, născut în Persia și care a murit în Turcia.

Sufismul recunoaște un singur adevăr: nimic nu poate fi împărțit, vizibilul și invizibilul merg împreună, oamenii sunt doar iluzii în carne și oase. Din acest motiv nu îl interesase foarte mult discuția despre realitățile paralele. Suntem tot și toți în același timp – un timp care, de altfel, nu există nici el. Uităm asta fiindcă suntem zilnic bombardați de informații prin intermediul ziarelor, al radioului, al televiziunii. Dacă acceptăm Unitatea, nu mai avem nevoie de nimic altceva. O să cunoaștem semnificația vieții pentru o scurtă clipă, dar acea scurtă clipă ne va face puternici până ajungem la ceea ce se cheamă moarte, care, de fapt, e o trecere către acel timp circular.

— Ai înțeles?

— La perfecție. Eu, în ceea ce mă privește, mă duc la bazarul orașului – îmi imaginez că în Istanbul există un bazar –, unde oamenii care muncesc zi și noapte încearcă să le arate celor câțiva turiști care ajung aici expresia cea mai pură a inimii lor: arta. Sigur că nu vreau să cumpăr nimic – și nu e vorba de economie, ci de faptul că nu mai am loc în rucsac –, dar o să fac un efort, un mare efort, să văd dacă oamenii mă înțeleg, îmi înțeleg admirația și respectul pentru ceea ce realizează ei. Pentru că, din punctul meu

de vedere, în ciuda întregii descrieri filozofice pe care tocmai mi-ai făcut-o, limbajul unic se numește Frumos.

Ea s-a dus la fereastră, iar el i-a privit silueta goală, desenată contra soarelui de afară. Oricât de enervantă putea să fie, îi purta un respect adânc. A plecat gândindu-se dacă nu era mai bine să se ducă și el la un bazar – era probabil foarte greu să intre în lumea închisă a sufismului, oricât de multe ar fi citit deja despre ea.

Stând la fereastră, și Karla se adâncise în gânduri. De ce n-o invitase să meargă cu el? La urma urmei, mai aveau de stat încă șase zile la Istanbul, bazarul nu se închidea, și să cunoști un astfel de loc era probabil o experiență de neuitat.

Plecaseră – încă o dată – în direcții opuse, oricât de mult încercau să se găsească unul pe celălalt.

Karla s-a întâlnit cu aproape toată lumea jos, la recepție, și toți au invitat-o la câte o plimbare specială – să viziteze Moscheea Albastră, catedrala Sfânta Sofia, muzeul arheologic. Orașul nu ducea lipsă de obiective turistice excepționale, ca, de exemplu, o cisternă uriașă, cu 12 rânduri de coloane (în total 336, lămurise cineva), care în trecut fusese folosită pentru rezervele de apă destinate împăraților bizantini. Dar ea le-a spus că avea deja alte planuri, și nimeni n-a întrebat nimic – la fel cum nimeni n-o întrebase nimic despre noaptea petrecută în aceeași cameră cu brazilianul. Și-au băut cafeaua de dimineață împreună, și fiecare grup a plecat către destinația proprie.

Destinația Karlei, teoretic, nu era în niciun ghid turistic. A coborât până la marginea strâmtorii Bosforului și a rămas să privească podul roșu care desparte Europa de Asia. Un pod! Legând două continente atât de diferite și atât de îndepărtate unul de altul! A fumat două, trei țigări, și-a lăsat puțin în jos bretelele bluzei simple pe care o purta, a stat o vreme la soare, dar n-a durat mult până a fost abordată de doi sau trei bărbați, care au încercat să intre în vorbă cu ea, așa că s-a văzut obligată să-și ridice la loc bretelele și să schimbe locul.

De când călătoria devenise monotonă pentru toată lumea, Karlei începuse să-i dea târcoale întrebarea ei preferată: „De ce vreau să mă duc în Nepal? Nu simt eu omul care să creadă foarte mult în lucrurile de genul ăsta, educația mea luterană e mai puternică decât tămâia, mantrele, posturile corpului, contemplarea, cărțile sfinte și sectele ezoterice". Nu voia să se ducă în Nepal ca să descopere astfel de răspunsuri – pe astea le avea deja și se săturase să fie mereu nevoită să-și demonstreze puterea, curajul, agresivitatea constantă, competitivitatea incontrolabilă. Tot ce făcuse în viață fusese să-i întreacă pe ceilalți, dar nu fusese niciodată în stare să se

întreacă pe sine. Se obișnuise să fie cine era, deși era foarte tânără pentru o astfel de atitudine.

Voia să se schimbe total, dar era incapabilă să se schimbe pe sine însăși.

I-ar fi plăcut să-i spună brazilianului mult mai multe, să-l facă să înțeleagă că devine o persoană din ce în ce mai importantă în viața ei. Simțise o plăcere răutăcioasă aflând că Paulo se simțea vinovat pentru partida sexuală foarte slabă pe care o avuseseră în noaptea precedentă și nu făcuse absolut nimic să-i demonstreze contrariul, să-i spună „Iubirea mea (iubirea mea!), nu-ți face griji, așa e prima dată, o să ne descoperim puțin câte puțin".

Dar circumstanțele nu-i permiteau să se apropie mai mult nici de el, nici de altcineva. Fie pentru că nu avea foarte multă răbdare cu oamenii, fie pentru că ceilalți nu erau nici ei de prea mare ajutor și nu încercau să o accepte așa cum era – primul lucru pe care îl făceau era să se îndepărteze, incapabili de un minim efort pentru a sparge peretele de gheață în spatele căruia se ascundea.

Încă putea iubi – fără să aștepte recompense, schimbări, mulțumiri.

Și iubise de multe ori în viața ei. Când asta se întâmpla, energia iubirii transforma tot universul din jurul său. Când acea energie apare, de fiecare dată își face efectul, dar în cazul ei era diferit, nu putea iubi pentru mult timp.

Ar fi vrut să fie ca un vas în care marea Iubire să vină să-și așeze florile și fructele sale. Și unde apa vie să le păstreze ca și cum ar fi fost proaspăt culese, gata să fie oferite cui avea curaj – exact, cuvântul potrivit era CURAJ – să le ia. Dar nu venea niciodată nimeni – sau, mai bine zis, unii veneau și plecau repede, speriați, pentru că, în loc de vas, găseau o furtună cu fulgere, rafale de vânt și tunete, o forță a naturii care nu putea fi îmblânzită, ci folosită

doar pentru a pune în mișcare morile de vânt, ca să lumineze orașele, să împrăștie teama.

Și-ar fi dorit să poată vedea frumusețea, dar vedeau doar uraganul și nu încercau în niciun fel să se adăpostească de el. Preferau să se ascundă într-un loc sigur.

S-a gândit din nou la familia ei – deși credincioși practicanți, nu încercaseră niciodată să-i impună nimic. O dată sau de două ori, pe când era copil, primise câte o palmă, dar era normal și nu rămăsese cu nicio traumă – li se întâmpla și altor copii din orașul ei.

Era foarte bună la școală, era fantastică la sporturi, era cea mai frumoasă dintre colegele ei de clasă (și știa asta), nu avusese niciodată probleme să-și găsească un iubit, dar, chiar și așa, cel mai mult îi plăcea să fie singură.

Să fie singură. Marea ei plăcere, și de altfel ideea de la care pornise visul ei de a pleca în Nepal, era să găsească o peșteră și să rămână acolo SINGURĂ până când aveau să-i cadă dinții, iar părul să-i albească, până când localnicii nu i-ar mai fi adus mâncare și până când va fi privit ultimul ei apus în zăpadă – nimic mai mult.

Singură.

Prietenele de școală o invidiau pentru ușurința cu care vorbea cu băieții, prietenii de la universitate o admirau pentru independența ei și pentru că știa exact ce vrea, colegii de serviciu erau mereu uluiți și luați prin surprindere de creativitatea ei – în fine, era o femeie perfectă, regina muntelui, leoaica junglei, salvatoarea sufletelor rătăcitoare. Primea propuneri în căsătorie de la 18 ani, de la tot felul de oameni – dar mai ales de la bărbați bogați, care adăugau propunerii o serie de beneficii colaterale, ca de exemplu bijuterii în dar (două dintre inelele cu diamant – căci avea mai multe – erau de ajuns pentru a-i plăti călătoria în Nepal și încă să rămână cu bani o vreme îndelungată).

De fiecare dată când primea un cadou scump, avertiza că nu avea să-l înapoieze în caz de despărțire. Bărbații râdeau, pentru că erau

obișnuiți să primească provocări numai din partea altor bărbați, mai puternici, și nu-i luau vorbele în serios. Până la urmă ajungeau să cadă în prăpastia pe care ea și-o săpase împrejurul ei și atunci își dădeau seama că de fapt nu fuseseră niciodată aproape de acea tânără fascinantă, ci pe un pod fragil, făcut din sfoară, care nu suporta greutatea lucrurilor monotone și banale. Urma despărțirea, după o săptămână sau o lună, iar ea nici nu trebuia să spună vreo vorbă – ei oricum nu îndrăzneau să-i ceară nimic înapoi.

Până când unul dintre ei, după trei zile de când erau împreună, în timp ce-și beau cafeaua de dimineață în patul dintr-un hotel extrem de scump din Paris, unde se duseseră pentru o lansare de carte („O călătorie la Paris nu se refuză" era unul dintre mottourile ei), i-a spus ceva ce nu avea să uite niciodată:

— Suferi de depresie.

Ea a izbucnit în râs. De-abia se cunoșteau, se duseseră la un restaurant excelent, băuseră cel mai bun vin și cea mai bună șampanie, iar acum el îi spunea una ca asta?

— Nu râde. Suferi de depresie. Sau de anxietate. Sau de amândouă. Dar, ia aminte, odată cu vârsta, o să o iei pe un drum fără cale de întoarcere, așa că mai bine începi să te obișnuiești cu ideea de pe acum.

A simțit nevoia să-i spună cât de privilegiată era ea, avea o familie grozavă, o muncă pe care o făcea cu plăcere, admirația celorlalți, dar altele au fost cuvintele care i-au ieșit de pe buze:

— De ce spui asta?

Afișa un aer de dispreț față de comentariul lui. Bărbatul, al cărui nume și l-a scos din minte în aceeași zi, a spus că nu vrea să vorbească despre asta – el era un psihiatru profesionist, dar nu se afla acolo în calitate profesională.

Totuși ea a insistat. Și poate că în realitate el voia să vorbească, pentru că, la momentul respectiv, după părerea Karlei, visa probabil să-și petreacă restul vieții cu ea.

— Cum să spui că sufăr de depresie, când noi suntem împreună de atât de puțin timp?

— Așa e, dar te urmăresc de 48 de ore. Și am putut să te observ în timpul serii de autografe, marți, și ieri la cină. Tu de fapt ai iubit vreodată pe cineva?

— Pe mulți.

Ceea ce era o minciună.

— Și ce înseamnă să iubești?

Întrebarea a speriat-o atât de tare, încât a ales să răspundă folosindu-se la maximum de creativitatea ei. A spus fără grabă și fără teamă:

— Înseamnă să permiți orice. Să nu stai să te gândești la răsărituri de soare sau păduri fermecate, să nu lupți împotriva curentului, înseamnă să te lași stăpânit de bucurie. Asta înseamnă, pentru mine, să iubești.

— Continuă.

— Înseamnă să rămâi liber, așa încât persoana de lângă tine să nu se simtă captivă. Înseamnă ceva liniștit, senin, aș spune chiar solitar. Să iubești de dragul de a iubi, nu pentru alte motive – cum ar fi căsătoria, copiii, banii, lucruri de genul ăsta.

— Frumoase cuvinte. Dar, cât o să fim împreună, îți sugerez să te gândești la ce ți-am spus. N-aș vrea să ne stricăm șederea într-un asemenea oraș – eu să te fac să te îndoiești de tine însăți, iar tu să mă pui să lucrez.

„În regulă, ai dreptate. Dar de ce îmi spui că sufăr de depresie sau de anxietate? De te interesează atât de puțin ce am de zis?" a gândit ea.

— Și de ce-aș avea depresie?

— Pentru că încă n-ai reușit să iubești cu adevărat, ar fi un posibil răspuns. Deși acum nici răspunsul ăsta nu mai e bun – cunosc mulți oameni depresivi care mă caută tocmai pentru, să zicem, un exces de iubire, de dăruire. De fapt, cred – și spun ceva ce

n-ar trebui – că depresia ta are o cauză fizică. Prin lipsa unei substanțe din organism. Poate serotonină, dopamină, dar în cazul tău sigur nu noradrenalină.

Atunci depresia ei era ceva chimic?

— Sigur că nu. Există nenumărați factori, dar oare ne-am putea îmbrăca ca să mergem să ne plimbăm pe malul Senei?

— Da. Dar mai înainte du-ți raționamentul până la capăt: Ce fel de factori?

— Tu ai spus că iubirea poate fi trăită în singurătate; fără nicio îndoială, dar doar de oameni care au ales să-și dedice viața lui Dumnezeu sau aproapelui. Sfinți. Vizionari. Revoluționari. În cazul nostru, eu vorbesc de o iubire mai umană, care se dezvăluie doar atunci când suntem aproape de persoana iubită. Care provoacă o suferință imensă în cazul în care nu poți s-o exprimi sau nu ești observat de obiectul dorinței tale. Sunt sigur că suferi de depresie, pentru că nu ești niciodată CU ADEVĂRAT prezentă; privirea ta se plimbă dintr-un loc într-altul, nu există lumină, numai plictis. În seara cu sesiunea de autografe am văzut că făceai un efort supraomenesc ca să intri în contact cu oamenii, să stai de vorbă cu ei – probabil toți ți se păreau plictisitori, inferiori, neinteresanți.

S-a ridicat din pat.

— Am stat destul. Mă duc să fac o baie, sau vrei să te duci tu prima?

— Du-te tu. Eu îmi fac bagajul. Nu te grăbi, am nevoie să stau puțin singură după tot ce am auzit. De fapt, am nevoie de vreo jumătate de oră singură.

El a râs ironic, ca și cum ar fi spus „Ți-am zis eu". Dar s-a ridicat și a intrat în baie. În cinci minute, Karla avea deja valiza făcută și era îmbrăcată. A deschis și a închis ușa fără să facă niciun zgomot. A trecut prin fața recepției, i-a salutat pe toți cei care o priveau puțin surprinși, dar frumosul apartament nu era pe numele ei, așa

că n-a întrebat-o nimeni nimic – în mod normal, ar fi trebuit să dea o explicație dacă pleca cu bagajele fără să plătească.

S-a dus la recepționer și l-a întrebat când era următorul avion spre Olanda.

— Ce oraș?

— Oricare, eu acolo trăiesc, așa că mă descurc.

La ora 14:30 avea zbor compania KLM.

— Doriți să cumpărăm biletul și să-l adăugăm la notă?

A ezitat, s-a gândit că poate ar fi trebuit să se răzbune pe bărbatul care îi citise sufletul fără permisiunea ei și care, mai mult de-atât, se putea înșela cu totul.

Dar până la urmă a spus:

— Nu, mulțumesc, am bani la mine.

Karla nu călătorea nicăieri depinzând doar de bărbații pe care din când în când și-i alegea să-i țină companie.

Privi din nou către podul roșu, își aminti tot ce citise despre depresie – și tot ce nu citise, pentru că începuse să se sperie – și hotărî ca, din momentul în care avea să traverseze acel pod, să devină o altă femeie. Avea să-și dea voie să se îndrăgostească de persoana nepotrivită, de un bărbat care trăia de cealaltă parte a lumii, avea să-i fie dor de el sau avea să facă orice-i stătea în putere ca să plece cu el, ori putea să mediteze și să-și amintească chipul lui într-o peșteră din Nepal, dar nu mai putea continua așa cu viața ei – viața cuiva care are totul și nu profită de nimic, de absolut nimic.

Paulo se afla în fața unei uși pe care nu era nici o inscripție, nici o indicație, pe o stradă strâmtă, cu mai multe case care păreau abandonate. După mult efort și multe întrebări, reușise să descopere un centru de sufism, deși nu era sigur că avea să găsească acolo un derviș dansator. Ca să ajungă aici, se dusese în bazar – unde spera să o întâlnească pe Karla, dar nu a întâlnit-o; a început să facă mișcări din dansul sacru, repetând: „derviș". Mulți râdeau de el, alții treceau mai departe gândindu-se că e nebun – trebuiau să-l ocolească, altfel dădea peste ei cu brațele lui deschise.

Nu și-a pierdut speranța; a observat că mai multe prăvălii vindeau acel tip de pălărie pe care îl văzuse la spectacol – un fel de fes roșu conic, în general asociat turcilor. Și-a cumpărat și el unul, și l-a pus pe cap, și a continuat să meargă din grup în grup, întrebând prin gesturi – și acum și cu fes – unde putea găsi un loc în care se face așa ceva. De data asta, oamenii nu mai râdeau, nici nu-l mai ocoleau, se uitau doar la el cu seriozitate și spuneau ceva, dar în turcește. Dar Paulo nu s-a dat bătut.

În cele din urmă a găsit un domn cu părul alb care părea să înțeleagă ce spune. El tot repeta cuvântul „derviș" și deja începea să obosească. Mai avea de stat încă șase zile la Istanbul, ar fi putut profita de moment să viziteze bazarul, dar domnul care se apropia de el spunea:

— *Darwesh.*

Da, probabil asta era, pronunțase el greșit. Ca pentru a confirma, bărbatul a imitat mișcările dervișilor dansatori. Expresia însă i s-a schimbat de la uimire la neîncredere.

— *Yon muslim?*

Paulo a făcut semn din cap că nu.

— *No,* a spus bărbatul. *Only Islam.*

Paulo s-a pus în fața lui.

— Poet! Rūmī! *Darwesh!* Sufist!

Numele lui Rūmī, fondatorul ordinului, și cuvântul „poet" probabil i-au înmuiat inima acelui domn, pentru că, deși s-a prefăcut enervat și înciudat, l-a luat pe Paulo de braț, l-a tras după el afară din bazar și l-a dus în locul în care se afla acum, în fața unei case aproape în ruină, fără să știe prea bine ce altceva putea face în afară de a bate la ușă.

A bătut de câteva ori, dar n-a deschis nimeni. A pus mâna pe clanță, ușa nu era încuiată. Să intre? Putea fi acuzat de intrare prin efracție? Oare clădirile abandonate nu erau păzite de câini agresivi, ca să nu se instaleze vagabonzii în ele?

A întredeschis ușa. A așteptat să vadă dacă se aude vreun lătrat de câine, dar n-a auzit decât o voce, o singură voce distantă, spunând în engleză ceva ce nu înțelegea prea bine, totuși și-a dat seama imediat că nimerise unde trebuia: după mirosul de tămâie.

A încercat din răsputeri să înțeleagă ce spunea acea voce masculină. Era imposibil, singurul mod de a afla era să intre – în cel mai rău caz, putea fi dat afară. Ce avea de pierdut? Era foarte aproape, în mod neașteptat, de a-și îndeplini unul dintre visurile lui – să îi cunoască pe dervișii dansatori.

Trebuia să riște. A intrat, a închis ușa în urma lui și, când ochii i s-au obișnuit cu obscuritatea, a văzut că se află într-un fel de magazie veche, complet goală, vopsită toată în verde, cu podeaua de lemn roasă de timp. Ferestrele, unele cu geamuri sparte, lăsau să pătrundă oarece lumină și permiteau să se distingă, într-un colț din acel spațiu care părea mult mai mare văzut pe dinăuntru decât pe dinafară, un domn așezat pe un scaun de plastic, care s-a oprit din vorbit de îndată ce l-a observat pe musafirul nepoftit.

A spus câteva vorbe în turcește, dar Paulo a dat din cap. Nu vorbea limba. Bărbatul a dat și el din cap, în semn că-l deranja prezența unei persoane care îl întrerupsese din ceva important.

— Ce dorești? l-a întrebat, cu un accent franțuzesc.

Ce putea să-i spună Paulo? Adevărul. Dervișii dansatori.

Bărbatul a râs.

— Perfect. Ai venit până aici ca și mine. Într-o zi am plecat din Tarbes – un orășel în mijlocul pustietății din Franța, unde era o singură moschee – în căutarea cunoașterii și a înțelepciunii. Asta vrei, nu-i așa? Fă cum am făcut eu când l-am întâlnit pe unul dintre ei. Stai o mie și una de zile studiind un poet, învățând pe dinafară ce a scris, răspunzând la fiecare întrebare cu înțelepciunea poemelor sale, și apoi vei putea să-ți începi ucenicia. Pentru că vocea ta se va confunda cu cea a Iluminatului și cu versurile sale scrise acum opt sute de ani.

— Rūmī?

Bărbatul a făcut o plecăciune la auzul numelui. Paulo s-a așezat pe podea.

— Și cum aș putea să învăț? Am citit multe dintre poeziile lui, dar nu înțeleg cum le punea în practică.

— Omul aflat în căutarea spiritualității nu știe prea multe, pentru că citește despre ea și încearcă să-și umple mintea cu ce consideră a fi înțelept. Vinde-ți cărțile și cumpără-ți în loc nebunie și desfătare – atunci o să fii puțin mai aproape. Cărțile îți dau păreri și studii, analize și comparații, în timp ce sacra flacără a nebuniei ne duce la adevăr.

— Nu sunt încărcat de cărți. Am venit ca un om în căutarea experienței – în cazul ăsta, a experienței dansului.

— E o căutare a cunoașterii, nu un dans. Rațiunea e umbra lui Allah. Ce putere are umbra în fața soarelui? Absolut niciuna. Ieși din umbră, du-te la soare și acceptă că razele sale te inspiră mai mult decât cuvintele înțelepte.

Bărbatul i-a arătat un loc în care intra o rază de soare, la o distanță de aproximativ zece metri de scaunul lui. Paulo s-a dus până la locul indicat.

— Fă o plecăciune în fața soarelui. Lasă-l să-ți inunde sufletul – deoarece cunoașterea e o iluzie, extazul e realitatea. Cunoașterea ne

umple de vină, extazul ne face să ne împărtășim cu Cel ce e Universul înainte de a exista și după ce a fost distrus. Cunoașterea înseamnă să încerci să te speli cu nisip când alături există o fântână de apă cristalină.

Exact în acel moment, în difuzoarele de pe turnurile moscheii au început să se audă chemări, sunetele au invadat orașul, iar Paulo știa că e momentul pentru rugăciune. Stătea cu chipul întors către soare, raza era vizibilă din cauza particulelor de praf, și știa, după zgomotul pe care l-a auzit din spatele lui, că bătrânul cu accent franțuzesc probabil a îngenuncheat și el, și-a întors chipul către Mecca și și-a început rugăciunea. A început să-și golească mintea; nu era chiar așa de greu, nu în acel loc lipsit de orice fel de ornamente. Nu existau nici măcar cuvintele Coranului scrise în acea caligrafie care pare o pictură. Se afla într-un gol total, departe de țara sa, de prietenii lui, de lucrurile pe care le învățase, de lucrurile pe care voia să le învețe, de bine sau de rău. Era aici. Doar aici și acum.

A făcut o plecăciune, și-a ridicat capul din nou, și-a redeschis ochii și a văzut că soarele îi vorbea – neîncercând să-l învețe nimic, ci doar îngăduind luminii lui să inunde totul în jur.

Iubitul meu, lumina mea, fie ca sufletul tău să rămână în adorare veșnică. La un moment dat, vei părăsi locul în care te afli acum și te vei întoarce la ai tăi, pentru că încă nu a venit timpul să renunți la tot. Însă Darul Suprem, numit Iubire, va face ca tu să devii instrumentul cuvintelor Mele – al cuvintelor pe care eu nu le-am rostit, dar pe care tu le înțelegi.

Tăcerea te învață dacă te lași să te scufunzi în Marea Tăcere. Tăcerea poate fi tradusă în cuvinte, pentru că acesta va fi destinul tău, dar când se va întâmpla asta să nu încerci cu niciun chip să explici nimic, și să faci în așa fel încât oamenii să respecte Misterul.

Vrei să fii un pelerin pe drumul Luminii? Învață să mergi prin deșert. Vorbește cu inima ta, pentru că vorbele sunt doar întâmplătoare – și, cu toate că ai nevoie de ele ca să comunici cu ceilalți, să nu te lași trădat de înțelesuri și explicații. Oamenii aud numai ce vor, să nu încerci niciodată să convingi pe nimeni de nimic, urmează-ți doar destinul tău fără teamă – ba chiar și cu teamă, dar urmează-ți destinul.

Vrei să atingi cerul și să ajungi până la mine? Învață să zbori cu două aripi – disciplina și mila.

Templele, bisericile și moscheile sunt pline de oameni care se tem de ceea ce este afară – și ajung să fie îndoctrinați de cuvinte moarte. Dar templul meu e lumea, să nu ieși din templul meu. Să rămâi în el chiar dacă îți va fi greu – chiar dacă vei fi luat în derâdere pentru asta.

Vorbește cu ceilalți, dar nu încerca să convingi pe nimeni. Să nu accepți niciodată să ai discipoli sau oameni care fac lege din vorbele tale, pentru că, dacă se va întâmpla asta, ei nu vor mai crede în ce le spun inimile lor, căci de fapt doar pe ele trebuie să le asculte.

Mergeți împreună, beți și bucurați-vă de viață, dar să existe și distanță, pentru ca unul să nu trebuiască să-l sprijine pe celălalt – căderea face parte din drum, și fiecare trebuie să învețe să se ridice singur.

Chemările din minarete tăcuseră deja. Paulo nu știa cât timp trecuse de când vorbea cu soarele – raza lumina acum un loc îndepărtat de cel în care stătea el. S-a întors și a văzut că bărbatul venit dintr-o țară îndepărtată, doar pentru a descoperi ce putea fi descoperit și în munții din locul lui natal, plecase deja. Era singur.

Venise timpul să plece, pentru că, puțin câte puțin, începea să se lase stăpânit de flacăra sacră a Nebuniei. Nu trebuia să dea nimănui explicații, dar spera ca ochii lui să-și păstreze strălucirea, fără să le atragă atenția celorlalți.

A aprins niște tămâie pe care a găsit-o lângă scaun și a plecat. A închis ușa în urma lui, dar acum știa că, pentru cei care încearcă să

treacă peste praguri, ușile sunt mereu deschise. E de-ajuns să apeși pe clanță.

Jurnalista de la agenția franceză de știri era vizibil indignată de ceea ce i se ceruse: un interviu în mijlocul Istanbulului cu hipioții – hipioți! – care călătoresc cu autobuzul înspre Asia, așa cum fac numeroșii imigranți care vin în direcția opusă, în căutarea bogățiilor și oportunităților din Europa. Nu avea nicio prejudecată nici față de unii, nici față de alții, dar acum, că izbucniseră conflictele din Orientul Mijlociu – telexul vărsa știri fără oprire, umblau zvonuri despre batalioanele din Iugoslavia care se omorau unele pe altele, grecii erau în prag de război cu turcii, kurzii cereau autonomie, președintele nu știa exact ce să facă, Istanbulul devenise un cuib de spioni, unde se amestecau agenți KGB cu agenți CIA, regele Iordaniei înăbușise o revoltă și palestinienii promiteau răzbunare –, ce căuta ea mai exact în acel hotel de categoria a treia?

Îndeplinea ordine. Primise un telefon de la șoferul așa-numitului Magic Bus, un englez experimentat și simpatic, care acum o aștepta în holul hotelului și care nu înțelegea nici el interesul presei străine pentru un asemenea subiect, dar acceptase să colaboreze atât cât se pricepea.

Nu era niciun hipiot în hol, în afară de un individ care semăna cu Rasputin și un bărbat de aproximativ 50 de ani, care nu prea părea hipiot. Lângă el, o femeie tânără.

— El e cel care o să vă răspundă la întrebări, a spus șoferul. Vorbiți aceeași limbă.

Avantajul era că vorbeau în franceză, deci avea să fie mai ușor și mai rapid să ia interviul. A început prin a-l localiza în timp și spațiu (nume: Jacques / Vârstă: 47 de ani / Născut în: Amiens, Franța / Profesie: fost director într-o firmă franțuzească, lider în cosmetică / Stare civilă: divorțat).

— După cum probabil vi s-a spus, mă aflu aici pentru a face un reportaj pentru Agenția France Presse despre această cultură, care, din câte am citit, a luat naștere în Statele Unite…

S-a abținut să nu adauge „printre copiii de bani gata care n-aveau altceva mai bun de făcut".

— …și s-a răspândit ca vântul peste tot în lume.

Jacques a încuviințat din cap, în timp ce jurnalista se gândea să adauge „de fapt, mai cu seamă acolo unde se află cele mai mari averi din lume".

— Ce vreți să știți, mai precis? a întrerupt-o Jacques, regretând că a acceptat interviul, la gândul că restul grupului plecase să cunoască orașul și să se distreze.

— În fine, știm că e o mișcare fără prejudecăți, bazată pe droguri, muzică, concerte mari în aer liber, unde totul e permis, dispreț total și absolut pentru toți cei care luptă în acest moment pentru un ideal, pentru o societate mai liberă și mai dreaptă…

— Ca, de exemplu…

— …ca cei care încearcă să elibereze popoarele asuprite, să denunțe nedreptatea, să se implice în necesara luptă de clasă, în care oamenii își dau sângele și viața pentru ca singurul viitor al umanității, socialismul, să nu mai fie doar o utopie, ci să poată deveni o realitate cât mai curând…

Jacques încuviința tăcut – era inutil să accepte provocări de genul acela, n-ar fi făcut decât să-și piardă o zi prețioasă la Istanbul.

— …și care au o viziune mult mai liberă – eu aș spune mai libertină – despre sex, în care bărbații de vârstă mijlocie nu se jenează să apară însoțiți de tinere care le-ar putea fi fiice…

Jacques ar fi lăsat și remarca aceasta să treacă, dar n-a putut, pentru că jurnalista a fost întreruptă.

— Tânăra care ar putea să-i fie fiică – bănuiesc că vă referiți la mine – este chiar fiica lui. N-am apucat să facem cunoștință, eu sunt Marie, am 20 de ani, născută la Lisieux, studentă la Științe Politice, admiratoare a lui Camus și a lui Simone de Beauvoir. Gusturi muzicale: Dave Brubeck, Grateful Dead și Ravi Shankar. În momentul de față scriu o teză despre cum paradisul socialist pentru

care oamenii își dau viața, numit și Uniunea Sovietică, a devenit la fel de asupritor ca dictaturile impuse Lumii a Treia de către țările capitaliste, precum Statele Unite, Anglia, Belgia, Franța. Vă mai interesează ceva?

Jurnalista i-a mulțumit pentru lămuriri, a înghițit în sec, s-a gândit pentru câteva secunde dacă ar fi putut să fie o minciună, a dedus că nu era, a încercat să-și ascundă uimirea și a conchis că aceea ar putea fi tema materialului ei: povestea unui bărbat, fost director al unei mari firme franceze, care într-un moment de criză existențială alege să renunțe la tot, să-și ia fiica cu el și să plece prin lume – fără să ia în considerare riscurile pe care acest lucru îl implică pentru fată (sau tânără, mai bine zis). Una maturizată repede, după cum vorbea. Se afla deocamdată în dezavantaj și trebuia să recupereze.

— Ați luat droguri vreodată?

— Evident: marijuana, ceai de ciuperci halucinogene, câteva droguri chimice, care mi-au făcut rău. Nu m-am atins niciodată de heroină, cocaină sau opiu.

Jurnalista mai arunca câte o privire către tată, care asculta impasibil.

— Și sunteți adepta ideii amorului liber?

— De când a fost inventată pilula anticoncepțională, nu văd de ce n-ar fi liber.

— Și îl practicați?

— Asta nu e treaba dumneavoastră.

Tatăl ei, văzând că era pe cale să izbucnească un conflict, a decis să schimbe subiectul.

— Nu ne-am întâlnit să vorbim despre hipioți? Ați definit foarte bine filozofia noastră. Ce altceva mai doriți să aflați?

Filozofia noastră? Un bărbat de aproape 50 de ani se referea la așa ceva ca la „filozofia noastră”?

— Vreau să aflu de ce vă duceți în Nepal cu autobuzul. După câte înțeleg și după câte pot observa din mici detalii din vestimentația voastră, ați avea suficienți bani să vă duceți cu avionul.

— Fiindcă pentru mine contează mai mult călătoria. Pot să cunosc oameni pe care n-aș avea niciodată ocazia să-i întâlnesc la clasa întâi de la Air France, cu care am mers de multe ori – și unde nimeni nu vorbește cu nimeni, nici când oamenii stau unii lângă alții 12 ore.

— Dar există…

— Da, există autocare mai confortabile decât autobuzul nostru școlar transformat, cu suspensii îngrozitoare și scaune care nu se înclină – bănuiesc că asta urma să spuneți. Întâmplarea face ca în încarnarea mea anterioară – adică în funcția mea de director de marketing – să ajung să cunosc toate tipurile de oameni pe care le puteam cunoaște. Și, ca să fiu sincer, unul era copia celuilalt – aceleași rivalități, aceleași interese, aceeași căutare a ostentației, o viață complet diferită față de copilăria mea, când munceam împreună cu tatăl meu pe un câmp în apropiere de Amiens.

Jurnalista a început să-și răsfoiască însemnările. Acum se afla clar în dezavantaj. Era greu să-i provoci pe cei doi.

— Ce căutați?

— Notițele mele despre hipioți.

— Dar ați rezumat foarte bine: sex, muzică, droguri, rock și călătorie.

Francezul reușea s-o enerveze mai mult decât s-ar fi așteptat.

— Dumneavoastră credeți că numai despre asta e vorba, dar e mai mult de atât.

— A, da? Atunci spuneți-ne dumneavoastră, fiindcă eu, când am pornit în călătoria asta, la invitația fiicei mele, care a văzut cât de nefericit eram, n-am avut timp să aflu chiar toate detaliile.

Jurnalista a spus că e totul în regulă, avea deja răspunsurile pe care le voia – și se gândea în sinea ei: „Aș putea să inventez orice în interviul ăsta, n-o să afle nimeni niciodată" –, dar Jacques a insistat. A întrebat-o dacă vrea o cafea sau un ceai („O cafea, sunt sătulă de ceaiul ăla dulce de mentă"), o cafea turcească sau espresso („O cafea turcească, doar sunt în Turcia, acum mi se pare chiar ridicol să strecori lichidul, trebuie să fie cu tot cu zaț").

— Cred că fiica mea și cu mine meritățm să învățăm mai multe. Nu știm, de exemplu, de unde vine cuvântul „hippie".

Era vădit ironic, dar ea s-a prefăcut că nu observă și a ales să continue. Ar fi dat orice pentru o cafea.

— Nimeni nu știe. Dar, dacă vrem să fim francezi adevărați și să încercăm să găsim o definiție pentru toate, ideea de sex, vegetarianism, amor liber și viață în comun își are originile în Persia, într-un cult fondat de un tip pe nume Mazdak. Nu prea există materiale despre el. În schimb, cum suntem obligați să scriem din ce în ce mai mult despre mișcarea asta, niște jurnaliști au descoperit o origine diferită: de la filozofii greci numiți cinici.

— Cinici?

— Da. N-are nicio legătură cu sensul pe care îl dăm noi cuvântului în ziua de azi. Diogene a fost cel mai cunoscut propovăduitor al lor. Potrivit lui, oamenii ar trebui să ignore ce impune societatea – cu toții am fost educați să avem mai mult decât ne trebuie – și să ne întoarcem la valorile primordiale, adică să trăim în contact cu legile naturii, să depindem de puține lucruri, să ne mulțumim cu fiecare nouă zi și să respingem complet lucrurile care ne-au fost inculcate – putere, câștig, zgârcenie și așa mai departe. Singurul scop în viață al cinicilor era să se elibereze de ce nu le făcea trebuință și să găsească bucurie în fiecare minut, în fiecare respirație. Diogene trăia într-un butoi, potrivit legendei.

Șoferul s-a apropiat de ei. Hipiotul cu față de Rasputin probabil știa franceza, pentru că s-a așezat pe jos să asculte. A venit cafeaua.

Asta i-a dat curaj jurnalistei să-și continue prelegerea. Dintr-odată, ostilitatea generală dispăruse, iar ea devenise centrul atenției.

— Ideea s-a răspândit în timpul creștinismului, când călugării se duceau în deșert să-și caute liniștea, pentru a se apropia de Dumnezeu. Și a continuat până în ziua de azi, prin filozofi cunoscuți, ca americanul Thoreau sau ca Gandhi, eliberatorul Indiei. Faceți lucrurile mai simple, spuneau toți. Faceți totul mai simplu și o să fiți fericiți.

— Dar cum de a devenit așa brusc un fel de modă, un fel de a se îmbrăca, de a fi cinic în sensul actual al cuvântului – să nu crezi nici în stânga, nici în dreapta, de exemplu?

— Asta nu mai știu. Se spune că odată cu marile concerte rock, ca Woodstock. Sau că a pornit de la unii muzicieni, ca Jerry Garcia și Grateful Dead, Frank Zappa și The Mothers of Invention, care au început să țină concerte gratuite în San Francisco. De asta am venit aici, să vă întreb pe voi.

S-a uitat la ceas și s-a ridicat.

— Dar acum scuzați-mă, trebuie să plec. Mai am încă două interviuri de luat azi.

Și-a adunat hârtiile, și-a netezit hainele.

— Vă conduc până la ușă, a zis Jacques.

Ostilitatea dispăruse complet – ea era o profesionistă care încerca să-și facă treaba, nu un inamic care venise acolo să-i vorbească de rău pe cei intervievați.

— Nu e nevoie. Nici nu trebuie să vă simțiți vinovat pentru ce a spus fiica dumneavoastră.

— Vă conduc oricum.

Au ieșit împreună. Jacques a întrebat-o unde era bazarul de mirodenii – n-avea niciun interes să vadă lucruri pe care oricum n-o să le cumpere, dar i-ar plăcea foarte mult să se bucure de aroma plantelor și ierburilor pe care poate n-o să mai aibă ocazia să le miroasă.

Jurnalista i-a arătat încotro trebuia s-o apuce și a plecat, cu pași grăbiți, în direcția opusă.

În timp ce mergea spre bazarul de mirodenii, Jacques – care atâția ani vânduse oamenilor lucruri de care n-aveau nevoie, obligat să gândească la fiecare șase luni campanii care să-i atragă pe consumatori spre „noul produs" pe care îl lansa – își spunea în gând că Istanbulul ar trebui să aibă un departament de turism mai eficient: era cu totul fascinat de străduțe, de micile magazine pe lângă care trecea, de cafenelele care parcă se opriseră în timp – decorațiunile, hainele oamenilor, mustățile bărbaților. De ce majoritatea turcilor purtau mustăți?

A descoperit din întâmplare motivul, când s-a oprit într-un bar care probabil văzuse și zile mai bune, decorat în stil Art Nouveau, ca cele pe care la Paris le mai găsești doar în locuri ascunse și sofisticate. S-a hotărât să bea a doua cafea turcească din acea zi – cafea măcinată și apă, fără să fie strecurată, adusă într-un fel de cană de cupru cu un mâner lateral în loc de toartă, ceva ce nu mai văzuse până atunci. Spera ca până la sfârșitul zilei efectul să treacă și să poată dormi liniștit și în noaptea aceea. Nu era lume – de fapt, mai era un singur client în afară de el –, și patronul, văzând că e străin, a venit să stea de vorbă cu el.

L-a întrebat despre Franța, Anglia, Spania, i-a spus povestea cafenelei lui, Café de La Paix, a vrut să afle cum i se părea Istanbulul („Abia am ajuns, dar mi se pare că ar trebui să fie mai cunoscut"), marile moschei și Marele Bazar („Încă n-am vizitat nimic, am ajuns ieri"), și a început să-i vorbească despre cafeaua excelentă pe care o pregătea, până când Jacques l-a întrerupt:

— Am observat ceva interesant, dar poate mă înșel. Dar, cel puțin în partea asta a orașului, toată lumea poartă mustață – inclusiv dumneavoastră. E vreo tradiție? Dacă nu doriți, nu trebuie să-mi răspundeți.

Proprietarul barului părea încântat să-i răspundă.

— Sunt foarte bucuros că ați observat – cred că e prima dată când intră un străin aici și mă întreabă așa ceva. Și să știți că, datorită cafelei mele, puținii turiști care vizitează orașul vin des aici, la recomandarea marilor hoteluri.

Fără să-i ceară permisiunea, s-a așezat la masa lui și i-a cerut ajutorului său – un băiat proaspăt ieșit din pubertate, imberb – să îi aducă un ceai de mentă.

Cafea și ceai de mentă. Părea că numai asta se bea prin acele locuri.

— Religios?

— Cine, eu?

— Nu, motivul pentru care aveți mustață.

— În niciun caz! Motivul e că suntem bărbați. Că avem onoare și demnitate – așa m-a învățat tatăl meu, posesorul unei mustăți foarte bine îngrijite, care îmi zicea mereu „Într-o zi o să ai și tu una la fel". El mi-a povestit că, pe vremea străbunicului meu, când blestemații de englezi și – să-mi fie cu iertare – francezi au început să ne împingă către mare, oamenii trebuiau să se hotărască ce au de făcut. Și, cum în fiecare batalion era câte un cuib de spioni, au decis ca mustățile să fie un fel de cod. În funcție de formă, însemna că persoana respectivă era în favoarea sau împotriva reformelor pe care blestemații de englezi și – să-mi fie din nou cu iertare – de francezi voiau să ni le impună. Nu era un cod secret, evident, mai degrabă o declarație de principii. Așa am făcut de la sfârșitul gloriosului Imperiu Otoman, când oamenii trebuiau să aleagă ce cale o să urmeze țara noastră. Cei care erau în favoarea reformei își lăsau o mustață în formă de M. Cei care erau împotrivă își lăsau o mustață pe oală, ca un U cu capul în jos.

— Și cei care nu erau nici pro, nici contra?

— Aceia se bărbiereau cu totul. Dar era o rușine să ai pe cineva așa în familie – ca și cum ar fi fost femeie.

— Și se mai practică și azi?

— Kemal Atatürk, tatăl tuturor turcilor, un militar care a reușit să pună în sfârșit capăt epocii hoților care urcau pe tron cu ajutorul forțelor europene, câteodată își lăsa mustață, alteori nu. Așa a zăpăcit pe toată lumea. Dar tradițiile, odată împământenite, sunt greu de uitat. În plus, revenind la începutul discuției noastre, ce-i rău în a-ți etala simbolul masculinității? Și animalele fac același lucru, dar folosindu-și blana sau penele.

Atatürk. Militarul curajos care luptase în Primul Război Mondial, împiedicase o invazie, abolise sultanatul, pusese capăt Imperiului Otoman, separase religia de stat (ceea ce mulți credeau că e imposibil) și, cel mai important pentru blestemații de englezi și francezi, refuzase să semneze o pace umilitoare cu Aliații – așa cum a făcut Germania, sădind fără să vrea semințele nazismului. Văzuse deja multe fotografii cu cea mai mare figură a Turciei moderne – în vremurile când firma pentru care lucra visa să cucerească din nou acel imperiu, folosindu-se de comerț și viclenie – și nu observase niciodată că apărea câteodată fără mustață; văzuse doar că în cele cu mustață nu era nici în formă de M, nici de U, ci în forma tradițională occidentală, tunsă deasupra buzelor.

Doamne Dumnezeule, câte aflase despre mustăți și mesajele lor secrete! A întrebat cât îi datora pentru cafea, dar patronul barului l-a refuzat: avea să-i plătească data viitoare.

— Mulți șeici arabi vin aici pentru implanturi de mustață, a încheiat el. Suntem cei mai buni din lume la asta.

Jacques a mai stat puțin de vorbă cu patronul, care apoi s-a scuzat, fiindcă începeau să apară clienții la prânz. I-a plătit totuși tânărului imberb și a plecat, mulțumindu-i în gând fiicei lui pentru că îl împinsese literalmente pe ușă afară de la locul lui de muncă, și pe deasupra cu o indemnizație excelentă. Ce-ar fi zis prietenii lui de la serviciu dacă s-ar fi întors din „vacanță" și le-ar fi povestit despre

mustăți și despre turci? Li s-ar fi părut tuturor foarte curios, exotic, dar atât.

Și-a reluat drumul spre bazarul de mirodenii, întrebându-se în sinea lui: „De ce nu i-am obligat niciodată pe părinții mei să lase o vreme câmpurile din Amiens și să călătorească?" La început, scuza a fost că trebuiau să pună bani deoparte pentru ca singurul lor copil să primească o educație bună. Când și-a terminat studiile într-un domeniu despre care părinții lui nu înțelegeau nimic – marketing –, au spus că poate vacanța următoare, ori cealaltă, sau poate altă dată, deși orice om de la țară știe că mersul naturii este mereu același și muncile agricole alternează momentele de asudare – vremea semănatului, a altoitului, a recoltei – cu momente de plictiseală profundă – așteptarea ca natura să-și urmeze ciclul.

De fapt, ei nu aveau nicio intenție să plece din regiunea pe care o cunoșteau atât de bine, ca și cum restul lumii era un loc amenințător, unde ar fi sfârșit pierduți pe străzi necunoscute, în orașe complet străine, pline de oameni snobi, care imediat le-ar fi identificat accentul de provincie. Nu, peste tot în lume era la fel, fiecăruia îi fusese destinat un loc, și trebuiau să respecte asta.

Din cauza asta, în copilărie și în adolescență, Jacques ajunsese la disperare, dar nu avea încotro, nu putea decât să-și trăiască viața conform planurilor: să-și găsească un loc de muncă bun (l-a găsit), să întâlnească pe cineva cu care să se căsătorească (avea 24 de ani când s-a întâmplat asta), să avanseze în carieră, să cunoască lumea (a cunoscut-o și a ajuns să fie epuizat de viața în aeroporturi, hoteluri și restaurante, în timp ce nevasta îl aștepta răbdătoare acasă, încercând să-și găsească un sens în viață, în afară de a-și crește fiica), să ajungă director la un moment dat, să iasă la pensie, să se întoarcă la țară și să-și sfârșească zilele acolo unde s-a născut.

Privind înapoi, după atâția ani, i se părea că ar fi putut sări peste toate fazele intermediare – dar sufletul lui și nesfârșita curiozitate îl împingeau de fiecare dată mai departe, spre ore de lucru

interminabile, la un serviciu care la început îi plăcea, dar pe care a ajuns să-l urască chiar când urma să fie promovat.

Ar fi putut să mai aștepte puțin și să plece la timpul potrivit. Urca rapid în ierarhia firmei, salariul ajunsese de trei ori mai mare, iar fiica lui – pe care o vedea crescând între două călătorii – intrase la Științe Politice. Nevasta alesese divorțul până la urmă, pentru că își considera existența inutilă, și acum trăia singură, pentru că Marie își găsise un iubit și se mutase la el acasă.

Cea mai mare parte din ideile lui de marketing (un cuvânt și o profesie acum la modă) erau acceptate, deși i se mai întâmpla să apară stagiari care să i le pună la îndoială, doar ca să atragă atenția, dar el se obișnuise și cu așa ceva și tăia imediat aripile cui voia să „se bage în față". Bonusurile de final de an, acordate pe baza profiturilor companiei, deveneau din ce în ce mai mari. Acum, că era singur din nou, începuse să se ducă la mai multe petreceri și și-a găsit iubite atât interesante, cât și interesate – marca de cosmetice pentru care lucra era o referință pentru orice și pentru oricine, iubitele lui făceau mereu aluzii cum că le-ar fi plăcut să apară pe afișele de publicitate ale unui produs sau altuia, iar el nu le spunea nici că da, nici că ba. Timpul trecea, cele interesate îl părăseau, cele sincere își doreau să le ia în căsătorie, dar el avea deja totul bine plănuit pentru viitor: încă zece ani de muncă și apoi avea să plece în plină putere, plin de bani și de posibilități. Avea să călătorească din nou prin lume, de data asta spre Asia, pe care nu o cunoștea aproape deloc. Avea să încerce să învețe lucruri pe care fiica lui, devenită înde timp prietena lui cea mai bună, voia să i le arate. Se închipuiau mergând la Gange și în Himalaya, în Anzi și Ushuaia, aproape de Polul Sud – după pensionare, desigur.

Până ce două întâmplări le-au zguduit viața.

Prima s-a petrecut pe 3 mai 1968. Jacques o aștepta pe fiica lui la birou, ca să ia amândoi metroul spre casă, când și-a dat seama că trecuse mai bine de o oră și ea nu venise. I-a lăsat un bilet la recepția clădirii unde lucra, aproape de Saint-Sulpice (firma avea mai multe clădiri, și unele departamente nu se aflau în luxosul sediu central), și a plecat, alegând să meargă singur până la metrou.

Deodată, a văzut că Parisul era în flăcări. Un fum gros și negru acoperea văzduhul, sirenele se auzeau din toate părțile, iar primul lucru la care s-a gândit au fost rușii – le-au bombardat orașul!

Dar a fost brusc împins la zid de un grup de tineri care alergau pe stradă, cu fețele acoperite cu cârpe ude, strigând „Jos dictatura!" și altele pe care nu și le mai amintea. Pe urmele lor, polițiști înarmați până în dinți aruncau cu grenade cu gaz lacrimogen. Unii tineri, care se împiedicaseră și căzuseră, erau imediat luați la bătaie.

Ochii au început să-l usture din cauza gazului, nu înțelegea ce se întâmplă – ce însemnau toate acelea? Trebuia să întrebe pe cineva, dar trebuia mai ales, în acel moment, să-și găsească fata – unde putea fi? A încercat să înainteze spre Sorbona, dar nu se putea merge pe străzi, din cauza bătăilor dintre forțele „de ordine" și ceea ce părea să fie o bandă de anarhiști dintr-un film de groază. Cauciucuri în flăcări, pietre zburând înspre polițiști, cocktailuri molotov aruncate în toate direcțiile, mijloacele de transport suspendate din circulație. Mai mult gaz lacrimogen, mai multe țipete, mai multe sirene, mai multe pietre smulse din pavaj, mai mulți tineri luați la bătaie – unde era fata lui?

„Unde e fata mea?"

Ar fi fost o greșeală – dacă nu sinucidere curată – să meargă spre miezul confruntării. Cel mai bine era să se ducă acasă, să aștepte să-l sune Marie și să se termine totul, pentru că era sigur că avea să se termine încă din seara aceea.

Nu participase niciodată la manifestații studențești – scopurile lui în viață erau altele –, dar nu văzuse niciuna care să dureze mai mult de câteva ore. Îi rămânea deci doar să aștepte un telefon de la fiica lui – era tot ce cerea de la Dumnezeu în acel moment. Trăiau într-o țară plină de privilegii, în care tinerii aveau tot ce doreau, adulții știau că dală muncesc mult ajung la pensie fără mari probleme, puteau să bea în continuare cel mai bun vin din lume și să se bucure de cea mai bună gastronomie a lumii, să se plimbe fără probleme și fără griji de atacuri în cel mai frumos oraș din lume.

Telefonul a sunat abia pe la două noaptea – Jacques lăsase televizorul pornit, cele două posturi naționale transmiteau și analizau, analizau și transmiteau ce se întâmpla în Paris.

— Stai liniștit, tată. Sunt bine. Trebuie să las pe altcineva să sune acum, îți povestesc mai târziu.

A dat s-o întrebe ceva, dar ea închisese deja.

A stat treaz toată noaptea. Manifestațiile durau mult mai mult decât își imaginase. Păpușile vorbitoare de la televizor erau la fel de surprinse ca și el, pentru că totul explodase dintr-odată, fără niciun avertisment. Dar încercau să-și păstreze calmul, să explice confruntările dintre polițiști și studenți folosind cuvintele pompoase ale sociologilor, politicienilor, analiștilor, ale unor polițiști, ale câtorva studenți și așa mai departe.

Până la urmă, a picat extenuat pe canapea. Când a deschis ochii, era dimineață, trebuia să plece la serviciu, dar la televizor – care rămăsese deschis peste noapte – se transmiteau avertismente ca nimeni să nu iasă din casă, „anarhiștii" ocupau facultățile, stațiile de metrou, blocau străzi, împiedicând mașinile să circule. Încălcând dreptul fundamental al tuturor cetățenilor, după spusele cuiva.

A sunat la serviciu, dar nu răspundea nimeni. A sunat la sediu, unde cineva, care își petrecuse noaptea acolo fiindcă locuia în suburbie și n-avea cum să ajungă acasă, i-a spus că e inutil să

încerce să se deplaseze în acea zi – foarte puține persoane, doar cele care locuiau în apropierea sediului, reușiseră să ajungă.

— Până mâine se termină, i-a spus persoana aceea.

A cerut să vorbească cu șeful lui, dar nici el, la fel ca mulți alții, nu venise la birou.

Agitația și confruntările nu s-au calmat conform așteptărilor – dimpotrivă, situația s-a înrăutățit din cauza tratamentului pe care poliția îl aplica studenților.

Sorbona, simbolul culturii franceze, tocmai fusese ocupată, iar profesorii de acolo ori s-au alăturat manifestațiilor, ori au fost expulzați. S-au înființat diferite comitete cu diferite propuneri, ce urmau să fie imediat implementate sau anulate, anunțau cei de la televizor, care, la acel moment, deja arătau mai multă simpatie față de studenți.

Magazinele din cartierul lui erau închise, cu excepția unuia singur, al unui indian – se făcuse coadă la ușa lui. S-a așezat și el la rând, ascultând comentariile celor care așteptau acolo: „De ce nu face guvernul nimic?"; „De ce plătim impozite atât de mari, dacă poliția nu e în stare să acționeze într-un moment ca ăsta?"; „Partidul Comunist e de vină"; „De vină e educația pe care o dăm copiilor noștri, care acum se cred îndreptățiți să se întoarcă împotriva a tot ce i-am învățat".

Și tot așa. Singurul lucru pe care nimeni nu era în stare să-l explice era de ce se întâmplau toate acelea. „Încă nu știm."

A trecut o zi.

A trecut și a doua.

S-a încheiat prima săptămână.

Și toate mergeau din ce în ce mai rău.

Apartamentul lui se afla pe o colină joasă din Montmartre, la trei stații de metrou de biroul lui, și, de la fereastră, putea auzi sirenele, putea vedea fumul cauciucurilor arse. Se uita neîncetat așteptând să apară fiica lui. Trei zile mai târziu, a venit, a făcut o baie rapidă, s-a

schimbat cu niște haine de-ale lui – ale ei erau la ea acasă –, a mâncat rapid ceva și a plecat, spunându-i din nou „Îți povestesc mai târziu".

Ceea ce el crezuse a fi ceva pasager, o furie reprimată, a ajuns să se întindă în toată Franța; angajații își sechestrau patronii și a fost decretată grevă generală. Majoritatea fabricilor au fost ocupate de muncitori – la fel cum se întâmplase cu universitățile, cu o săptămână înainte.

Franța s-a oprit. Și problema nu mai erau studenții – care acum păreau să-și fi schimbat motivația principală și fluturau steaguri cu „Amor liber", sau „Jos capitalismul", sau „Pro deschiderea frontierelor pentru toți", sau „Burghezi, nu înțelegeți nimic!".

Problema acum era greva generală.

Televizorul era singura lui sursă de informare. Acolo a văzut, spre surprinderea și rușinea lui, că, după douăzeci de zile de infern, președintele Franței, generalul Charles de Gaulle, cel care le ținuse piept naziștilor, cel care pusese capăt războiului colonial din Algeria, cel pe care toți îl admirau, apăruse într-un sfârșit să le spună concetățenilor săi că va organiza un referendum pentru a propune „o înnoire culturală, socială și economică". În cazul în care avea să piardă referendumul, renunța la șefia statului.

Ceea ce propunea el nu însemna nimic pentru muncitori, pe care nu-i interesa câtuși de puțin amorul liber, țara fără frontiere și lucrurile de genul acesta. Nu aveau decât un singur lucru în minte: o mărire semnificativă a salariilor. Prim-ministrul Georges Pompidou s-a întâlnit cu reprezentanții sindicali, cu troțkiștii, cu anarhiștii, cu socialiștii, și atunci criza a început în sfârșit să se domolească – în momentul în care au fost aduși față în față, fiecare revendica altceva. Diviziunea ajută guvernarea.

Jacques a ales să participe la un marș pro-de Gaulle. Întreaga Franță a asistat siderată la ce s-a întâmplat. Marșul, desfășurat

practic în toate orașele, a ajuns să adune un număr uriaș de persoane, iar cei care inițiaseră ceea ce Jacques nu încetase să numească „anarhie" au început să dea înapoi. Noile contracte de muncă au fost semnate. Studenții, care nu mai aveau nimic de revendicat, au început să se întoarcă încet-încet la cursuri – cu senzația unei victorii care nu însemna absolut nimic.

La sfârșitul lunii mai (sau la începutul lui iunie, nu mai știa exact), fata lui s-a întors în sfârșit acasă și a spus că au obținut tot ce voiau. El n-a întrebat-o ce anume, ea nu i-a povestit, dar părea obosită, dezamăgită, frustrată. Restaurantele se redeschideau, s-au dus să ia cina la lumina lumânărilor, evitând să deschidă subiectul acesta – Jacques nu i-a spus niciodată că participase la un marș ÎN FAVOAREA GUVERNULUI –, și singurul comentariu pe care l-a luat în serios, foarte în serios, a fost remarca ei:

— M-a obosit locul ăsta. O să plec și o să locuiesc undeva departe.

Până la urmă a renunțat la idee, pentru că mai întâi trebuia „să-și finalizeze studiile", iar el a înțeles că cei care voiau o Franță prosperă și competitivă învinseseră. Revoluționarii adevărați nu sunt câtuși de puțin preocupați să-și facă studiile și să obțină o diplomă.

Mai târziu, a citit mii de pagini de explicații oferite de filozofi, politicieni, editori, jurnaliști etc. Menționau închiderea unei universități din Nanterre chiar la începutul lunii mai, dar asta nu putea justifica toată furia pe care o văzuse în cele câteva dăți când se aventurase afară din casă.

Dar n-a văzut niciodată nici măcar un rând care să-l facă să spună: „Aha, deci asta a fost, de aici a pornit totul!"

Cel de-al doilea – și hotărâtor – moment de transformare a fost o cină la unul dintre cele mai luxoase restaurante din Paris, unde îi ducea de obicei pe clienții speciali ai firmei – potențiali cumpărători

pentru alte țări și alte orașe. Episodul Mai 1968 fusese depășit în Franța, deși focul lui se răspândise în mai multe țări din lume. Nimeni nu voia să se gândească la asta, și, dacă vreunul dintre clienții străini se încumeta să întrebe ceva, el schimba subiectul cu delicatețe, cu argumentul că „ziarele exagerează tot timpul".

Și discuția se termina.

Era prieten bun cu patronul restaurantului, care i se adresa pe numele mic, iar asta îi impresiona pe invitații lui – făcea parte din scenariu. După ce intrau, ospătarii îi conduceau la „masa lui" (care era de fiecare dată alta, în funcție de cât de plin era restaurantul, dar invitații nu știau asta), primeau toți imediat câte o cupă de șampanie, li se aduceau meniurile, se comanda mâncarea, vinul scump („Ca de obicei, nu?" întreba ospătarul, iar Jacques încuviința), și discuțiile erau aceleași (invitații voiau să știe dacă să se ducă la Lido, Crazy Horse sau Moulin Rouge – incredibil la ce se reducea Parisul pentru străini!). La cina de afaceri, nu se vorbea despre muncă decât la final, când li se oferea tuturor celor de la masă câte un excelent trabuc cubanez, ultimele detalii fiind puse la punct de oameni care se credeau extrem de importanți, când, de fapt, departamentul de vânzări deja avea totul pregătit și nu mai lipseau decât semnăturile, care veneau fără greș.

De această dată, după ce toată lumea a comandat, ospătarul s-a întors spre el:

— Ca de obicei?

Ca de obicei: stridii la aperitiv. Le explica invitaților că trebuie mâncate vii; cum cei mai mulți nu erau francezi, rămâneau îngroziți. Plănuia să ceară după aceea melci – faimoșii *escargots.* Și, pentru a încheia, picioare de broască.

Nu îndrăznea nimeni să mănânce așa ceva, și asta și voia Jacques. Făcea parte din strategia lui de marketing.

Toți au fost serviți în același timp. Au venit și stridiile, iar ceilalți au așteptat să vadă ce se întâmplă. El a stors câteva picături de

lămâie peste una dintre ele, care s-a mișcat, spre surprinderea și groaza invitaților. A băgat-o în gură și a lăsat-o să-i alunece în stomac, savurând apa sărată care rămâne de obicei în scoică.

Două secunde mai târziu, nu mai putea să respire. A încercat să se țină drept, dar era imposibil – a căzut de pe scaun și și-a dat seama că o să moară chiar atunci, privind un tavan și candelabrele de cristal autentic, probabil aduse din Cehoslovacia.

I s-a împăienjenit vederea, totul era-n roșu și negru. A încercat să se ridice în capul oaselor – mâncase zeci, sute, mii de stridii până atunci –, dar corpul nu-l asculta. Încerca să tragă aer, dar nu intra nimic în piept.

A urmat un moment rapid de anxietate, apoi Jacques a murit.

Dintr-odată, plutea pe tavanul restaurantului, vedea oamenii care se adunaseră în jurul lui, alții care încercau să-și facă loc și un ospătar marocan alergând spre bucătărie. Nu vedea chiar clar, ci mai degrabă ca printr-o peliculă transparentă sau printr-un fel de apă care curgea între el și scena de jos. Nu exista nici frică, nici nimic altceva – o pace imensă inunda totul, iar timpul, pentru că exista încă timp, accelera. Oamenii de jos păreau să se miște cu încetinitorul, sau, mai bine zis, în fotograme de film. Marocanul se întorcea de la bucătărie și imaginile au dispărut – a mai rămas doar un gol complet, alb, și pacea, aproape palpabilă. Contrar spuselor multora care au trecut prin asemenea experiențe, n-a văzut niciun tunel negru; simțea în jurul lui o energie de iubire, ceva ce nu mai simțise de mult. Era un prunc în pântecul mamei, atâta tot – nu mai voia să plece de acolo niciodată.

Brusc, a simțit o mână care îl apucă și îl trage în jos. Nu voia să se ducă, în sfârșit se bucura de ceea ce se luptase toată viața să obțină – liniște, iubire, muzică. Dar mâna l-a tras cu o violență fără margini și nu i se putea împotrivi.

Primul lucru pe care l-a văzut când a deschis ochii a fost chipul patronului restaurantului, pe jumătate îngrijorat, pe jumătate fericit.

Inima îi bubuia, era ameţit, îi venea să vomite, dar s-a controlat. Transpira rece, şi unul dintre ospătari a adus o faţă de masă să-l învelească.

— Cum ţi-ai făcut tenul ăsta cenuşiu şi rujul ăsta frumos, vineţiu? l-a întrebat patronul.

Tovarăşii lui de masă, aşezaţi pe jos lângă el, păreau şi ei deopotrivă uşuraţi şi îngroziţi. A încercat să se ridice, dar patronul l-a împiedicat.

— Stai liniştit. Nu e prima dată când se întâmplă aşa ceva aici şi îmi închipui că nu e nici ultima. Din cauza asta, nu numai noi, ci majoritatea restaurantelor sunt obligate să aibă o trusă de prim ajutor, cu pansamente, dezinfectant, un defibrilator în caz de atac de cord şi providenţiala injecţie de adrenalină, pe care tocmai am folosit-o. Ai un număr de telefon al cuiva din familie? Am chemat ambulanţa, dar acum eşti în afara pericolului. O să-ţi ceară şi ei acelaşi lucru – un număr de telefon, dar, dacă n-ai pe nimeni, bănuiesc că poate merge cu tine unul dintre colegii tăi.

— Stridia? a fost primul lui cuvânt.

— Nu, nicidecum – produsele noastre sunt de cea mai bună calitate. Dar noi nu ştim ce mănâncă ele – şi, după câte se vede, prietena noastră din seara asta, în loc să facă o perlă, a încercat să te omoare.

Ce fusese atunci?

În acel moment, a venit ambulanţa, au încercat să-l pună pe o targă, dar el le-a zis că se simţea bine, avea nevoie să creadă asta, s-a ridicat cu puţin efort. Totuşi, paramedicii l-au pus din nou culcat, de data asta pe targă. S-a hotărât să nu se certe cu ei şi să nu zică nimic. L-au întrebat dacă are numărul de telefon al cuiva din familie. L-a dat pe cel al fiicei lui, ceea ce era bine, pentru că însemna că avea judecata limpede.

Medicii i-au luat tensiunea, l-au pus să urmărească o lumină cu privirea, să-şi pună degetul de la mâna dreaptă pe vârful nasului,

pe toate le-a făcut, înnebunit să plece odată de acolo. N-avea nevoie să meargă la spital, chiar dacă plătea o avere la impozite pentru ca serviciile de sănătate să fie excelente și gratuite.

— O să vă ținem sub observație noaptea asta, i-au spus, în timp ce se duceau către ambulanța care aștepta la ușă, unde se mai adunaseră câțiva trecători, oricând bucuroși să vadă pe alții cărora le e mai rău decât lor. Morbiditatea omenească nu are limite.

După ce au pornit spre spital, fără sirenă pornită (un semn bun), a întrebat dacă stridia fusese de vină. Paramedicul de lângă el i-a confirmat ce-i spusese patronul restaurantului. Nu. Dacă ar fi fost de la stridie, ar fi durat mai mult până să se întâmple, poate chiar câteva ore.

Și atunci?

— O alergie.

L-a rugat să-i explice mai bine – patronul restaurantului îi spusese că ar fi putut fi ceva ce mâncase stridia, și medicul i-a confirmat că așa era. Nimeni nu știa cum se întâmpla – dar știau cum să trateze. Denumirea de specialitate e „șoc anafilactic". Fără nicio intenție de a-l speria, unul dintre paramedici i-a povestit că alergiile pot apărea fără să dea cel mai mic semn.

— De exemplu, ați putea să mâncați rodii încă din copilărie, dar într-o zi vă pot omorî în câteva minute, pentru că în corpul dumneavoastră s-a dezvoltat ceva ce nu putem explica. Sau un om are grijă ani de-a rândul de grădina lui, crește aceleași plante, polenul nu și-a schimbat consistența, până când, într-o zi, începe să tușească, simte o durere în gât, crede că a răcit și vrea să intre în casă, dar nu mai poate să meargă. Nu-l doare pur și simplu în gât, ci e o strangulare a traheei. *Troppo tardi.* Și asta se întâmplă cu lucruri pe care le avem în jurul nostru tot timpul. Dar nu vă speriați. Alergiile nu sunt grave și nu-și aleg vârsta. Mai grav e șocul anafilactic, așa cum ați avut dumneavoastră – în rest doar mai curge

nasul, mai apar pete roșii pe piele, mâncărimi și lucruri de genul ăsta.

Când ambulanța a ajuns la spital, fiica lui era deja la recepție. Aflase că tatăl ei suferise un șoc alergic – fatal dacă nu se intervine la timp. I s-a explicat că astfel de cazuri sunt extrem de rare. Au fost duși într-un salon individual – Marie le dăduse celor de la spital numărul lui de asigurare și nu era cazul să-l interneze într-un salon cu mai multe paturi.

S-a schimbat de haine – în grabă, Marie uitase să aducă o pijama, așa că s-a îmbrăcat cu cea de la spital. A intrat un medic, i-a luat pulsul – îi revenise la normal; tensiunea încă era puțin cam mare, dar a pus-o pe seama stresului prin care trecuse în ultimele 20 de minute. A rugat-o pe fată să nu stea mult, fiindcă a doua zi avea să fie externat.

Marie și-a tras un scaun lângă pat, l-a luat de mână și, brusc, Jacques a început să plângă. La început, lacrimile curgeau în tăcere, dar apoi s-au transformat în sughițuri, din ce în ce mai intense, iar el știa că are nevoie de asta, așa că n-a încercat să se abțină. Lacrimile curgeau, iar fiica lui îl mângâia drăgăstos pe mâini, pe jumătate ușurată, pe jumătate speriată, pentru că era prima dată când își vedea tatăl plângând.

Nu știa cât timp a durat totul. Încet-încet s-a calmat, ca și cum și-ar fi luat o greutate din spate, de pe piept, din minte, din viață. Marie s-a gândit că e timpul să-l lase să doarmă și a dat să-și tragă mâna, dar el i-a reținut-o.

— Nu pleca. Vreau să-ți spun ceva.

Ea și-a pus capul în poala lui, așa cum făcea când era mică și asculta povești. Jacques a mângâiat-o pe păr.

— Știi că mâine o să fii bine și o să poți să te duci iar la serviciu, nu?

Da. Știa. Și chiar voia să se ducă a doua zi la serviciu – dar nu acolo unde avea biroul, ci la sediul central. Directorul actual urcase în ierarhia companiei odată cu el și-i trimisese un mesaj că vrea să-l vadă.

— Vreau să-ți povestesc ceva: eu am murit pentru câteva secunde, sau minute, sau o eternitate – n-am noțiunea timpului pentru că lucrurile se petreceau foarte lent. Și dintr-odată m-am văzut înconjurat de o energie de iubire pe care n-am mai simțit-o niciodată până acum. Era ca și cum aș fi fost în prezența…

Vocea a început să-i tremure, cum se întâmplă când vrei să te abții din plâns. Dar el a continuat:

— …ca și cum aș fi fost în prezența Divinității. Și tu știi foarte bine că n-am crezut niciodată în așa ceva. Ție ți-am ales o școală catolică doar pentru că era aproape de casă și pentru că avea un excelent nivel pedagogic. Am fost obligat să iau parte la ceremonii religioase, la care eu muream de plictiseală, mama ta nu mai putea de mândrie, iar colegii tăi și părinții lor mă vedeau ca pe unul de-al lor. Dar nu era decât un sacrificiu pe care-l făceam pentru tine.

O mângâia în continuare pe cap pe fiica lui – nu se gândise niciodată s-o întrebe dacă ea credea sau nu în Dumnezeu, pentru că nu fusese cazul. Era clar că ea nu mai urma catolicismul strict care îi fusese insuflat, era mereu îmbrăcată cu haine exotice, avea prieteni cu părul lung, asculta muzică foarte diferită de cea cântata de Dalida sau Edith Piaf.

— Eu mi-am planificat dintotdeauna foarte bine totul, știam cum să-mi pun în aplicare planurile și, potrivit calendarului meu, în curând trebuia să mă pensionez, cu destui bani cât să pot face ce-mi place. Dar totul s-a schimbat în acele minute – sau secunde, ori poate ani – în care Dumnezeu m-a ținut de mână. De îndată ce m-am întors la ce se întâmpla în restaurant, pe podea, la chipul îngrijorat al patronului, care se prefăcea calm, mi-am jurat că n-am să mă mai întorc niciodată la viața dinainte.

— Dar ție îți place meseria ta.

— Atât de mult, încât am fost cel mai bun. Dar mâine vreau să renunț la munca asta, plină de amintiri frumoase. Și vreau să-ți cer o favoare.

— Orice. Mereu ai fost un tată care m-a învățat mai multe prin fapte decât prin vorbe.

— Chiar asta vreau să-ți cer. Eu te-am educat atâția ani, și acum vreau să mă educi tu pe mine. Să putem călători împreună prin lume, să vedem lucruri pe care nu le-am mai văzut, să fim mai atenți la noapte și la dimineață. Dă-ți demisia de la slujba ta și vino cu mine. Roagă-l pe iubitul tău să fie înțelegător, să aștepte răbdător până te întorci, și vino cu mine. Am nevoie ca sufletul și trupul meu să se scufunde în râuri pe care nu le cunosc, să beau ce nu am mai băut, să privesc munți pe care îi văd doar la televizor, să las iubirea pe care am simțit-o astă-seară să se manifeste din nou, chiar dacă n-o să fie decât un minut într-un an. Eu aș vrea să mă ghidezi prin lumea ta. N-o să-ți fiu niciodată o povară, și, când o să crezi tu că e cazul să mă îndepărtez, n-o să fie nevoie decât să-mi ceri. Și, când o să crezi că pot să mă întorc, o să mă întorc și o să mai facem un pas împreună. Repet, vreau să mă ghidezi.

Fata nu a făcut nicio mișcare. Tatăl ei nu se întorsese doar în lumea celor vii, ci găsise o ușă sau o fereastră deschisă către propria lui lume – pe care ea nu îndrăznise niciodată s-o împartă cu el.

Amândoi împărtășeau setea pentru Infinit. Și era simplu să potolești acea sete – nu trebuia decât să lași Infinitul să se manifeste. Iar pentru asta nu era nevoie de niciun loc special în afară de propria inimă și de credința care exista în ea, o forță fără formă care pătrunde peste tot și poartă în ea ceea ce alchimiștii numesc *Anima Mundi.*

Jacques a ajuns în fața bazarului, unde intrau mai multe femei decât bărbați, mai mulți copii decât adulți, mai puține mustăți și

mai multe doamne cu capul acoperit. De-acolo de unde se oprise putea simți o mireasmă intensă – un amestec de parfumuri care se transformau într-unul singur și urcau până la ceruri, de unde se întorceau din nou pe pământ, aducând odată cu ploaia binecuvântarea curcubeului.

Glasul Karlei părea mai dulce când s-au întâlnit seara în camera de hotel ca să se îmbrace cu hainele spălate în ajun și să iasă la cină.

— Unde-ai fost?

Nu-i stătea în obicei să întrebe asemenea lucru – era ceva ce mama ei îl putea întreba pe tatăl ei, sau soții căsătoriți de mulți ani. El n-avea chef să răspundă, iar ea n-a insistat.

— Bănuiesc că te-ai dus la bazar să mă cauți.

Și a început să râdă.

— Am pornit într-acolo, dar apoi m-am răzgândit și m-am întors.

— Am o ofertă de nerefuzat: hai să luăm cina în Asia.

Nu era nevoie de prea mult efort ca să înțelegi ce sugera: voia să traverseze podul care unește cele două continente. Dar Magic Bus îi ducea oricum acolo în curând, de ce să grăbească lucrurile?

— Pentru că așa o să pot povesti într-o zi ceva de necrezut: am băut o cafea în Europa și după 20 de minute am intrat într-un restaurant din Asia, gata să încerc ce aveau ei mai bun.

Era o idee splendidă. Putea să le spună și el la fel prietenilor lui. Nimeni n-ar fi crezut, ar fi zis că drogurile i-au afectat creierul, dar ce importanță avea? Exista, într-adevăr, un drog care începea să-și facă lent efectul asupra lui, după ce se întâmplase în acea după-amiază, când intrase în încăperea goală cu pereții vopsiți în verde.

Karla își cumpărase probabil niște farduri din bazar, pentru că a ieșit din baie cu ochii conturați, sprâncenele la fel, așa cum n-o mai văzuse niciodată. Zâmbea tot timpul, și nici asta nu observase înainte. Paulo s-a gândit să se bărbierească – își lăsa tot timpul un cioc, care să-i ascundă bărbia proeminentă, dar în rest se bărbierea de câte ori avea ocazia, iar când n-o făcea figura lui îi amintea de zilele teribile din închisoare. Dar nu-i trecuse prin cap să-și cumpere un aparat de ras de unică folosință – terminase pachetul de lame pe care îl avea la el chiar înainte de a traversa Iugoslavia. Și-a pus un

pulover cumpărat în Bolivia și geaca de blugi cu steluțe metalice și au coborât împreună.

Nu era nimeni din grupul lor la recepția hotelului, în afară de șofer, adâncit în lectura unui ziar. L-au întrebat cum puteau să treacă podul până în Asia. Șoferul a zâmbit:

— Și eu am făcut același lucru când am venit prima dată aici.

Le-a dat informațiile necesare ca să ia un autobuz („Nici să nu vă gândiți să traversați pe jos") și s-a scuzat că nu-și amintește numele restaurantului excelent la care mâncase cândva de cealaltă parte a Bosforului.

— Cum mai stau treburile prin lume? a întrebat Karla, arătând spre ziar.

Șoferul părea și el surprins s-o vadă machiată și zâmbitoare. Ceva se schimbase.

— Sunt mai calme de vreo săptămână. Pentru palestinieni, care – așa scrie în ziar – sunt majoritari în țară și pregăteau o lovitură de stat, evenimentele astea vor rămâne cunoscute drept Septembrie Negru. Așa se spune. Dar, în afară de asta, se pare că se circulă normal – deși eu am sunat iar la sediu și mi-au zis să rămân aici să aștept instrucțiuni.

— Perfect, nu se grăbește nimeni. Orașul Istanbul e o lume care așteaptă să fie descoperită.

— Și încă n-ați văzut Anatolia.

— Toate la timpul lor.

În timp ce mergeau spre stația de autobuz, Karla l-a prins de mână ca și cum ar fi fost ceea ce nu erau – iubiți. Au schimbat câteva banalități, li s-a părut minunat că e o noapte cu lună plină, nu bătea vântul, nu ploua, era vremea ideală pentru cină.

— Azi eu plătesc, a spus ea. Am un chef nebun să beau.

Autobuzul a intrat pe pod, au trecut Bosforul într-o tăcere respectuoasă – ca și cum ar fi fost o experiență religioasă. Au

coborât la prima stație după traversare, s-au plimbat pe marginea Asiei, unde erau vreo cinci-șase restaurante cu fețe de masă de plastic. S-au așezat la primul dintre ele. Au privit peisajul care se întindea în fața lor, orașul unde monumentele poate nu erau iluminate ca în Europa, dar pe care luna arunca cea mai frumoasă strălucire dintre toate.

Ospătarul a venit să-i întrebe ce doresc. Amândoi i-au spus să aleagă el ce era mai bun dintre preparatele tipice pe care le aveau.

Ospătarul nu era obișnuit cu asemenea cerințe.

— Trebuie să-mi spuneți voi ce vreți. Aici, de obicei, toată lumea știe ce vrea.

— Vrem ce e mai bun. Nu e de-ajuns?

Fără îndoială era. Iar ospătarul, în loc să protesteze din nou, s-a resemnat cu ideea că perechea aceea de străini mergea pe mâna lui. Ceea ce-i dădea o imensă responsabilitate, dar în același timp îi producea și o imensă bucurie.

— Și ce-ați dori să beți?

— Cel mai bun vin din regiune. Să nu fie unul european, doar suntem în Asia.

Luau cina în Asia, împreună, pentru prima dată în viață!

— Din păcate, nu servim băuturi alcoolice. Religia noastră are reguli stricte.

— Dar Turcia e o țară laică, nu?

— Da, dar patronul de aici e un om credincios.

Dacă voiau, puteau să schimbe localul, două străzi mai în urmă puteau găsi ce căutau. Numai că două străzi mai în spate ar fi băut vin, dar ar fi pierdut acea magnifică panoramă a Istanbulului sub lumina lunii. Karla s-a întrebat în sinea ei dacă avea să poată spune tot ce voia fără să bea nimic. Paulo n-a ezitat – urma o cină fără vin.

Ospătarul a adus o lumânare roșie, a aprins-o într-un felinar de metal din mijlocul mesei și, în timp ce se ocupa de asta, niciunul din

cei doi nu spunea nimic – beau frumusețea și o lăsau să îi amețească.

— Vorbeam despre ce-am făcut fiecare azi. Îmi ziceai că te-ai dus spre bazar după mine și după aia te-ai răzgândit. Mai bine, pentru că n-am mai fost la bazar. Mergem mâine împreună.

Se purta într-un mod suspect de delicat – ceea ce nu-i stătea în fire. Oare întâlnise pe cineva și voia să împărtășească experiența?

— Povestește tu mai întâi, a continuat ea. Voiai să găsești un loc cu o ceremonie religioasă, parcă. Ai reușit?

— N-a fost tocmai ce căutam, dar am reușit.

— Știam că o să te întorci, a spus bărbatul fără nume când l-a văzut pe tânărul cu haine colorate intrând din nou. Îmi închipui că ai avut o experiență puternică, pentru că locul ăsta e impregnat de energia dervișilor care dansează. Cu toate că, țin să spun asta, toate locurile de pe pământ se bucură de prezența lui Dumnezeu, chiar și în cele mai mici lucruri – insecte, fire de nisip, orice.

— Vreau să învăț despre sufism. Am nevoie de un maestru.

— Atunci caută Adevărul. Încearcă să fii alături de el neîncetat, chiar dacă doare, chiar dacă rămâne mut un timp îndelungat sau nu spune ce vrei tu să auzi. Asta e sufismul. Restul sunt ceremonii sacre care nu fac altceva decât să întețească starea de extaz, și ca să iei parte la ele ar trebui să te convertești la islam, ceea ce sincer nu te sfătuiesc să faci – pentru că nu e nevoie să aparții unei religii doar pentru ritualuri.

— Dar am nevoie de cineva care să mă îndrume pe calea spre adevăr.

— Nu despre asta e sufismul. Mii de cărți au fost scrise despre calea Adevărului și niciuna nu explică exact ce este. În numele Adevărului, rasa omenească a comis cele mai atroce crime. Femei și bărbați au fost arși, cultura unor civilizații întregi a fost distrusă, cei care cedau tentațiilor cărnii erau ținuți la distanță, cei care căutau un drum diferit erau marginalizați. Unul dintre ei, în numele „adevărului", a ajuns pe cruce. Dar, înainte să moară, a lăsat marea definiție a Adevărului. Nu e cel care ne dă certitudini. Nu e cel care ne dă profunzime. Nu e cel care ne face mai buni decât ceilalți. Nu e cel care ne izolează în închisoarea prejudecăților. Adevărul e cel care ne face liberi. „Veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi", a spus Isus.

A făcut o pauză, apoi a continuat:

— Sufismul nu înseamnă altceva decât să te înnoiești pe tine însuți, să-ți reprogramezi mintea, să înțelegi că vorbele sunt limitate pentru a descrie absolutul, infinitul.

A venit mâncarea. Karla era foarte atentă la ce povestea Paulo și știa exact ce voia să-i spună când avea să-i vină rândul, după istorisirea lui.

— Mâncăm în liniște? a întrebat ea.

Din nou, pe Paulo l-a mirat comportamentul ei – în mod normal, propoziția ei ar fi fost imperativă.

Da, au mâncat în liniște. Privind cerul, luna plină, apele Bosforului strălucind sub razele ei, chipurile luminate de flacăra lumânării. Inimile care tresaltă când doi străini se întâlnesc și dintr-odată ajung amândoi într-o altă dimensiune. Cu cât mai mult ne vom permite să primim din partea lumii, cu atât mai mult vom primi – fie iubire, fie ură.

Dar în acel moment nu era vorba de niciuna din ele. Paulo nu căuta nicio revelație, nu respecta nicio tradiție, uitase ce spuneau textele sacre, logica, filozofia, totul.

Se afla în gol, iar golul, prin contradicție, umplea totul.

N-au întrebat cum se numeau mâncărurile pe care le primiseră – știau doar că erau porții mici în farfurii multe. N-au avut curaj să bea apa de acolo, așa că au cerut răcoritoare – mai sigur, deși mai puțin interesant.

Paulo și-a luat inima-n dinți și a pus întrebarea care îl rodea și care ar fi putut să strice toată seara – dar nu mai putea să se abțină:

— Ești complet diferită. Ca și cum ai fi întâlnit pe cineva și ești îndrăgostită. Nu trebuie să-mi răspunzi, dacă nu vrei.

— Am întâlnit pe cineva și sunt îndrăgostită, deși el încă nu știe.

— Asta ai făcut tu azi? Asta voiai să-mi povestești?

— Da. După ce termini tu de povestit. Sau ai terminat deja?

— Nu. Dar nu e nimic de spus despre final, pentru că încă nu am un final.

— Mi-ar plăcea să aud și restul.

Ea nu păruse deranjată de întrebarea lui, iar el a încercat să se concentreze asupra felurilor de mâncare – nici unui bărbat nu-i place să afle astfel de amănunte de la femeia pe care o însoțește. Își dorește ca ea să fie acolo cu totul, prezentă în acel moment, la cina la lumina lumânării, sub luna care poleiește marea și orașul.

Au început să guste câte puțin din fiecare fel de mâncare – foitaje umplute cu carne care semănau cu ravioli, orez învelit în foi de viță, iaurt, lipii proaspăt scoase din cuptor, fasole, frigărui de carne, un fel de felii de pizza în formă de bărcuță, umplute cu măsline și mirodenii. Cina aceea avea să dureze o veșnicie. Dar, spre surprinderea amândurora, mâncarea a dispărut imediat de pe masă – avea un gust prea bun ca să rămână acolo, să se răcească și să-și piardă savoarea.

Ospătarul s-a întors, a strâns farfuriile de plastic și a întrebat dacă poate aduce felul principal.

— În niciun caz! Suntem mai mult decât sătui!

— Dar tocmai se pregătește, nu pot anula comanda acum.

— O să plătim felul principal, dar, VĂ ROG, nu mai aduceți nimic, altfel n-o să putem pleca pe picioarele noastre de aici.

Ospătarul a râs. Au râs și ei, amândoi. Sufla un vânt diferit, care aducea lucruri deosebite, împrăștiind peste tot în jur arome și culori diferite.

N-avea de-a face cu mâncarea, cu luna, cu Bosforul, cu podul – ci cu ziua pe care o trăiseră amândoi.

— Poți să închei? a spus Karla, aprinzând două țigări și oferindu-i una. Nu mai am răbdare, vreau să-ți povestesc ziua mea și întâlnirea cu mine însămi.

Părea că-și găsise sufletul geamăn. În realitate, Paulo nu mai voia să afle povestea, dar ceruse s-o audă, iar acum trebuia să meargă până la capăt.

Gândurile i-au zburat înapoi spre încăperea verde cu grinzi decojindu-se și geamuri sparte, care cândva fuseseră probabil adevărate opere de artă. Soarele coborâse deja, încăperea era în penumbră, era timpul să se întoarcă la hotel, dar Paulo a insistat pe lângă bărbatul fără nume:

— Dar dumneavoastră sigur ați avut un maestru.

— Am avut trei – niciunul dintre ei n-avea legătură cu islamul și nu cunoștea poemele lui Rūmī. În timp ce învățam, inima mea îl întreba pe Dumnezeu: Oare sunt pe drumul cel bun? El răspundea: Da. Eu insistam: Și cine ești? El răspundea: Tu.

— Și cine au fost cei trei maeștri pe care i-ați avut?

El a zâmbit, și-a aprins narghileaua albastră de alături, a pufăit de câteva ori, i-a oferit-o lui Paulo, care a făcut același lucru, și s-a așezat pe jos.

— Primul a fost un hoț. La un moment dat, mă pierdusem prin deșert și am reușit să ajung acasă abia noaptea târziu. Îmi lăsasem cheia la un vecin, dar nu îndrăzneam să-l trezesc la ora aceea. Până la urmă am întâlnit un bărbat, i-am cerut ajutorul și el mi-a deschis încuietoarea cât ai clipi. Am rămas foarte impresionat și l-am rugat să mă învețe și pe mine să fac asta. Mi-a spus că trăia furând de la alții, dar eu i-am fost atât de recunoscător, încât l-am invitat să doarmă la mine acasă.

A rămas la mine o lună. În fiecare noapte pleca și îmi spunea: „Mă duc la muncă; continuă-ți meditația și roagă-te mult". Când se întorcea, eu întrebam de fiecare dată dacă se alesese cu ceva. Îmi răspundea, invariabil: „Nu m-am ales cu nimic noaptea asta. Dar, cu voia lui Dumnezeu, mâine încerc din nou". Era un bărbat mulțumit, și nu l-am văzut niciodată disperat din cauza eșecurilor. O mare parte din viața mea, în timp ce meditam și iar meditam, fără să se întâmple nimic, fără să obțin contactul cu Dumnezeu, îmi aminteam de vorbele hoțului – „Nu m-am ales cu nimic noaptea

asta. Dar, cu voia lui Dumnezeu, mâine încerc din nou". Asta mi-a dat putere să merg mai departe.

— Și cel de-al doilea cine a fost?

— A fost un câine. Mă duceam spre râu să beau apă, când a apărut câinele. Și lui îi era sete. Dar, când a ajuns lângă apă, a văzut acolo alt câine – care nu era decât propria lui imagine oglindită. I s-a făcut frică, s-a îndepărtat, a lătrat, a făcut orice ca să-l alunge pe celălalt câine. Nu s-a întâmplat nimic, evident. Până la urmă, pentru că îi era foarte sete, a ales să înfrunte situația și s-a aruncat în râu; în acel moment, imaginea a dispărut.

Bărbatul fără nume a făcut o pauză și a continuat:

— În fine, cel de-al treilea maestru al meu a fost un copil. Se ducea spre moscheea de lângă sătucul unde locuiam, cu o lumânare aprinsă în mână. L-am întrebat: „Ai aprins singur lumânarea?" Băiatul mi-a răspuns că da. Cum sunt întotdeauna îngrijorat când aud de copii care se joacă cu focul, am insistat: Băiatule, lumânarea asta era stinsă. Ai putea să-mi spui de unde ai luat foc s-o aprinzi?" Băiatul a râs, a stins lumânarea și m-a întrebat la rândul lui: „Dar dumneavoastră puteți să-mi spuneți unde s-a dus focul care era aici?"

În acel moment am înțeles cât de prost fusesem mereu. Cine aprinde flacăra înțelepciunii? Unde se duce ea? Am înțeles că, la fel ca lumânarea, omul duce preț de câteva clipe în inima lui focul sacru, dar nu știe niciodată cum s-a aprins. Din acel moment, am fost mai atent la tot ce mă înconjura – nori, copaci, râuri și păduri, bărbați și femei. Și toate mă învățau ce aveam nevoie să aflu în fiece clipă, iar lecțiile lor dispăreau când nu mai aveam nevoie de ele. Am avut mii de maeștri de-a lungul vieții mele. Am început să am încredere că flacăra va străluci mereu când voi avea nevoie de ea; am fost un discipol al vieții, și încă mai sunt. Am reușit să învăț din cele mai simple și mai neașteptate lucruri, ca, de exemplu, poveștile pe care părinții le spun copiilor. De aceea, aproape întreaga

înțelepciune sufistă nu se află în textele sacre, ci în povești, rugăciuni, dansuri și contemplare.

S-au auzit din nou difuzoarele moscheilor, cu muezinii chemând credincioșii la rugăciunea de sfârșit de zi. Bărbatul fără nume a îngenuncheat cu trupul întors către Mecca și și-a făcut rugăciunea. Când a terminat, Paulo a întrebat dacă se putea întoarce și ziua următoare.

— Sigur că da, i-a răspuns el. Dar n-o să înveți nimic mai mult decât ce vrea inima ta să te învețe. Pentru că tot ce am pentru tine sunt povești și un spațiu în care poți să rămâi oricând ai nevoie de liniște – și atunci când nu avem aici dansuri religioase.

Paulo s-a întors spre Karla:

— Acum e rândul tău.

Da, știa. A plătit nota și au plecat pe jos până la marginea strămtorii. Se auzeau mașinile și claxoanele de pe pod, dar, chiar și așa, nu puteau strica frumusețea lunii, a apei, a priveliștii Istanbulului.

— Azi, eu m-am așezat pe malul celălalt și am rămas așa ore în șir, uitându-mă cum clipocește apa. M-am gândit la cum am trăit până acum, la bărbații pe care i-am cunoscut, la comportamentul meu, care parcă nu se schimbă niciodată. Deja eram obosită de mine însămi. Și atunci m-am întrebat: de ce sunt așa? Oare sunt singura, sau mai există și alții incapabili să iubească? Am cunoscut mulți bărbați care erau gata să facă orice pentru mine și nu m-am îndrăgostit de niciunul. Câteodată mă gândeam că mi-am găsit în sfârșit prințul meu salvator, dar sentimentul nu dura mult – și nu mai puteam suporta compania acelei persoane, oricât de afectuoasă, de atentă, de drăgăstoasă ar fi fost. Nu dădeam prea multe explicații, spuneam doar adevărul – ei încercau totul ca să mă recucerească, dar era în zadar. O simplă atingere pe braț, încercând să justifice ceva, îmi provoca repulsie. Unii amenințau că se sinucid – slavă Domnului, n-au fost decât amenințări. N-am simțit niciodată gelozie. Într-un anumit punct din viața mea, când am trecut de 20 de ani, am crezut că sunt bolnavă. N-am fost niciodată fidelă – aveam mai mulți amanți, chiar și când eram cu cineva dispus să facă totul pentru mine. Am cunoscut un psihiatru sau psihanalist, nu știu foarte bine, și am mers la Paris amândoi. A fost prima dată când cineva a observat asta și a început imediat să-mi înșire fraze de-a gata – că aveam nevoie de ajutor medical, că aveam lipsă de nu știu ce secreție în organism. În loc să caut ajutor medical, m-am întors pur și simplu la Amsterdam. După cum probabil ți-ai dat seama ori ți-ai închipuit, nu mi-e greu să seduc un bărbat. Dar îmi

pierd imediat interesul. De aceea mi-a venit ideea să mă duc în Nepal: mă gândeam să nu mă mai întorc niciodată, să îmbătrânesc descoperindu-mi iubirea pentru Dumnezeu – pe care, până acum, mărturisesc că doar mi-am imaginat că o am, dar nu simt pe deplin convinsă. Cert e că nu găseam răspuns la întrebarea asta, nu voiam să mă duc la medici, voiam pur și simplu să dispar din lume și să-mi dedic viața contemplării. Atât. Pentru că o viață fără iubire nu merită. Ce e o viață fără iubire? E un copac care nu dă rod. E un somn fără vise. Câteodată e chiar și neputința de a dormi. Înseamnă să trăiești zi după zi așteptând ca soarele să pătrundă într-o încăpere complet închisă, vopsită în negru, unde știi că există o cheie, dar nu vrei să deschizi ușa și să ieși de acolo.

Vocea începuse să-i tremure, ca și cum ar fi fost pe punctul de a izbucni în plâns. Paulo s-a apropiat de ea și a încercat s-o îmbrățișeze, dar Karla l-a îndepărtat.

— Încă n-am terminat. Am fost mereu pricepută la manipulat oameni, iar asta m-a făcut să am atâta încredere în mine, în superioritatea mea, că-mi spuneam în sinea mea, fără să-mi dau seama: o să mă dăruiesc cu totul în ziua în care o să apară cineva capabil să mă îmblânzească. Și până azi n-a apărut.

S-a întors spre el cu o privire în care amenințarea lacrimilor fusese înlocuită de scântei.

— De ce te afli tu aici, în locul ăsta de vis? Pentru că AȘA AM VRUT EU. Pentru că aveam nevoie de un tovarăș de drum și am crezut că tu ai fi ideal, chiar și după ce ți-am văzut toate cusururile – să te duci după cei de la Hare Krishna să dansezi prefăcându-te că ești un om liber, să te duci la o „casă a soarelui răsare" ca să dai dovadă de curaj, când, de fapt, e o prostie. Să accepți să vizitezi o moară – O MOARĂ – ca și cum ai vizita câmpurile de pe Marte.

— Tu ai insistat.

Karla nu insistase, doar îi sugerase, dar, după câte se vedea, sugestiile ei erau în mod obișnuit înțelese ca ordine. A continuat, fără prea multe ocolișuri:

— Și în ziua aceea, când ne-am întors de la moară și urmăream scopul MEU, să cumpăr bilete pentru Nepal, mi-am dat seama că sunt îndrăgostită. Fără niciun motiv anume, fără să fi fost nimic diferit față de ziua de dinainte – ceva ce ai fi spus, vreun gest, absolut nimic. Eram îndrăgostită. Și știam că, la fel cum se întâmplase înainte, n-o să dureze mult; tu ești un bărbat complet nepotrivit pentru mine. Dar am așteptat ca sentimentul să treacă, și n-a trecut. Când am început să stăm mai mult de vorbă cu Rayan și Mirthe, am simțit că sunt geloasă. Am mai fost invidioasă, furioasă, nesigură – dar geloasă? Acest sentiment nu făcea parte din universul meu. Mi s-a părut că ar trebui să-mi acordați mai multă atenție mie, care sunt atât de independentă și de frumoasă, atât de inteligentă și de hotărâtă. Am dedus că nu eram geloasă neapărat pe altă femeie, cât pe faptul că nu sunt în acel moment în centrul atenției.

Karla a făcut o pauză și l-a luat de mână.

— Iar azi-dimineață, când priveam marea și îmi aminteam de noaptea în care am dansat cu toții în jurul focului, am descoperit că nu era pasiune – nici pe departe –, era iubire. Chiar și după momentul intim pe care l-am avut ieri-noapte, în care ai fost un amant îngrozitor, eu am continuat să te iubesc. Când m-am așezat la marginea strâmtorii, am continuat să te iubesc. Eu știu că te iubesc, și știu că și tu mă iubești. Și că ne putem petrece restul vieții împreună, fie pe drum, fie în Nepal, fie la Rio, fie pe o insulă pustie. Eu te iubesc și am nevoie de tine.

Paulo tăcea.

— Să nu mă întrebi de ce-ți spun toate astea. Nu le-am mai spus niciodată nimănui, și tu știi că sunt adevărate. Eu te iubesc și nu caut explicații pentru sentimentele mele.

A întors capul, sperând ca Paulo s-o sărute. El a sărutat-o într-un fel ciudat și a zis că poate ar fi mai bine să se întoarcă pe continentul european, la hotel – fusese o zi plină de întâmplări, de emoții puternice și de tulburări.

Karlei i s-a făcut teamă.

Lui Paulo i s-a făcut și mai teamă, pentru că era adevărat că trăia o frumoasă aventură împreună cu ea – fuseseră momente de pasiune, momente în care își dorise s-o aibă alături pentru totdeauna, dar toate astea trecuseră.

Nu, el nu o iubea.

Grupul se aduna la cafeaua de dimineață ca să facă schimb de experiențe și de idei. Karla apărea de obicei singură – când era întrebată de Paulo, spunea că el vrea să profite de fiecare secundă ca să înțeleagă mai bine așa-numiții „derviși dansatori", și de aceea se ducea în fiecare dimineață să se întâlnească cu cineva care îl învățа.

— „Monumentele, moscheile, cisternele, minunile Istanbulului pot să aștepte", așa mi-a zis. „Nu pleacă nicăieri. Dar ce învăț eu poate dispărea de la o clipă la alta."

Ceilalți înțelegeau perfect. Până la urmă, nu exista – din câte știau ei – nicio relație intimă între cei doi, deși stăteau în aceeași cameră.

După cina luată în Asia, întorcându-se la hotel, petrecuseră o noapte fantastică împreună. După ce făcuseră dragoste, ea rămăsese transpirată, satisfăcută și dispusă să facă orice pentru bărbatul acela. Dar el vorbea din ce în ce mai puțin.

Ea nu îndrăznea să pună întrebarea evidentă – „Tu mă iubești?" – pur și simplu pentru că era sigură de asta. Acum voia să-și înfrângă puțin egoismul și să-l lase să se ducă în locul în care se întâlnea cu francezul care îl învăța totul despre sufism, pentru că era o ocazie unică. Băiatul care semăna cu Rasputin a invitat-o să viziteze Palatul Topkapı, ea a refuzat. Rayan și Mirthe i-au spus să vină cu ei la bazar – fuseseră așa de absorbiți de altele, că uitaseră ce era mai important: Cum trăiau oamenii? Ce mâncau? Ce-și cumpărau? A acceptat și au stabilit să se ducă împreună a doua zi.

Șoferul le-a spus că nu mai aveau decât acea zi la dispoziție – conflictele din Iordania erau sub control, și a doua zi trebuiau să plece. A rugat-o pe Karla să-i transmită lui Paulo, de parcă ar fi fost iubita lui, amanta lui, nevasta lui.

Răspunsul a fost „Sigur", pe când în alte ocazii ar fi răspuns precum Cain: „Oare sunt eu păzitorul fratelui meu?"

Când au auzit spusele șoferului, cei din grup au fost dezamăgiți. Cum așa? Nu se înțeleseseră să rămână o săptămână întreagă în Istanbul? Era abia a treia zi, având în vedere că prima zi nu intra la socoteală – ajunseseră prea obosiți.

— Nu. Ne-am înțeles – și în continuare vrem asta – să ajungem în Nepal. Ne-am oprit aici pentru că nu aveam încotro. Și trebuie să plecăm rapid deoarece conflictele pot izbucni din nou, după cum spun ziarele și firma pentru care lucrez. În afară de asta, sunt oameni în Kathmandu care așteaptă să se întoarcă.

Hotărârea șoferului era definitivă. Cine nu era gata de plecare a doua zi la ora 11 trebuia să aștepte autobuzul următor, care venea peste 15 zile.

Karla s-a hotărât să se ducă la bazar cu Rayan și Mirthe. Jacques și Marie s-au alăturat și ei. Au observat cu toții ceva diferit la ea, era mai ușoară, mai luminoasă, totuși nimeni n-a îndrăznit să spună nimic. Tânăra de lângă ei, mereu stăpână pe ea și pe deciziile ei, probabil era îndrăgostită de brazilianul slab cu cioc.

Iar ea se gândea: „Da, ceilalți, pesemne, au băgat și ei de seamă că sunt altfel, pentru că mă simt altfel. Ei nu știu motivul, dar au observat".

Ce bine era să poți iubi! Acum înțelegea de ce e atât de important pentru atâția oameni – mai bine zis, pentru toată lumea. Își amintea, nu fără durere în suflet, câtă suferință provocase probabil înainte – dar nu putea face nimic, așa e iubirea.

Este cea care ne face să ne înțelegem misiunea pe pământ și rostul în viață. Cine trăiește cu această credință va fi urmărit de o umbră de bunătate și protecție, își va găsi calmul în momentele grele, va da tot ce are fără să ceară nimic în schimb, doar prezența celui iubit alături, a celui care primește lumina, a cupei de fertilitate, a luminii ce luminează drumul.

Așa ar trebui să fie – și lumea ar fi mereu mai generoasă cu cei care iubesc; răul s-ar transforma în bine, minciuna în adevăr, violența în pace.

Iubirea înlătură asupritorul cu delicatețea ei, astâmpără setea celui care caută apa vie a afecțiunii, lasă ușile deschise pentru ca lumina și ploaia binecuvântată să poată intra.

Și face ca timpul să treacă mai repede sau mai încet, dar niciodată la fel cum trecea înainte – în același ritm, monoton, insuportabil de monoton.

Ea se schimba încetul cu încetul, pentru că adevăratele schimbări se petrec în timp. Dar se schimba.

Înainte să plece, Marie s-a apropiat de ea:

— Le spuneai mai demult irlandezilor că ai LSD la tine, nu?

Așa era. Imposibil de detectat, pentru că îmbibase una dintre paginile cărții *Stăpânul inelelor* într-o soluție de acid lisergic. O lăsase să se usuce în vântul Olandei, iar acum era doar un pasaj dintr-unul dintre capitolele scrise de Tolkien.

— Mi-ar plăcea foarte mult să încerc azi. Mă fascinează orașul, aș vrea să-l văd cu alți ochi. S-ar putea?

Da, se putea. Dar pentru cine nu a mai luat înainte putea fi rai sau iad.

— Planul meu e simplu. Mergem până la bazar, eu mă „pierd" pe acolo și fac treaba asta departe de toată lumea, fără să deranjez pe nimeni.

Nu știa despre ce vorbește. Să facă o primă călătorie cu LSD singură, fără să deranjeze pe nimeni?

În primul moment, Karla a regretat adânc că a spus și altora că a adus „o pagină" de acid. Ar fi putut să-i răspundă că n-a înțeles bine, ar fi putut să-i spună că se referea la personajele din carte, dar că nu zisese nimic de nicio pagină îmbibată. Ar fi putut să spună că nu voia să-și încarce karma cu răspunderea de a da cuiva pentru

prima dată un drog – dar cum? Mai ales într-un moment în care viața ei se schimbase pentru totdeauna, pentru că, odată ce iubești pe cineva, începi să iubești pe toată lumea.

Și se uita la fata din fața ei, puțin mai mică decât ea, cu o curiozitate de autentică războinică, de amazoană, gata să înfrunte necunoscutul, riscul, diferența – totul foarte asemănător cu ce înfrunta și ea. Te speria, dar era bine, era atât de bine și în același timp înfricoșător să descopere că e vie, să știe că la sfârșit există ceva numit moarte, dar, chiar și așa, să fie capabilă să trăiască fiecare minut fără să se gândească la asta.

— Hai să mergem în camera mea. Dar înainte vreau să-mi promiți ceva.

— Orice.

— Nu vreau să te îndepărtezi nicio clipă de mine. Există mai multe tipuri de LSD, iar ăsta e cel mai puternic – experiența poate să fie minunată sau oribilă.

Marie a râs. Olandeza nu știa cine e ea și ce mai încercase înainte.

— Promite-mi, a insistat.

— Promit.

Ceilalți se pregăteau să plece, dar scuza cu „probleme de femei" a fost perfectă pentru acel moment. Aveau să se întoarcă în zece minute.

Karla a deschis ușa și a fost mândră să-și arate camera; Marie vedea haine întinse la uscat, fereastra deschisă ca să se aerisească și un pat, un singur pat cu două perne, răvășit de parcă trecuse un taifun pe acolo – ceea ce chiar se întâmplase, descărcând multe lucruri și încărcând altele.

S-a dus la rucsacul ei, a scos cartea, a deschis-o la pagina 155 și, cu o foarfecă mică pe care o avea întotdeauna la ea, a tăiat o bucățică de jumătate de centimetru pătrat de hârtie.

Apoi i-a dat-o lui Marie și i-a zis s-o mestece.

— Doar atât?

— De fapt, m-am gândit să-ți dau doar jumătate de doză. Dar am zis că poate nu-și face efectul, așa că îți dau porție normală, cât luam și eu înainte.

Nu era adevărat. Îi dăduse doar jumătate de doză și, în funcție de comportamentul și toleranța lui Marie, avea să-i ofere și adevărata experiență – doar că altă dată.

— Ai observat c-am zis „cât luam și eu înainte", pentru că n-am mai pus LSD în gură de un an și nici nu știu dacă o să mai pun. Există și alte moduri mai eficiente de a obține același efect, deși eu nu prea am răbdare să le încerc.

— Cum ar fi?

Marie băgase deja hârtia în gură. Ar fi fost oricum prea târziu să se răzgândească.

— Meditație. Yoga. O pasiune dominatoare. Chestii de genul ăsta. Orice face să ni se pară lumea ca și cum o vedem pentru prima oară.

— Cât timp durează până își face efectul?

— Nu știu. Depinde de persoană.

A închis cartea, a băgat-o la loc în rucsac, au coborât și au pornit cu toții spre Marele Bazar.

Mirthe luase de la recepție o broșură despre bazarul înființat în 1455 de un sultan care reușise să smulgă Constantinopolul din mâinile papei. Într-o epocă în care Imperiul Otoman domina lumea, bazarul era locul în care toată lumea își aducea marfa, de aceea a tot fost extins, iar acoperișul a trebuit modificat de mai multe ori.

Deși citiseră prezentarea, nu erau nici pe departe pregătiți pentru ce au găsit – mii de oameni mergând pe coridoare înțesate, fântâni, restaurante, locuri de rugăciune, cafenele, covoare; în fine, totul, absolut tot ce se putea găsi în cel mai bun magazin universal din Franța: bijuterii de aur lucrate fin, haine de toate felurile și culorile, pantofi, covoare diverse, meșteșugari la lucru, nederanjați de trecători.

Unul dintre vânzători i-a întrebat dacă îi interesează antichitățile – se vedea că toți sunt turiști, numai după felul în care se uitau în jur.

— Câte magazine sunt aici? l-a întrebat Jacques pe vânzător.

— 3.000. Două moschei. Mai multe fântâni, nenumărate locuri în care puteți să încercați cea mai bună mâncare din bucătăria turcească. Dar am și niște icoane cum nu mai găsiți în altă parte.

Jacques i-a mulțumit, i-a spus că mai trece pe acolo – vânzătorul știa că era o minciună și a mai insistat puțin, dar a înțeles până la urmă că nu avea rost, așa că le-a urat tuturor o zi bună.

— Știați că și Mark Twain a fost aici? a întrebat Mirthe, deja plină de sudoare și ușor panicată de ce vedea în jur. Dacă izbucnea un incendiu, pe unde putea să iasă? Și unde era ușa, ușa aceea minusculă pe care intraseră? Și cum să rămână grupul unit dacă fiecare voia să se ducă în altă parte?

— Și ce-a zis Mark Twain?

— A zis că e imposibil să descrie ce a văzut, dar că a fost o experiență mult mai puternică și mult mai importantă decât orașul. A vorbit despre culori, despre nesfârșita varietate de tonuri, de

covoare, de oameni care discută, de haosul aparent care părea să urmeze o ordine pe care nu reușea să și-o explice. „Dacă aș vrea să-mi cumpăr pantofi, zicea, nu e nevoie să umblu pe străzi după magazine, comparând prețuri și modele, ci pur și simplu să găsesc aripa în care sunt fabricanții de pantofi, înșirați unul după altul, fără să existe nici cea mai mică concurență sau supărare; totul depinde de cine se pricepe să vândă mai bine."

N-a vrut să le spună și că bazarul trecuse prin patru incendii și un cutremur – nu știa câți oameni muriseră, pentru că broșura de la hotel nu spunea mai multe și evita să menționeze numere.

Karla a observat că Marie își fixase privirea în tavan, pe grinzi și pe arcade și că începuse să zâmbească de parcă nu ar mai fi putut zice altceva în afară de „Ce minunăție, ce minunăție!".

Mergeau cu o viteză de un kilometru pe oră. Unde se oprea unul, se opreau toți. Karla nu mai voia să stea după toată lumea.

— Dacă o ținem așa, n-o s-ajungem nici la colțul primei aripi. Ce ziceți să ne despărțim și să ne întâlnim mai târziu la hotel? Din păcate – repet, din păcate mâine plecăm de aici, și trebuie să profităm la maximum.

Ideea a fost primită cu entuziasm, iar Jacques s-a apropiat de fiica lui ca să plece împreună, dar Karla l-a împiedicat.

— Nu pot să rămân singură aici. Lasă-ne pe noi două să descoperim împreună lumea asta extraterestră.

Jacques a văzut că fiica lui nici nu se uita la el, spunea întruna „Ce minunăție!", cu ochii în tavan. Să-i fi oferit cineva hașiș la intrare, și ea să fi acceptat? Dar era deja destul de mare să-și poarte singură de grijă – a lăsat-o cu Karla, acea tânără mereu cu un pas în față, care voia de fiecare dată să demonstreze că era mai deșteaptă și mai cultă decât toți ceilalți, cu toate că în cele două zile în Istanbul își mai schimbase puțin – dar doar puțin – comportamentul.

A luat-o înainte și s-a pierdut în mulțime. Karla a luat-o pe Marie de braț.

— Hai să ieșim de-aici chiar acum.

— Dar e așa de frumos totul. Uită-te ce culori. Ce minunăție!

Karla nu o întrebase, îi dăduse un îndemn, și a început s-o tragă cu blândețe spre ieșire.

Ieșire?

Unde era ieșirea? „Ce minunăție!" Era din ce în ce mai îmbătată de ce vedea și complet pasivă, în timp ce Karla întreba în stânga și în dreapta cum să găsească cea mai apropiată ieșire, primind tot felul de răspunsuri. A început să se enerveze, vizita aceea în sine era o călătorie la fel de puternică ca LSD-ul, iar, dacă le aduna pe amândouă, nu știa unde putea s-ajungă Marie.

Comportamentul ei mai agresiv, mai dominator, i-a revenit; mergea când într-o parte, când într-alta, dar nu reușea să descopere unde era ușa pe care intraseră. Nu trebuia să se întoarcă pe același drum, dar fiecare secundă era prețioasă acum – aerul era greu, oamenii asudau, nimeni nu era atent la altceva în afară de ceea ce cumpăra, vindea sau negocia.

La un moment dat i-a venit o idee. În loc să tot caute, trebuia să meargă în linie dreaptă, într-o singură direcție, pentru că așa, mai devreme sau mai târziu, avea să ajungă la peretele care despărțea cel mai mare templu de consum pe care-l văzuse de lumea exterioară. A trasat o linie dreaptă cu privirea, rugându-l pe Dumnezeu (Dumnezeu?) să fie cea mai scurtă. În timp ce mergeau în direcția aleasă, a fost întreruptă de nenumărate ori de oameni care voiau să-i vândă ceva, dar pe care îi îmbrâncea fără politețe și fără să se gândească că s-ar fi putut să i se răspundă tot cu o îmbrâncitură.

Pe drum a dat peste un pușți, abia îi mijea mustața, care probabil tocmai intrase și părea să caute ceva. S-a hotărât să se folosească de tot farmecul, seducția, de capacitatea ei de convingere, și l-a rugat s-o însoțească până la ieșire, pentru că sora ei avea o criză de delir.

Băiatul s-a uitat la „sora" ei și a văzut că într-adevăr nu părea să fie prezentă, ci într-un loc îndepărtat. A vrut s-o țină puțin de vorbă, să-i spună că are un unchi care lucrează acolo și care ar putea s-o ajute, dar Karla i-a spus că nu e nevoie, cunoștea deja toate simptomele, n-avea nevoie decât de o gură de aer curat, atâta tot.

Pe jumătate împotriva voinței lui, pentru că știa că o să piardă două fete atât de interesante, le-a însoțit până la una dintre ieșiri – care se afla la mai puțin de 20 de metri de locul în care se aflau.

În clipa în care au pășit afară din bazar, Marie a hotărât să-și abandoneze pe vecie visurile ei de a înfăptui o revoluție. N-avea să se mai declare niciodată comunistă, luptând pentru a elibera muncitorii asupriți de patroni.

Da, adoptase vestimentația hipioților pentru că din când în când era bine să fii la modă. Da, își dăduse seama că tatăl ei era puțin îngrijorat din cauza asta și începuse să cerceteze intens ce ar fi putut să însemne. Da, mergea în Nepal, dar nu ca să mediteze în peșteri sau să viziteze temple; obiectivul ei era să intre în contact cu maoiștii care pregăteau o mare revoluție împotriva a ceea ce ei considerau o monarhie depășită și tiranică, guvernată de un rege indiferent la suferințele poporului.

Cunoscuse la universitate un maoist autoexilat, care călătorise în Franța cu obiectivul de a atrage atenția asupra celor câtorva zeci de luptători de gherilă care erau masacrați în țara lui.

Acum nimic din toate astea nu mai avea importanță. Se plimba cu olandeza pe o stradă cu desăvârșire normală, fără niciun punct de atracție – și toate păreau să aibă o semnificație mai mare, care mergea dincolo de pereții scorojiți și de oamenii care treceau cu capul plecat, fără să se uite prea mult la ele.

— Crezi că ceilalți observă ceva?

— Nu observă nimic, în afară de zâmbetul luminos de pe fața ta. Nu e un drog inventat pentru a atrage atenția.

Marie, pe de altă parte, remarcase ceva: însoțitoarea ei era nervoasă. Nu era nevoie să-i mărturisească și nici nu putea spune că-și dăduse seama din tonul vocii ei, mai degrabă din „vibrațiile" pe care le emana. Întotdeauna detestase cuvântul „vibrații", nu credea în lucruri de genul ăsta, dar acum vedea că sunt adevărate.

— De ce am ieșit din templul în care eram?

Karla s-a uitat la ea ciudat.

— Știu că nu eram într-un templu, am zis și eu așa. Știu cum mă cheamă, știu cum te cheamă, știu în ce oraș ne aflăm, unde mergem, doar că totul pare diferit, ca și cum…

S-a oprit câteva secunde să-și caute cuvintele.

— …ca și cum aș fi trecut de o ușă și aș fi lăsat toată lumea pe care o cunoșteam în urmă, inclusiv neliniștile, tristețile, îndoielile. Viața mi se pare mai simplă și, în același timp, mai bogată, mai veselă. Sunt liberă.

Karla a început să se mai relaxeze puțin.

— Și văd culori pe care nu le-am mai văzut niciodată, cerul parcă e viu, norii desenează lucruri pe care nu le înțeleg ÎNCĂ, dar sunt sigură că desenează mesaje pentru mine, ca să mă îndrume de-acum înainte. Sunt împăcată cu mine însămi și nu observ lumea din afară: eu sunt lumea. Am în mine înțelepciunea tuturor celor care au trăit înaintea mea și au lăsat o marcă în genele mele. Eu sunt visele mele.

Au trecut prin fața unei cafenele, identică cu sutele de cafenele din zonă. Marie șoptea în continuare „Ce minunăție!", și Karla a rugat-o să se oprească, pentru că acum chiar aveau să intre într-un loc relativ interzis – frecventat doar de bărbați.

— Se vede că suntem turiste și sper să nu ne zică nimic, nici să ne dea afară. Dar, te rog, controlează-te.

Și chiar așa s-a întâmplat. Au intrat, și-au ales o masă într-un colț, toți cei dinăuntru le-au privit surprinși, le-a luat o vreme până să înțeleagă că cele două nu cunoșteau obiceiurile locului și apoi s-au

întors la discuțiile lor. Karla a cerut un ceai de mentă cu mult zahăr – legenda spune că zahărul ajută la diminuarea halucinațiilor.

Dar Marie tot avea halucinații. Povestea despre aure luminoase pe care le vedea în jurul oamenilor, spunea că era în stare să stăpânească timpul și că de câteva minute stătea de vorbă cu sufletul unui creștin care murise acolo în bătălie, în același loc pe care era acum cafeneaua. Creștinul era într-o pace absolută, în paradis, și era bucuros că poate intra din nou în contact cu cineva de pe pământ. Voia să o roage să-i transmită un mesaj mamei lui, dar, când a înțeles că trecuseră secole bune de când murise – o informație pe care i-o furnizase Marie –, a renunțat și i-a mulțumit, dispărând în clipa următoare.

Și-a băut ceaiul de parcă ar fi fost prima dată în viață când făcea așa ceva. Voia să demonstreze prin gesturi și suspine cât de bun e, dar din nou Karla i-a cerut să se controleze, și iarăși a simțit acele „vibrații" care o învăluiau pe însoțitoarea ei, a cărei aură avea acum mai multe găuri luminoase. Oare era un semn negativ? Nu. Părea că găurile erau răni vechi care se cicatrizau rapid. A încercat s-o liniștească – avea de gând să stea de vorbă cu ea în timp ce era în plină transă.

— Te-ai îndrăgostit de brazilian?

Karla n-a răspuns. Una dintre găurile luminoase a părut să se micșoreze puțin, iar ea a schimbat subiectul.

— Cine a inventat asta? De ce nu e distribuit gratuit tuturor celor care caută o uniune cu invizibilul, atât de necesară ca să ne schimbăm percepția asupra lumii?

Karla i-a spus că LSD-ul fusese descoperit din întâmplare, în cel mai neașteptat loc din lume: Elveția.

— În Elveția? Despre care nu știm altceva în afară de bănci, ceasuri, vaci și ciocolată?

— Și laboratoare, a completat Karla. Inițial a fost cercetat pentru vindecarea unei boli de care nu-mi amintesc acum. Până când cel

care l-a sintetizat – sau l-a inventat, să spunem așa – s-a hotărât, mulți ani mai târziu, să încerce puțin din produsul care deja aducea milioane companiilor farmaceutice din toată lumea. A înghițit o cantitate infimă și voia să plece acasă pe bicicleta lui – era în plin război și chiar și în Elveția cea neutră, cu ciocolate, ceasuri și vaci, se raționalizase benzina –, când a observat că vede totul diferit.

Starea de spirit a lui Marie se schimba. Karla trebuia să o țină în continuare de vorbă.

— Așa că elvețianul nostru – și, dacă o să mă întrebi de unde știu toată povestea asta, adevărul e că a apărut recent un mare articol într-o revistă pe care o citesc de obicei la bibliotecă –, omul de știință a observat că nu mai poate să se urce pe bicicletă… L-a rugat pe unul dintre asistenții lui să-l însoțească până acasă, apoi s-a gândit că poate mai bine nu se duce acasă, ci la un spital – poate era vorba de un infarct. Dar brusc, potrivit cuvintelor lui – nu-mi amintesc exact, redau din memorie: „Am început să văd culori pe care nu le mai văzusem, forme pe care nu le mai observasem și care rămâneau și după ce închideam ochii. Era ca și cum aș fi fost în fața unui mare caleidoscop, care se deschidea și se închidea în cercuri și spirale, explodând în fântâni colorate, curgând ca și cum ar fi fost râuri de bucurie". Ești atentă?

— Mai mult sau mai puțin. Nu știu dacă pot să țin pasul, e prea multă informație: Elveția, bicicleta, războiul, caleidoscopul – nu poți s-o mai simplifici puțin?

Alarmă. Karla a mai cerut ceai.

— Fă un efort. Uită-te la mine și ascultă ce-ți spun. Concentrează-te. O să treacă în curând senzația asta de rău. Trebuie să-ți mărturisesc ceva: ți-am dat doar jumătate de doză din cât LSD luam eu de obicei.

Marie a părut ușurată. Ospătarul a adus ceaiul pe care îl ceruse Karla. A pus-o pe însoțitoarea ei să-l bea, a plătit și au ieșit din nou în aerul curat.

— Și ce s-a întâmplat cu elvețianul?

Era bine că-și amintea unde rămăsese. Se întreba în sinea ei dacă ar putea să cumpere un calmant mai puternic în cazul în care situația se înrăutățea – în cazul în care porțile infernului înlocuiau portalul cerului.

— Drogul pe care l-ai luat tu acum s-a vândut fără restricții în farmaciile din Statele Unite mai bine de 15 ani, și știi că acolo sunt destul de riguroși cu lucrurile astea. Ajunsese pe coperta revistei *Time* pentru beneficiile în tratarea bolilor psihice și a alcoolismului. Și până la urmă a fost interzis, pentru că, din când în când, avea efecte neașteptate.

— Cum ar fi?

— O să-ți povestesc mai încolo. Acum încearcă să dai la o parte din fața ta poarta infernului și deschide poarta raiului. Profită. Nu-ți fie frică, sunt lângă tine și știu despre ce vorbesc. Starea în care ești acum mai durează cel mult două ore.

— Închid poarta infernului, deschid poarta raiului, a spus Marie. Dar știu că, dacă eu pot să-mi controlez frica, tu nu poți s-o controlezi pe a ta. Îți văd aura. Îți citesc gândurile.

— Ai dreptate. Dar atunci poți să citești și că n-ai cum să mori din asta; doar dacă decizi să te urci în vârful unei clădiri și să vezi dacă poți totuși să zbori.

— Înțeleg. Oricum, cred că efectul începe să se ducă.

Și, știind că n-are cum să moară de la așa ceva și că fata de lângă ea n-ar duce-o niciodată în vârful unei clădiri, inima ei n-a mai bătut atât de tare și s-a hotărât să se bucure de cele două ore care îi mai rămăseseră.

Toate simțurile ei – văzul, auzul, mirosul, gustul – s-au transformat într-unul singur, ca și cum ar fi putut să simtă totul în același timp. Luminile de afară începeau să-și piardă din intensitate, dar, chiar și așa, oamenii încă își arătau aura. Ea știa cine suferă, cine e fericit, cine avea să moară în curând.

Totul era nou. Nu doar pentru că era în Istanbul, ci pentru că acum era o Marie pe care nu o cunoștea, mult mai intensă și mai de demult decât cea cu care se obișnuise să conviețuiască în toți acei ani.

Norii de pe cer erau din ce în ce mai încărcați, amenințând a furtună, iar formele lor își pierdeau din ce în ce mai mult semnificația atât de limpede înainte. Dar ea știa că norii au un cod propriu prin care vorbesc cu oamenii și, dacă se uita destul de mult la ei în următoarele ore, avea să înțeleagă până la urmă ce spun.

Se întreba dacă să-i spună sau nu tatălui ei de ce a vrut să meargă în Nepal, dar ar fi fost o prostie să nu continue drumul, dacă tot ajunseseră până aici. Puteau să descopere lucruri pe care mai târziu, când fiecare urma să fie împovărat de vârstă, avea să fie mai greu să le afle.

Cum de se cunoștea atât de puțin? Și-a amintit câteva întâmplări neplăcute din copilărie, dar acum nu mai păreau atât de neplăcute, ci doar niște întâmplări oarecare. Le dăduse importanță atâta vreme – pentru ce?

În fine, nu era nevoie să răspundă, simțea că erau lucruri care se rezolvau de la sine. Din când în când, întorcând capul după ceea ce i se părea a fi niște spirite, vedea poarta infernului în fața ochilor, dar era hotărâtă să n-o mai deschidă.

Se bucura în acel moment de o lume fără întrebări și fără răspunsuri. Fără îndoieli și fără certitudini – se bucura de lume, fiind parte indivizibilă a ei. Se bucura de o lume fără timp, unde trecutul și viitorul se risipeau și rămânea doar momentul prezent, nimic mai mult. Spiritul ei câteodată părea foarte bătrân, alteori părea un copil, descoperind lucruri noi – își privea degetele de la mână și observa că sunt separate și se mișcă –, uitându-se la tânăra de lângă ea, bucuroasă că acum era mai calmă, că lumina îi revenise în priviri, chiar era îndrăgostită. Întrebarea ei de mai devreme n-avea niciun sens, știm când suntem îndrăgostiți.

Când au ajuns la ușa hotelului, după aproape două ore de mers, Marie pricepuse că olandeza voise să se plimbe cu ea prin oraș până se ducea efectul drogului, înainte să se întâlnească cu ceilalți, iar în acel moment a auzit primul tunet. Și știa că era Dumnezeu care stătea de vorbă cu ea, spunându-i că acum, că se întorsese pe lume, aveau multă treabă de făcut împreună. Trebuia să-l ajute mai mult pe tatăl ei, care visa să fie scriitor, dar nu pusese niciodată niciun cuvânt pe hârtie, în afară de cele pentru prezentări, studii, articole.

Trebuia să-l ajute pe tatăl ei la fel cum și el o ajutase pe ea – asta fusese rugămintea lui, el avea să trăiască încă mult timp, într-o zi ea avea să se căsătorească, ceva ce nu și-ar fi imaginat niciodată până atunci, fiindcă pusese acest lucru pe ultimul loc în viața ei fără restricții și fără limite.

Ea avea să se căsătorească, și tatăl ei trebuia să fie fericit, să facă ce voia cu viața lui. O iubea mult pe mama ei și n-o învinuia pentru divorț, dar își dorea sincer ca tatăl ei să-și găsească pe cineva cu care să împartă pașii pe care cu toții îi facem pe acest pământ sacru.

Acum înțelegea de ce fusese interzis drogul: lumea n-avea cum să funcționeze cu el. Oamenii intrau în contact numai cu ei înșiși, ca și cum ar fi fost milioane de călugări meditând în același timp în peșterile lor interioare, indiferenți la agonia și la gloria celorlalți. Mașinile n-ar mai fi mers. Avioanele n-ar mai fi decolat. N-ar mai fi existat semănat și recoltă – numai uimire și extaz. Și n-ar fi durat mult până ce omenirea ar fi fost spulberată de pe pământ de ceea ce la început venea ca un vânt purificator, dar ajungea până la urmă o furtună aducătoare de anihilare colectivă.

Era pe lume, îi aparținea ei, trebuia să îndeplinească porunca pe care Dumnezeu i-o dăduse cu vocea lui tunătoare – să muncească, să-și ajute tatăl, să se împotrivească lucrurilor pe care le credea greșite, să se implice în luptele zilnice, ca toată lumea.

Aceasta era misiunea ei. Și avea s-o ducă până la capăt. Fusese prima și ultima ei călătorie LSD, și era fericită că se terminase.

În seara aceea, grupul s-a adunat și au hotărât cu toții să sărbătorească ultima zi în Istanbul la un restaurant unde se vindeau băuturi alcoolice, unde puteau să mănânce, să se îmbete împreună și să își împărtășească din nou experiențele de peste zi. Le făceau ei cinste lui Rahul și Michael. Șoferii au spus întâi că era împotriva regulilor firmei, dar au cedat repede, fără să fie nevoie de prea multe insistențe.

— Să nu-mi cereți să mai stăm o zi, asta nu pot să fac, altfel îmi pierd slujba! a zis Michael.

Nu voiau să-i ceară nimic. Mai aveau multe de văzut în Turcia, mai ales Anatolia, despre care toată lumea spunea că e un loc minunat. Și, adevărul fie spus, li se făcuse dor de peisajul mereu în schimbare.

Paulo se întorsese din vizita lui misterioasă, se îmbrăcase, știa că aveau să plece în ziua următoare. S-a scuzat și le-a spus că voia să ia cina doar cu Karla.

Toată lumea a înțeles, și s-a ciocnit discret pentru acea „prietenie".

În acea seară, două femei aveau priviri strălucitoare: Marie și Karla. Nimeni n-a întrebat de ce, nici una din ele n-a dat explicații.

— Și ce-ai făcut azi?

Aleseseră și ei un local în care se putea bea, și deja terminaseră primul pahar de vin.

Paulo i-a sugerat ca, înainte să-i răspundă, să mănânce. Karla a fost de acord. Acum, că devenise o femeie adevărată, în stare să iubească cu toată puterea și fără nicio nevoie să folosească un drog pentru asta, vinul era doar un mod de a sărbători.

Știa ce o așteaptă. Știa care va fi discuția. Știa de când făcuseră dragoste atât de intens în noaptea fantastică de dinainte; atunci îi venise să plângă, dar și-a acceptat destinul ca și cum totul ar fi fost deja scris. Își dorise dintotdeauna o inimă în flăcări, iar bărbatul care se afla înăuntrul ei în acel moment îi oferise asta. Iar cu o seară înainte, când ea în sfârșit îi mărturisise că-l iubește, ochii lui nu străluciseră așa cum își imaginase că avea să se întâmple.

Nu era o naivă, totuși obținuse ce-și dorise mai mult în viață – nu se pierduse în deșert, dar curgea ca apele Bosforului înspre un uriaș ocean unde se întâlnesc toate râurile, și n-avea să uite niciodată Istanbulul, pe brazilianul slab și cuvintele lui, pe care nu reușea să le înțeleagă întotdeauna. El înfăptuise un miracol, dar nu trebuia să știe asta – altfel, vina l-ar fi făcut poate să se răzgândească.

Au mai cerut o sticlă de vin. Și abia atunci Paulo a început să vorbească.

— Bărbatul fără nume era la Centrul Cultural când am ajuns. L-am salutat, dar el nu mi-a răspuns, stătea cu ochii pironiți undeva departe, ca într-o transă. Am îngenuncheat pe podea, am încercat să-mi golesc mintea și să meditez, să intru în contact cu sufletele care au dansat acolo, care au cântat și au sărbătorit viața. Știam că la un moment dat el avea să iasă din starea în care era, așa că am așteptat – mă rog, n-am așteptat literalmente, ci m-am dedicat momentului, fără să aștept absolut nimic. Muezinii au chemat orașul la rugăciune, iar bărbatul a ieșit din starea lui de transă și a

îndeplinit unul dintre cele cinci ritualuri zilnice. Abia atunci a observat că sunt de față. M-a întrebat de ce m-am întors. I-am explicat că peste noapte mă gândisem la întâlnirea noastră și că aș vrea să mă dedic trup și suflet sufismului. Aș fi vrut să-i spun că pentru prima dată în viață făcusem dragoste cu adevărat – pentru că, atunci când am fost cu tine în pat, când eram înăuntrul tău, a fost chiar ca și cum aș fi ieșit din mine. Nu am mai simțit asta înainte. Dar mi s-a părut că nu e un moment potrivit și n-am mai zis nimic. „Citește poeții", mi-a spus atunci bărbatul fără nume. „E suficient." Pentru mine nu era suficient, aveam nevoie de disciplină, de rigoare, de un loc ca să-l pot sluji pe Dumnezeu astfel încât să fiu mai aproape de lume. Înainte de a mă duce acolo prima oară, eram fascinat de dervișii care dansau și intrau într-un fel de transă. Acum aveam nevoie ca sufletul meu să danseze cu mine. Trebuia să aștept o mie și una de zile ca să se întâmple așa ceva? Foarte bine, o să aștept. Până atunci trăisem destul – poate de două ori mai mult decât trăiseră colegii mei din liceu. Puteam să-mi dedic trei ani din viață pentru ca, la final, să încerc să intru în transa perfectă a dervișilor dansatori. „Prietene, un sufist e un om care se află în momentul prezent. Cuvântul «mâine» nu face parte din vocabularul nostru", mi-a spus. Da, aflasem. Dar cea mai mare îndoială a mea era legată de faptul că nu știam dacă trebuie mă convertesc la islam ca să pot să mă apuc de învățat. „Nu. Trebuie doar să faci o promisiune, una singură: să te dăruiești căii lui Dumnezeu. Să-i vezi obrazul și când bei un pahar de apă. Să-i auzi vocea de fiecare dată când trece un cerșetor pe stradă. Asta propovăduiesc toate religiile, și e singura promisiune pe care trebuie s-o faci – niciuna în plus." „Încă nu am destulă disciplină pentru asta, dar cu ajutorul dumneavoastră voi putea ajunge acolo unde cerul întâlnește pământul – în inima omului." Bărbatul fără nume a spus că poate să mă ajute, dacă renunț la întreaga mea viață și fac întocmai ce zice el. Să învăț să cerșesc când mi se termină banii, să postesc când trebuie,

să îngrijesc leproșii, să spăl rănile bolnavilor. Să petrec zile în șir fără să fac absolut nimic, doar să privesc într-un punct fix și să repet neîntrerupt aceeași mantră, aceeași frază, același cuvânt. „Vinde-ți înțelepciunea și cumpără-ți un spațiu în sufletul tău care va fi umplut de absolut. Pentru că înțelepciunea bărbaților și a femeilor e nebunie în fața lui Dumnezeu." În acel moment m-am îndoit că aș putea să fac asta – poate voia să-mi pună la încercare supunerea absolută. Dar n-am simțit nicio ezitare în vocea lui, știam că vorbește serios. De asemenea știam că, deși corpul meu intrase în încăperea verde care se năruia, cu geamurile sparte, într-o zi ca aceea, fără lumină, fiindcă se apropia o furtună, sufletul meu rămăsese afară, așteptând să vadă unde duc toate acelea. Așteptând ziua în care, printr-o simplă coincidență, eu voi intra acolo și voi vedea alți oameni care se învârt, dar totul ar fi un balet învățat, și nimic mai mult. Nu asta căutam. Și știam că, dacă nu accept condițiile pe care mi le impunea în acel moment, data viitoare ușa va rămâne închisă pentru mine – chiar dacă voi putea să intru și să ies în continuare, așa cum se întâmplase prima dată. Bărbatul îmi putea citi sufletul, îmi vedea contradicțiile și îndoielile și nicio clipă n-a părut să lase de la el – era totul sau nimic. Mi-a spus că trebuie să se întoarcă la meditația lui, iar eu l-am rugat să-mi răspundă măcar la încă trei întrebări:

„Mă acceptați ca discipol?"

„Îți accept inima ca discipol, pentru că nu pot să refuz – altfel viața mea n-ar avea niciun folos. Eu am două feluri în care îmi dovedesc iubirea pentru Dumnezeu: primul este să-l ador zi și noapte, în singurătatea acestei încăperi, dar asta n-ar fi de folos cu nimic nici mie, nici Lui. Al doilea e să cânt, să dansez și să le arăt tuturor chipul Său prin bucuria mea."

„Mă acceptați ca discipol?" l-am întrebat a doua oară.

„O pasăre nu poate zbura doar cu o aripă. Un maestru sufist nu e nimic dacă nu-și poate transmite experiența altcuiva."

„Mă acceptați ca discipol?" l-am întrebat pentru a treia și ultima oară.

„Dacă mâine vei intra pe ușa aceea așa cum ai făcut zilele astea, o să te accept ca discipol. Dar sunt aproape sigur că o să regreți."

Karla a umplut din nou paharele și a ciocnit cu Paulo.

— Călătoria mea se termină aici, a repetat el, poate crezând că ea nu a înțeles ce-i spusese. N-am ce să caut în Nepal.

Și s-a pregătit pentru criza de plâns, de furie, de disperare, pentru șantajul emoțional, pentru tot ce putea să fie spus de femeia care cu o seară înainte îi zisese „Te iubesc".

Dar ea zâmbea.

— N-am crezut niciodată că simt în stare să iubesc pe cineva așa cum te iubesc pe tine, i-a răspuns Karla, după ce au golit amândoi paharele și ea le-a umplut iar. Inima mea era închisă, iar asta n-avea nicio legătură cu psihologii, cu lipsa substanțelor chimice sau altele de genul ăsta. E ceva ce n-o să pot explica niciodată, dar dintr-odată nu știu să zic exact în ce moment, inima mea s-a deschis. Și o să te iubesc pentru tot restul vieții. Când o să fiu în Nepal, o să te iubesc. Când o să mă întorc la Amsterdam, o să te iubesc. Când o să mă îndrăgostesc în sfârșit de altcineva, o să te iubesc în continuare, chiar dacă altfel decât simt acum. Îl rog pe Dumnezeu – care nu știu dacă există, dar sper că e aici lângă noi și mă aude – să nu mă mai lase niciodată să mă mulțumesc doar cu mine însămi. Să nu mă tem dacă am nevoie de cineva și să nu-mi fie frică să sufăr pentru că nu există suferință mai mare decât încăperea cenușie și întunecată unde durerea nu poate intra. Și îl mai rog ca iubirea despre care atâția oameni vorbesc, pe care atâția o împărtășesc, pentru care atâția suferă să mă conducă la cea care înainte era o necunoscută și acum se dezvăluie. Ca iubirea asta, așa cum a zis un poet odată, să mă ducă pe tărâmul unde nu există nici soare, nici lună, nici stele, nici pământ, nici gustul vinului din gura mea, ci doar Celălalt, acela

pe care îl voi întâlni pentru că tu ai deschis drumul. Și îl mai rog să pot merge fără să fie nevoie să-mi folosesc picioarele, să pot vedea fără să mă uit, să pot zbura fără să-mi crească aripi.

Paulo era surprins și bucuros în același timp. Se aflau amândoi în fața necunoscutului, cu spaimele și minunile sale. Acolo, în Istanbul – unde ar fi putut vizita atâtea –, ei aleseseră să-și viziteze propriile suflete, și nu există nimic mai bun și mai reconfortant decât asta.

S-a ridicat, a ocolit masa și a sărutat-o, știind că era împotriva obiceiurilor, că localnicii s-ar fi putut simți ofensați – chiar și așa, a sărutat-o cu iubire și fără dorință, cu voință și fără vină, pentru că știa că era ultimul sărut pe care și-l dădeau.

Nu voia să distrugă magia momentului, dar trebuia s-o întrebe:

— Te așteptai să se întâmple așa? Erai pregătită?

Karla n-a răspuns, numai a zâmbit, iar el n-avea să afle niciodată răspunsul – căci aceasta este iubirea adevărată, o întrebare fără răspuns.

A insistat s-o conducă la autobuz. Îl anunțase pe șofer că rămâne la Istanbul, ca să învețe ce avea de învățat. Ar fi vrut să-i spună Karlei la un moment dat faimoasa replică din *Casablanca:* „Vom avea întotdeauna Parisul". Dar știa că ar fi fost o prostie, și, de altfel, trebuia să se întoarcă la încăperea verde și la maestrul fără nume.

Cei din autobuz s-au prefăcut că nu observă nimic deosebit. Nimeni nu și-a luat rămas-bun de la el, pentru că nimeni – în afară de șofer – nu știa că acela era capătul călătoriei lui.

Karla l-a îmbrățișat fără să spună niciun cuvânt, dar putea să simtă iubirea sa ca pe ceva aproape fizic, ca pe o rază care căpăta din ce în ce mai multă intensitate, ca și cum soarele dimineții se ridica și lumina mai întâi munții, apoi orașele, apoi câmpiile, apoi marea.

Ușa s-a închis, autobuzul a plecat. S-a auzit o voce dinăuntru spunând: „Hei, nu s-a urcat brazilianul!" Dar autobuzul pornise deja spre depărtări.

Într-o zi avea s-o reîntâlnească pe Karla și să afle cum a fost restul călătoriei.

Epilog

În februarie 2005, când ajunsese un scriitor cunoscut în toată lumea, Paulo s-a dus la Amsterdam să susțină o conferință importantă. În dimineața acelei zile, unul dintre principalele canale de televiziune olandeze i-a luat un interviu la fostul hostel – acum transformat într-un hotel pentru nefumători, cu prețuri mari și un mic, dar bine cotat, restaurant de lux.

N-a mai aflat niciodată nimic despre Karla. Ghidul *Europe on 5 Dollars a Day* se transformase în *Europe on 30 Dollars a Day.* Paradiso se închisese (avea să se redeschidă câțiva ani mai târziu, ca spațiu pentru concerte), Piața Dam era pustie, pur și simplu o piață cu un misterios obelisc în mijloc, despre care n-a aflat niciodată – și nici nu ține să afle – ce reprezintă.

A fost tentat să se plimbe pe străzile pe care se dusese la restaurantul unde se mânca gratis, dar era mereu însoțit de cineva – organizatorul conferinței. A găsit mai potrivit să se întoarcă la hotel și să se pregătească pentru ce avea de spus în seara aceea.

Nutrea o slabă speranță că, aflând că a sosit în oraș, Karla avea să vină să-l reîntâlnească. Și-a imaginat că nu rămăsese foarte mult timp în Nepal, la fel cum și el renunțase la ideea de a deveni sufist, deși rezistase aproape un an și învățase lucruri cu care avea să rămână pentru tot restul vieții.

În timpul conferinței, a relatat o parte din povestea din aceasta carte. La un moment dat, n-a mai putut să se abțină și a întrebat:

— Karla, ești aici?

N-a ridicat nimeni mâna. Poate că era, poate că nici nu auzise că Paulo vine în oraș sau poate că auzise, dar preferase să nu se întoarcă în trecut.

Mai bine așa.

Geneva, 3 februarie 2018

Toate personajele din această carte sunt reale, dar – cu excepția a două dintre ele – le-am atribuit alte nume, întrucât mi-a fost imposibil să le găsesc (nu le-am știut decât prenumele).

În relatarea episodului din închisoarea din Ponta Grossa (din 1968) am adăugat detalii de la celelalte două arestări la care am fost supus în timpul dictaturii militare (petrecute în mai 1974, când compuneam versuri de cântece).

Îi mulțumesc editorului meu, Matinas Suzuki Jr., agentei și prietenei mele Monica Antunes și soției mele, artista plastică Christina Oiticica (autoarea hărții rutei complete pe care avea s-o urmeze Magic Bus). Când scriu o carte, mă izolez, aproape fără să schimb nicio vorbă cu nimeni, și nu-mi place să vorbesc despre ceea ce fac. Christina se preface că nu știe, iar eu mă prefac că o cred că nu știe.

„Dacă vrei să știi cine ești,
învață să privești în jurul tău.“

În noul său roman autobiografic, Paulo Coelho reînvie visul de iubire și pace universală al generației hippie de la începutul anilor 1970.

Paulo, un brazilian de 23 de ani care își dorește să devină scriitor, străbate lumea în căutarea libertății și a sensului profund al existenței. La Amsterdam o întâlnește pe Karla, o tânără olandeză care își așteaptă însoțitorul predestinat pentru a ajunge în Nepal. Drumurile lor se încrucișează în Piața Dam, unde hotărăsc să plece împreună cu legendarul Magic Bus, urmând o bine-cunoscută rută hippie. Călătoria lor prin Europa marchează începutul unei povești de dragoste și al căutării de sine. La Istanbul, Paulo trece printr-o serie de experiențe inițiatice care îi dau posibilitatea să descopere valori și principii ce-l vor ghida întreaga viață.

Hippie, romanul în care Paulo Coelho întreține aventura, filozofia și întâmplări semnificative din propria tinerețe, este o carte importantă și relev[illegible] vremurile în care trăim.

LIBRIS 37.00